

Köylüye Müjde!

Ziraat kongresini müteakib derhal tatbikata geçilecek

Devlet bütün ehemmiyeti, bütün teferrüat ile bildiği davayı mutlaka halledecek, önümüzdeki yıllar köy kalkınması bakımından zafer seneleri olacaktır

(Kongreye giden arkadaşımız Muhittin Birgen yazıyor)

Kongreden intibalar: (Yukardan aşağı doğru) Ziraat Vekili Faik Kurdoğlu nutuk söylerken, bir çiftçi nutkunu okuyor, kongreye katılmak eden çiftçiler ve abidenin önünde Ziraat Vekili mürahhas çiftçiler arasında (Yazısı 2 neçde Her gün sütununda)

Kabineden iki Vekil çekildi

Maarif Vekilliğine Hasan Âli Yücel, İktisad Vekilliğine de Hüsnü Çakır getirildiler

Fransa İtalyaya karşı tedbirler alıyor

Somaliye Senegalli askerlerden mürekkebin takviye kıt'aları gönderilecek

Fransız gazeteleri İtalyada askerî hazırlıklar yapıldığını haber veriyorlar

Paris, 28 (Hususi) — İtalyan kuvvetlerinin, Fransız Somalisi hududunda harekâta bulduklarına dair dün gazeteler tarafından verilen haberlerin salâhiyyetler mahfellece tekdiz edilmesine rağmen, gazeteler bu husustaki neşriyatlarına bugün tekrar ısrarla devam etmektedir.

(Devamı 11 inci sayfada)

Büyük Şair Akif için dün yapılan törenler

Dün büyük vatan şairinin mezarının temeli atıldı, dinî merasim yapıldı ve gece üniversitede toplandı

Akifin mezarında temel atılırken

İki sene evvel Akif gene dünkü gibi içini çeken, gözleri nemli bir havada Edirnekapı mezarlığının bir köşesine bırakılmıştı. Yirmi yıl -dır, Çanakkale mucizesinin başucuna

(Devamı 11 inci sayfada)

General Nacinin meb'us seçildikten sonra

Vekil olacağı söyleniyor

Eski Maarif Vekilinin bir elçiliğe tayin edilmesi muhtemel

Hasan Ali Yücel

Hüsnü Çakır

Ankara, 28 (A.A.) — Tansiyon düşüklüğü ile müterafık şiddetli sürmenajdan rahatsız bulunan Maarif Vekili Saffet

Ankara, sahra kesesi iltihabından muztarib olan İktisad Vekili Şakir Kesebir, (Devamı 11 inci sayfada)

MEB'US NAMZEDLERİ

Namzedler bugün ilân edilecek

Evvelce isimleri bildirilenlerden maada General Naci'nin, Amiral Fahrinin Devlet Şûrası Reisi Reşadın Ziraat ve Nafia Müsteşarlarının namzedler arasında bulunacakları anlaşılıyor

Ankara, 28 (Hususi) — Cumhuriyet Halk Partisi münhal bulunan 13 mebusluk için namzedlerini yarın ilân edecekler şunlardır: (Devamı 11 inci sayfada)

ZİRAAT KONGRESİ NASIL AÇILDI?

Başvekil Celâl Bayar, evvelki gün Ankarada toplanan ziraat kongresinde nutkunu söylerken

Hergün

Köye ve köylüye
Müjde!

Yazan: Muhittin Birgen

Ziraat kongresi, Celâl Bayarın çok güzel bir nutku ile açıldı. Nutkun en güzel tarafı, edebiyatsız olması idi. Hiçbir tarafında süs ve fanteziye gitmeyen, Türkiye'de köy meselesinin ne kadar büyük bir iş olduğunu teşrihe ehemmiyet veren bu nutku, onun edebiyatsız ve kuru olmasına rağmen, büyük bir dikkat ve hattâ heyecanla dinledim.

Hiçbir mübalâğaya kaçmadığıma emin olarak şunu söylemekte tereddüd etmiyeciğim: Türkiye'de köy meselesi hakkında Tanzimattan bugüne kadar söz söylemiş devlet adamları arasında hiç kimse yoktur ki, sözcük veya kalemle, Celâl Bayarın bu nutkunda gösterdiği derecede kesif ve toplu bir görüş ifade edebilmiş olsun. Nutkun yegâne edebiyat tarafını teşkil eden mukaddemesi bile, zâhirde bir edebiyat gibi görüldüğü halde, hakikatte köy davasının Türk hayatındaki mühim mevkiini ve köylü karşısında inkılâbın psikolojik vaziyetini izah eden bir devlet sözü idi. Köyün ve köylünün millî mücadelede oynadıkları rolü, her iki unsurun da millî varlıkta ve memleket iktisadiyatında nasıl kuvvetli birer temel teşkil ettiklerini teşrih ediyen bu mukademe, köy kalkınması fikri karşısında Cumhuriyet hükümetinin bugün ne kadar kuvvetli bir azimle vaziyet almış olduğunu pek güzel gösteriyordu. Bunun için, Celâl Bayar hükümetinin bu defa bu işe nasıl büyük bir ehemmiyetle sarılmış olduğunu görerek heyecan duymamak kabil değildi.

Celâl Bayarın nutkunun asıl özünü teşkil eden kısım, köy iktisadiyatımız hakkında söylediği sözlerdi. Başvekil, bu sözlerle bu iktisadiyatın, bütün millî iktisad sistemimizde nasıl bir temel iktisadiyat teşkil ettiğini, meseleye kâh bir cepheden, kâh bir diğerinden bakarak, pek mükemmel bir şekilde izah etti. Meselâ, millî irad bahsinde, köy iradının Türkiye için ana irad olduğunu söyledi; Türkiye'nin medeniyet âlemi ile olan iktisadî münasebetlerine köyün nasıl bir esas teşkil ettiğini birkaç hâkim cümle ile ve birkaç rakam içinde izah ediyordu. Türkiye'de sanayi kalkınması yapılacaksa köye, Türkiye'de millî müdafaa vasıtalarını kuvvetlendirmek icab edecekse köye ve nihayet Türkiye'de kültür ve medeniyet hamleleri yapılacaksa gene köye gitmek lâzım geldiğini izahta da, Celâl Bayarın sesi, aynı salâhiyet ve aynı kuvvetle, hükümetin çok derin ve çok doğru olan görüşlerine tercüman oldu. Başvekilin sakin bir tavirle, hükümet tarafından yapılacak hamlenin bu defa çok esaslı olacağından emin görünerek teşrih ettiği fikirler, tam manasile bir hükümet programı ve bir siyaset hareketi ifade ediyordu. Ben de bütün bu nutku, teğrihat derinleştikçe, haz ile dinledim. Bir hükümet reisinin ağzından pek mühim bir mesele hakkında bu kadar düzgün ve doğru, bu kadar toplu ve mücmel sözler çıktığını işitmek, bir vatandaş için en zevkli bir hâdisedir.

Celâl Bayarın, muhtelif vecihlerini tetkik ettiği köy iktisadiyatı ve millî iktisad bahsi döndü, dolaştı, şu neticeye vardı: Köy istihali, bu esrda artık bir ev iktisadı, bir ehli iktisad olmaktan çıkmaya ve bir ticari iktisad mahiyetini almaya mecburdur. «Köy, kendi istediğini değil, ticaretin istediğini istihale mecburdur» gibi fikirlerle ifade ettiği bu hakikati söyledikten sonra da Celâl Bayar, riyaset ettiği hükümetin Türkiye ile haricî piyasa arasında temin ettiği münasebetlerden emin ve hattâ müftehir olarak «ne kadar çok istihale edebilirsek o kadar çok satabilecek bir mevkiyiz!» diyebilirdi. Bütün memleket değilse bile Türk köylüsü çok iyi bilir ki bu tarzda bir söz söyleyebilme bu memleket hükümetleri için ancak pek yakın bir zamandanberi mümkün olan bir şeydir. Daha üç sene evveline gelinceye kadar mahsullerimize satacak yer bulamazken bugün, Celâl Bayarın göğsünü gererek «ne kadar çok istihale edersek o kadar çok satabiliriz!» diyebilmesi hakikaten çok büyük ve çok meşud bir hâdisedir.

Hülâsa, ziraat kongresi, hükümetin büyük bir program-nutku ile açılmış oldu. Köy iktisadiyatı içinde dokuz sene bu-

Resmî Makale:

Tükenmeyen define

Bazı adamlar vardır ki, define meraklıları, kulaklarına gelen her rivayete inanarak kazmayı, küreği yakalayıp, eski zamanlarda yer altına gömülmüş denilen servetleri bulmak üzere çalışmaya koyulurlar. Bugün burayı, yarın orayı kazarlar. Servet ve ömür israf ederler, neticede de beyhude çalışmış olduklarını görürler.

İnsan üzerinde sihirli bir kelime tesirini yapan define hakikatte mevcuttur ve mahdud değil, tükenmez bir hazine halindedir. Fakat bu define yer altında bulunmaz, bu talih oyununda elde edilmez, her insanın kafasının içinde gizlidir. Dimaginızı hazırlayınız, hazır! adiktan sonra çalışınız, köşesini bucağını araştırınız, defineyi mutlaka bulursunuz.

SÖZ ARASINDA

İngiliz telefoncuları
Gecede 28 bin kere
"Allo!,, diyorlarmış!

Londra telefon idaresinde çalışan telefoncu kızlar, bir gecede 28 bin kere «allo!» derler. Durup dinlenme bilmeyen bu çalışkan kızlar, şehrin o hümmalı telefon mükâlemelerini saniyesi saniyesine birbirlerine raptederler, ve bu arada da gene gülmüşiyerek müşterilerine cevap verirler.

Yük bir gayretle çalışmış benim gibi bir insan için, bu program-nutkun tatmin etmeyecek hiçbir tarafı yoktur. Celâl Bayarın ağzından öğreniyoruz ki hükümet bu muazzam davanın bütün felsefesini ve bütün teferruatını tam biliyor ve işleri tam bir Avrupalı kafasile ölçüp tam bir mütehassıs gözüle görüyor. Tatbikat işlerini de bu gözle görecektir ve bu kafa ile ölçülecektir. Şu halde, kongreyi müteakib hükümetin derhal girişeceği anlaşılan tatbikata aid faaliyetlerden çok iyi neticeler alınabileceğini kuvvetle ümit etmek hakkımızdır. Yeni girişilmiş bir işte, ilk zamanlarda bir takım hatalara düşüle bile bunların ehemmiyeti olmaz. Devlet bu işi bütün ehemmiyeti ve vuzuhi ile tam olarak görüyor ve davayı mümkün mertebe az hata ile mutlaka halledecektir.

Son seneler içinde Türkiye'de, gerek işleri Avrupalı bir gözle görmek, gerek bunları halletmek üzere gene Avrupalı usullerle tedbirler almak bakımından ne büyük bir ilerleme hareketi vukua gelmiş olduğunu anlamak için, Celâl Bayarın son nutkunu dinlemek kâfidir. Ben bu nutku dikkatle dinlediğim içindir ki şimdi, tam bir emniyet ve kanaatle Türk köyüne ve Türk köylüsüne şu müjdeyi

Hergün bir fıkra

Ne kadar çok züppe varmış

Şimdi Şehir tiyatrosunda temsil edilen Asmode Fransada ilk temsil edildiği zaman münekkidlerden biri yazdığı tenkidde:

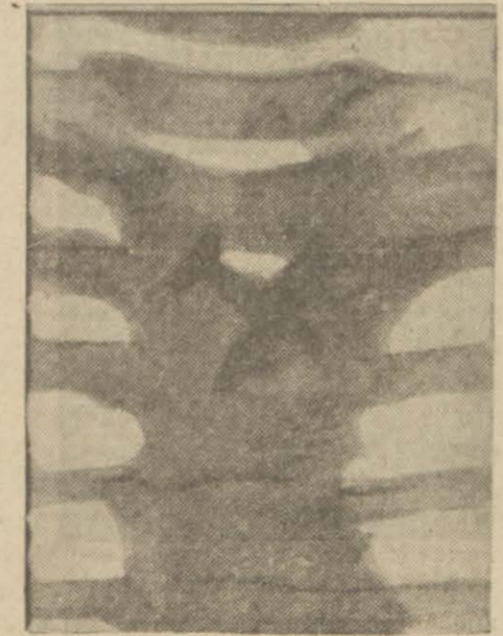
«Bu piyesi yalnız züppeler beğenir.»

Demişti. Geçende piyes yüzüncü defa temsil ediliyordu. Piyesin muharriri Fransuva Maryak, «bu piyesi yalnız züppeler beğenir» diyen münekkidde tesadüf etti:

— Şimdi ne dersiniz, dedi, piyesimi yalnız züppeler mi beğeniyorlar? Münekkid cevap verdi:

— Ben de hayret ettim, meğer Fransada ne kadar çok züppe varmış.

Tayyare yutan çocuk

İngilterede beş yaşlarında kadar olan bir kız çocuğu bir tayyare oyuncakını yutmuş, sonra annesine koşarak:

— Tayyare yuttum anne!.. demiştir. Bunun üzerine hastaneye kaldırılan çocuğa, 15 dakika süren bir ameliyat yapılmış, ve boğazından oyuncak çıkarılmıştır. Röntgenle alınan resimde çocuğun yuttuğu oyuncak tayyareyi görüyorsunuz.

verebilirim: Devlet, davayı, bütün ehemmiyeti ile ve bütün teferruatile biliyor ve halletmek için harekete gelmiştir. Önumüzdeki seneler Türkiye'nin köy kalkınması bakımından muvaffakiyetli, hattâ muzafferiyetli seneleri olacaktır.

Muhittin Birgen

Hitlere muarız olduğun için kocasından Dayak yeyen kadın

Bu genç kadın, Amerikada oturur. Hitlere muarızdır. İki de birde onu tankid eder. Hararetlî bir Hitlerci olan kocası da bu yüzden onu evire çevire döver. Bundan dolayı mahkemeye müracaat ederek boşanma davası açan kadına reis hak vermiş; ve kocasını ayırmıştır.

Papa son noeli göreceğini söylüyor!

Noel arifesinde mutad âyini idare ve Vatikan şehri kardinallerinin tebrikâtını kabul etmek isteyen Papaya hususî doktoru mümanaatta bulunmak isteyince, Papa:

— Oğlum, ihtimal! bu Noel benim son Noelim olacak. Onun için beni tebrikelenlere şahsî takdislerimi vermek isterim!.. demiştir.

Kayzer Vilhm Noel hediyesi olarak odun veriyor!

Hollandada Doorn'daki şatosunda ikamet etmekte olan eski Kayzer Vilhelm, Noel günü, şatoya gelen ve ihtiyac içinde bulunanlara yiyecek, içecek elbise ve bizzat kendi elile kestiği odunlardan hediye etmiştir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Ötedenberi tanıdığımız oldukça yaşlı, fakir bir adamcağız vardı ki, bazan ufaktefek iş yapar, bazan bir komisyonculuk peşinde koşarak geçinip giderdi. Dört yıl evvel hastalandı, bir kalb arızasından muztarıbdı. O zamandanberi de çocuklarının yardımile iktifa ederek bir köşeye çekildi.

Geçenlerde bize uğramıştı, nasıl olduğunu sorduk, biraz düzelmişti, tesadüfen bizim de tapu da'resinden sorulacak bir işimiz vardı:

— Kuzum, gidip şunu anlıyabilir misin? dedik. Gitti ve iki saat sonra hastalanmış olarak görüldü:

— Beni elân muameleci sandılar. Kazanç vergisi sordular ve nihayet künyeme bakmak üzere Şişliye yollamak istediler... Rapor, reçete, ilaç cebimde, yürüyemem, dedim, inanmadılar... ve şimdi işte gidiyorum, bakalım oraya sağ varacak mıyız?»

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Sözün Kısa

Birinci ziraat
Kongresi

E. Talu

Evvelki sene tarih kongresi münasebetile İstanbula gelmiş olan büyük alim İsviçreli profesör Pittard bir gün beni hayretlere düşüren şu hakikati öğretmişti:

— Bütün insanlar içerisinde, toprağı ilk defa işleyen, buğday yetiştiren, çiftçiliği icad eden Türklerdir! Onlar çift sürmeyi, ekip biçmeyi insanlara öğretmemiş olsalardı, beşeriyet, ihtimal ki asırlarca aç kahr, birbirlerini yemeğe devam ederlerdi.

Dünyanın velinimeti olduğu en salâhiyetli bir ağızdan bu surette teyid edilmiş olan en mütekâmil kolu, biz Anadolu ve Trakya Türkleri o asil mirası bugüne kadar devam ettirmektediriz. Filhakika, bizim ekseriyetimiz çiftçi ve toprağı bağılıdır. Bu itibarla, Celâl Bayar hükümetinin teşebbüs fikrinden doğan ilk ziraat kongremize millî vasfını, en şamil manasile verebiliriz.

Zaten, bu kongreye iştirak için, köylümüzün göstermiş olduğu tehalük te bu noktai nazarımları tastik ve teyid eder mahiyettedir. Gazeteler, bu kongrede bulunabilmek için, çiftçi yurddaşlarımızdan bir çoğunun, yıl masrafını kendi zarfı keselerinden ödedikten başka, kongrenin devamı müddetince açıkta dahi yatmağa kail olduklarını yazmadılar mı?! Yazık ki, onların refah ve huzurunu kendilerinden fazla düşünen Cumhuriyet hükümeti bunlardan ancak iki yüz kişisini davet, ve kendilerinin, başşehirde azami rahatlarını temin edebildi.

Şimdi, kongre üç gündür devam ediyor. Toplantılarını ve çalışmalarını yarıdan takib edebilenler, neticede, Kemalizmin en önemli davalarından biri olan köy kalkınması ve ziraat inkişafımıza dair pek mühim ve faydalı kararlar alınacağına kanaat getirmişlerdir.

Köylümüz zekidir, anlayışı geniştir. Dünya çiftçiliğinin en modern telâkkilerini, sistemlerini kavramak ve münakaşa etmek, hem de en keskin bir mantıkla münakaşa etmek kabiliyetine hayran olmamak kabil değildir. Onun içindir ki, hükümetimizin bu kongreyi toplamak hususunda sarfeylemiş olduğu emeklerin heba olmayacağı muhakkaktır.

İş başına geldikleri gündenberidir, muhterem Celâl Bayarla arkadaşları, ele aldıkları bu köy kalkınma davasını hem hararet, hem de isabetle güdüyorlar. Bu azimkâr hamlelerden memleket pek çok şeyler ummakta haklıdır. Dünyaya ekme gibi en büyük bir nimeti bağışlayan bir millet, bu köy kalkınmasında ve ziraatin inkişafında da herkese önyak olabilir. Bunun imkânlarını ona, hükümet işte veriyor.

Ankara ziraat kongresi bu yolda atılan büyük adımlardan biridir. Ve gerek Başvekil Celâl Bayar için, gerek onun faal ve güzide arkadaşı, Ziraat Vekili Fahri Kurdoğu için şerefli bir muvafakiyettir.

E. Talu

Fransız büyük elçisi hasta

Ankara, 28 (A.A.) — Yarın: Ankaradan ayrılması mukarrer olan Fransız büyük elçisi B. Ponsot gripten rahatsızlığı dolayısıyla hareketini birkaç gün tehir etmiştir.

TAKVİM

BİRİNCİKÂNUN												
Rumî sene	1354				29				Arabî sene			
1 incikanun	16				Resmî sene				Kasım			
PERŞEMBE												
GÖNEŞ			Zilkade						İMSAK			
S. D.	7						S. D.					
7	24							5	39			
2	-6							12	51			
Öğle		İkindi		Akşam		Yatsı						
D.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.					
E.	12	16	14	37	16	49	18	27				
Z.	7	28	9	49	12	-	1	39				

TELGRAF HABERLERİ

Büyük ziraat kongresi Dün toplanan komisyonlarda mühim kararlar ittihaz edildi

Ankara, 28 (A.A.) — Bugün ziraat kongresi saat dokuzdan itibaren muhtelif komisyonlarında müzakerelere başladı. Bunlardan Tahsin Coşkan'ın başkanlığı altında toplanan tedrisat komisyonunda şu kararlar ittihaz edildi:

1 — Tedrisat üyelerinin iştiraki ile evvelâ Vekâletçe hazırlanan muhtelif raporlar müzakere olundu. Öğleden sonra Ziraat Vekili Faik Kurdoğulunun tedrisat hakkındaki izahatı c:mlenerek üç tâli komisyon halinde çalışmasına karar verildi. Görüşülen mevzular arasında kurslar, ilk ziraat mektepleri, ilk ihtisas mektepleri ve orta ziraat mektepleri hakkındaki konuşmalar sona ermiştir.

Tarla ziraati

Yaşar Özey'in başkanlığı altında toplanan tarla ziraati komisyonu umumî ziraat kısmı, kuru ve sulu ziraat, gübre ve gübreleme, mücadele işleri, nebatların ıslahı, makineler meselelerini canlı ve hareketli bir şekilde müzakere ve münakaşa etmiştir. Bundan sonra hususî ziraatten buğday, arpa, çavdar, yulaf, pirinç, mısır mevzularını tetkik etmiş ve aynen kabul edilen Vekâlet tekliflerine bazı yeni temenniler ilâve etmiştir. Bunun müteakib bütün ve pamuğu yarım ayrıca iki komisyon halinde müzakerelerine girişilmiştir ve bu tâli komisyonlarda verilecek kararların encümen hevalfeti umumiyesinde bir kere daha görüşülmesine karar verilmiştir.

Bu arada köylü müröhhasların çok pratik ve faydalı söz ve noktâ nazarları komisyonca ehemmiyetle nazarı dikkate alınmıştır.

Mevzuat, dilekler, ziraat kredi ve ziraat sigorta komisyonunda görüşülen muhtelif ve mütenevvi meselelerin en mühimleri şunlardır:

1 — Topraksız çiftçiye toprak tevzii ve dağlık toprakların tevhidî meselelerini ihtiva edecek bir toprak kanununun bir an evvel ihzar ve istarı.

2 — At ve pullukla ziraat usulünün teşvik, temin ve himayesi.

3 — Küçük çiftçiye elle kullanılacak veya herhangi bir vasıta ile tahrik edilecek ekonomik makine ve aletlerin, büyük işletmelere de traktör ve biçer bağlar vesaire makinelerin ucuzca ve uzun vade ile temini.

4 — Memleketle ithai oluncak ziraat makinelerinin her mmtakanın hususiyet ve icablarına göre cevletçe kararlaştırılacak muayyen tiplere ircaı, her yerde bu makinelerin satışı yapacak müesseselerin, tamirhaneler açmaları ve yedek parça bulundurmalarının temini.

5 — Gaz, mazot sair muharrik madde fiyatlarının ve o gümrük resimlerinin hafifletilmesi.

6 — Köylüyü aydınlatmak, teknik bilgisini arttırmak, kültür seviyesini yükseltmek için programlı bir mesai tanzimi ve bunun bir merkezden idaresi, bu cümleden olarak köylüye uçur radyo temini haftalık bir gazetenin neşri ve meccanen tevzii.

Ziraat san'atları

Süreyya Gencalin başkanlığında toplanan ziraat san'atları komisyonunda memlekette konserve sanayiinin inkişafı ve bu suretle memleket mallarının kıymetlendirilmesi, bira, şarap, konyak sanayiinin esaslı şekilde ilerlemesi maksadile memlekette bir fiçı sanayii kurulması, şarap, bira rüsumu azaltılmak suretile bunların ucuzca maî edilmesi ve bir de şişe sanayiinin bira, şarap ve süt san'atlarını ilerletecek şekle ifrağı meseleleri görüşülmüştür. Yarın çiftçilik mevzuu üzerinde çalışılacaktır.

Ebedî Şefe tazim

Ankara, 28 (A.A.) — Birinci köy ve ziraat kalkırma kongresi delegeleri bugün Atatürkün tabutlarının mahfuz bulunduğu Etnografya müzesine giderek Ebedî Şefe karşı tazimlerini izhar etmişlerdir.

İnönü dün Ankarada bir gezinti yaptılar

Ankara, 28 (Hususî) — Cümhurreisi-miz İsmet İnönü bugün şehirde yaya olarak bir gezinti yapmış ve kendilerine Meclis Reisi Renda ve Başvekil Celâl Payar refakat etmiştir.

Sayın İnönü köşküne gelmeden evvel Meclis Reisinin evinde bir müddet istirahat eylemiştir.

Bulgar Başvekili önümüzdeki ay içinde geliyor

Ankara, 28 (Hususî) — Bulgar Başvekili Kösevanof Kânunusani ayı içinde şehrimize gelecek ve hükümetimizin misafiri olacaktır. Başvekilimiz Celâl Bayarın Sofyada tevakkufu sırasında vaki daveti üzerine kararlaştıran bu ziyaretin kat'i tarihi önümüzdeki günlerde tesbit edilmiş olacaktır.

Filistinde Müsademeler Şiddetlendi

Kudüs, 28 (Hususî) — Hükümet, asiler tarafından kaçırılmış olan Osmanlı Bankası müdürü hakkında malûmat verene 500 İngiliz lirası mükâfat vadetmiştir.

Arab çetecileri bir nakliye koluna refakat eden bir zirhlî otomobile ateş açarak otomobile bulunanların dördünü de yaralamışlardır.

Nasıra polis karakoluna da ateş edilmiştir. Aynı zamanda Nablus - Tulkerim yolu üzerinde İngilizlerle Arablar arasında şiddetli bir müsademe olmuştur.

Berbera civarında cemiryolu Arablar tarafından boma ile tahrib edilmiştir.

Yeni Macar Topraklarında Bir hâdise

Budapeşte, 28 (Macar ajansı bildiriyor) — Resmen tebliğ edilmiştir: Macaristana iade edilen Nagysurany nahiyesinin Slovak halkı 24 Kânunuevvelde bir gece yarısı âyınından sonra jandarma karakolu önünde toplanarak nahiyenin Çekoslovakya iadesini istemişlerdir. Kalabalığın hattı hareketi tehlikeli bir şekil alınca jandarma tezahüratçıları dağıtmıştır. Sabahleyin, gene âyinden sonra, Slovak halk, bu sefer sopa ve bıçaklarla, tekrar jandarma karakolunu tehdit etmiş ve jandarma silâha müracaata mecbur kalmıştır. Tezahüratçılardan bir ölü ve birkaç yaralı vardır.

Suriye - Fransa muahedesi

Suriye Başvekili Fransaya bir muhtıra gönderdi

Paris, 28 (Hususî) — Suriye başvekili Cemil Mardar, Fransız hükümeti ve mebusan meclisine bir muhtıra göndererek, Suriye - Fransa muahedesinin en kısa bir zaman içinde tasdikini istemiş ve aksi takdirde husule gelecek olan na hoş vaziyetin bütün mesuliyetinin Fransaya aid olacağını bildirmiştir.

Devlet Şûrasındaki münhaller için seçim

Ankara, 28 (Hususî) — Devlet Şûrasındaki münhaller için yakında Büyük Millet Meclisinde seçim yapılacaktır. Yeni Devlet Şûrası kanunu mucibince Mecûse beş misli namzed listesi arz edilecektir.

Dahiliye ve Adliye Encümenleri bu liste ile mukayyed olmaksızın her azalık için 3 namzedi umumî heyete bildirecektir.

Millî müesseseler için barem

600 liradan fazla maaş verilemeyecek

Ankara, 28 (Hususî) — Devletin sermayesine iştirak eylediği millî müesseselerin de barem kanunu hükümlerine tâbi tutulmasına dair hükümetçe hazırlanmakta olan kanun lâyihası yakında son şeklini alarak Büyük Millet Meclisine takdim edilecektir. Bu lâyiha esaslarına göre mezkûr müesseselerde 600 liradan fazla maaş verilemeyecektir. Yalnız idare meclisi reisi ve azalarile umum müdür muavinlerinin maaşları İcra Vekilleri Heyeti tarafından tesbit olunacaktır. Bu gibi müesseselerde mükteseb haklar mahfuz tutulacak, müdürlere verilebilecek temettü hisseslerini tahdid eden bir formül tesbit edilecektir.

Barem kanununda yapılacak değişikliklere dair kanun lâyihası da Bütçe Encümeninde ayrılan tâli bir komisyonla tetkik edilmektedir. Bu komisyonla Faik Paysal (Kayseri), Hüsnü Çakır (İzmir) ve Mükrem Ünsal (İsparta) vardır.

Frankistlerin büyük taarruzu inkişaf ediyor

Londra, 28 (Hususî) — Frankist büyük taarruzunun altıncı günü de muvaffakiyetle neticelenmiştir.

Akdenizden Pirene hududuna kadar uzanan 150 kilometrelik bir cephe üzerinde üç koldan yapılan bu taarruzun şimdilik başlıca hedefi Boyablankas şehrinin işgaldir. Bu gaye tahakkuk ettiği takdirde, hükümetçi kuvvetlerinin merkez ile cenub cenahı arasındaki muvasala kesilecektir.

Taarruz hattının merkez cephesinde muvaffak oldukları anlaşılan Frankistler, şimal ve cenub cepheslerinde şiddetli bir mukavemetle karşılaşmaktadırlar.

Frankistlerin muvaffakiyetlerini bildiren İtalyan gazeteleri, bu muvaffakiyette İtalyan kıt'alarının oynadığı mühim ve parlak rolden sitayişle bahsetmektedirler.

Halbuki Frankistler, taarruza iştirak eden İtalyan kıt'alarının umum kuvvetin onda birini teşkil ettiğini söylüyorlar.

Amerika ve İngiltere Çindeki menfaatlerini müdafaa edecekler

Londra, 28 (A.A.) — Prens Konoyenin son beyanatı hakkında tefsiratta bulunan Times gazetesi, hülâsa olarak diyor ki: Çin'in daha fazla kaybedecek yeri kalmamıştır. Elde kalan az bir şey de belki Japonların eline geçecektir. Amerika teacçebüsü ile Çine açılan Amerikan ve İngiliz kredileri, bu iki memleketin Çindeki menfaatlerini müdafaaya karar vermiş olduğu mahiyetinde telâkki edilebilir.

Sabahın sabaha:

Siyaset ALEMİNDE

Amerika Cümhuriyetlerinin son "Lima,, toplantısında ne kararlar verildi?

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Bir müddettenberi cenubi Amerika'da Peru hükümetinin merkezi Limada toplanmış bulunan konferans, mezkûr şehre izafe olunan bir beyanname ile mesaisini bitirmiş ve Amerika hükümetleri arasında zaman zaman yapılan karar altına alınan bu gibi temaslardan dokuzuncusunun da Kolombiya cümhuriyetinin merkezi olan Bogotá şehrinde aktedilmesine karar vererek, ihtimalarına son vermiştir.

Lima konferansı, yukarıda kaydolunduğu gibi toplantının hedef ve manasını izah eden uzun bir beyanname neşretmekle beraber bu beyannamenin ruh ve esası dahilinde yapılacak anlaşmaları, Meksika delegelerinin teklif ettikleri «sulh misakı» ile hemahenk bir hale getirmek için daimi bir heyet seçilmiş ve bu heyetin mesai mahsulünü gelecek konferansa arz etmesi şimdiden kararlaştırılmıştır. Lima beyannamesine gelince;

1936 senesinde Brezilyada toplanan Amerika cümhuriyetleri konferansı, bu devletlerin dahilinde vukua gelecek olan her türlü iğtişah hareketlerinin haricden görebilecekleri yardım karşısında mütesanid bir surette davranılmasını ileri sürmüştü, fakat muayyen bir şekil verilemeyen bu teklifin Lima konferansında hal edilmedi deriş olunmuştu. Bu defaki toplantı, Arjantin gibi bazı devletlerin muhalefetlerine rağmen bu pürüzlü meseleye de bir şekil vermeye muvaffak olmuştur. İlk teklife göre, bu gibi ahvalde, anlaşmaya dâhil Amerikan cümhuriyetlerinin otomatik bir surette hareket edilmeleri mevzuu bahsoluyordu. Arjantinin müdahalesiyle bu şekil terk olunarak her hâdisede alâkadarların temas etmeleri esasına müstenid bir formül bulunmuştur. Bundan başka, Amerika cümhuriyetleri hariciye nazırları, lüzum görecekleri anda, içlerinden bir tanesinin dahî taleb ve arzusu ile nevi temasların vukuu mümkün olabilecektir.

Her şeyden evvel faşist mahiyetli totaliter rejimlerin şimal ve cenub Amerikasına hüül etmelerini önlemeye matuf bulunan son kararların hülâsası ise şudur:

Konferansa iştirak eden Amerika devletleri, sahibi buldukları demokratik müesseselerin benzerliği sayesinde temin cyledikleri fikrî müşarekete istinaden beynelmil hukuk esaslarına, sulh meclumuna, devletlerin hak müsavatına, din ve ırk mülâhazalara kapılmıyarak efradın hürriyet hakkı esaslarına bağlı kalacaklardır. Bunun icabı olmak üzere, bu müesseseleri tehdit edecek her türlü harici müdahale ve faaliyetlere karşı müdafa edeceklerdir.

(Devamı 14 ncü sayfada)

Akife aid bir hatıra

Evvelki yazdı. Alemdağının engin çamları altında şair Akifi son defa ziyaret etmişim. Mısırdan hasta olarak gelen dini bütün şair birkaç hafta hastanede kaldıktan sonra gençliğindenberi sevdiği Alemdağın arzulamış ve kendisine yakından alâkadar olan bir Mısırlı prens şairi Alemdağının tenha koruluğundaki köşküne misafir etmişti.

Akif artık ölüm döşeginde olduğunu sezmişti. Orada rüzgârların çam dallarında yarattığı kır musikisini dinliye dinliye tabiatın koynunda ölmek istiyordu.

Ziyaretine gittiğimiz zaman onu köşkte bulamadık. Şair tabiatın sesini dinlemek için yatağını koruya taşıtmış, kolları göklere yükselen bir büyük çamın altında yatıyordu.

Mecalsızdı. Başını sağa sola çeviremeden konuşabiliyordu. Edebiyat üzerine birkaç kelime konuştuk. Damadı Ömer Rızayı sordu. Görüyordum ki neşesi, heyecanı tükenmişti. Gözleri kapalı konuşuyordu. Bir aralık yanındaki zat birkaç hafta evvelki ziyaretinde istediği resimleri getirdiğini söyledi. Şairin gözleri açıldı, kımıldamayan başı hareket etti:

— Hani!

O zat cebini karıştırdı ve birkaç fotoğraf çıkardı, baktım. Güreş tutmuş vaziyette birkaç pehlivan resmi, Akif bunları doya doya seyretti. Dudaklarında mazinin, gençliğin tahassür ifade eden tebessümü bir anda parlayıp söndü. Nazmı kadar pazusu da kuvvetli olan pehlivan şair üç gün sonra gözlerini ebediyete kapamıştı.

Bürhan Cahid

Beyşehirde milyarlarca tonluk kömür hazinesi bulunduğu tesbit edildi

Kömür fasılasız 14 metre derinliğe kadar inmektedir, çıkarılan kömürlerden bir kamyon dolusu Konyaya götürüldü

Konya, 28 (A.A.) — Beyşehirde çıkarılan maden kömürü ile dolu bir kamyonu su ve maden işleri memurları ile kaymakam tarafından Konyaya getirildi. Yapılan muayene ile kalorisinin 5961 olduğu anlaşılmıştır. Şimdi açılan kuyu dört metre genişliğe ve 12 metre uzunluğundadır. Kömür fasılasız 14 metre derinliğe kadar inmekte olup ondan sonra gelen ecnebi tabakalardan sonra fasıla ile gene devam eylemektedir. Şimdiki sondajın

altı milyar tonluk bir kömür hazinesini ihtiva etmekte olduğu jeologlarca hesaplanmıştır.

Yapılan tecrübelerde kömürün süratle iştil etmekte olduğu anlaşılmıştır. Böyle birçok ocakların bulunacağı, kömürün çok geniş bir sahayı kapladığı temin olunuyor. Alınan bu müsbet neticeden sonra bazı formalitelerin tekemmülü için şimdilik ocak kapatılacak, vilâyet jeologu ayrı civar sahalarında aramalara devam edecektir.

Amerikada soğuktan 12 kişi daha öldü

Newyork, 28 (A.A.) — Newyork hükümeti dahilinde bir kar fırtınası hüküm sürmektedir. Fırtına, hararet derecesinin süratle inmesini intaç etmiştir. Rüzgârın sürati, saatte 100 kilometreye çıkmıştır. Buffalo muntakasında fırtına yüzünden 12 kişi telef olmuştur.

Amerikanın birçok mntakalarında soğuk dalgası hüküm sürmektedir. Asgari hararet rekoru, Minnesotadadır.

Belçika kralı Fransada

Paris, 28 (Hususî) — Belçika kralı Leopold, annesi kraliçe Elizabet ile birlikte, bugün mütenekkiren Fransız Riviyerasına gitmiştir.

Kral, on beş gün kadar burada kalacaktır.

Yunanistanda şiddetli bir zelzele oldu

Atina, 28 (Hususî) — İki gündendenberi Misolungide yağın şiddetli yağmurlar büyük tahribat yapmıştır.

Seller, ova ve dağlarda otlamakta olan birçok koyun sürülerini ve çobanları götürmüşlerdir.

Diğer taraftan Şimalî Peloponeste, Patras civarında bu sabah bir zelzele olmuş ve bu mntakadaki köy evlerinden çoğu mühim surette hasara uğramıştır.

İnsan zayıflı olup olmadığına dair henüz malûmat yoktur.

Vali Kırdar Ankarada

Ankara, 28 (Hususî) — İstanbul Valisi Doktor Lütfi Kırdar bu sabah şehrimize geldi.

Ekmeğin ucuzlatılması için tetkikat yapıyor

Belediye ekonomi istişare heyeti dün ekmeğin ucuzlatılması ve kalitesinin ıslahı işini görüştü

Ekonomi istişare heyeti dün öğleden sonra Belediyede İktisad Müdürünün odayında ikinci toplantısını yapmıştır. Heyete dün Ticaret Odası Umumi Kâtibi Cevad Nizami de iştirak etmiştir. Dünkü toplantıda ekmeğin ucuzlatılması, kalitenin düzeltilmesi etrafında görüşülmüştür. Bu esnada, Belediyeye çağırılmış olan değirmenciler ve fırıncılarla da konuşulmuştur. Heyet, dağıldıktan sonra Belediye İktisad Müdürü Asım Süreyya fırıncı ve değirmencileri geç vakte kadar dinlemiştir. Fırıncı ve değirmencilerden ekmeğin daha beyazlatılması imkânlarının mevcut olup olmadığı, ekmeğin fiyatının kaç para daha ucuzlatılması kabil olacağı sorulmuştur. Değirmenci ve fırıncılar nokta nazarlarını anlatmışlardır. Pazartesi günü tekrar toplanacak olan istişare heyeti bu hususta bir karar verecektir.

Ekmeğin fiyatlarının pahalı oluşu muhtelif sebeplerden doğmaktadır. Ziraat Bankası buğdayı pazar yerlerinden almamakta, pazar yerlerinden toplanan tü-

cardan almaktadır. Bu ise arada mütevassıtların istifadelenmesini temin etmektedir. Her buğday çuvalından yüz kuruş maliye, elli kuruş müdafaa resmi alınmaktadır. Bu resmin kaldırılması veya bir miktar indirilmesi imkânı mevcuttur. Ziraat Bankası buğdayı pazar yerlerinden aldığı, mevcut resimlerden de azami tenzilatı yapıldığı takdirde ekmeğin fiyatının altmış para ucuzlayabilmesi kabil olabilecektir. Diğer taraftan ekmeğin satışlarından tablaklar ve şube usulünün de fiatların yükseltilmesinde tesiri olduğu anlaşılmıştır. Aynı zamanda fırıncılar Belediyeye çalıştırdıkları emelinin yevmiyesini yüksek göstermekte, kendilerine bundan çok az para vermektedirler. Bu şekilde amele yevmiyesinin yüksek gösterilişi ekmeğin narkına tesir etmektedir. Ekmeğe karıştırılan yüzde kırk sert buğday miktarının yüzde altmış çıkarılması ve halk fırınları ihdası ekmeğin ucuz satılmasında müessir olacak tedbirler meyanındadır.

Şehir işleri:

Pazar yerleri için talimatname yapılacak

Pazar yerlerine aid talimatname projesi Şehir Meclisinin Şubat toplantısına sevkedilecektir. Atpazarı ve Çarşamba pazarı yerlerinin pis bir halde bulunması yüzünden dün buralarda pazar kurulmasına izin verilmemiştir.

Sokaklara seyyar çöp sandıkları konulacak

Köşe başlarında bulunan çöp sandıklarının sayısı altı yüz kadardır. Sabit sandıklar sokakları kirletmekte, temizlik ameleli sandıkları boşaltmak bahanesile ortadan kaybolmaktadır. Bu sebeble Belediye sabit sandıkları kaldıracak, yerlerine seyyar sandıklar koyacaktır. Amele seyyar sandıkları istedikleri yerlere götürecektir, boşaltabilecektir.

Kültür işleri:

Mekteplerde birer çocuk bahçesi yapılacak

Çocuk bahçelerinin mektep bahçelerinde açılması kararlaştırılmıştır. Yapılan tetkiklerden sonra İstanbul birinci, Fatih kırk ve on üçüncü, Cibali altmış üçüncü, Eyüb otuz altıncı, Beşiktaş yirminci, Üsküdar yirmi ikinci ilmekte bahçelerinde çocuk bahçeleri vücutte getirilmesi muvafık görülmüştür.

Mekteplerde barındırma odaları açılıyor

Eyübe otuz altıncı, Beyoğlunda dokuzuncu, İstanbulda on üçüncü ilmekte de aynı birinden itibaren barındırma odaları açılacaktır. Her barındırma odasına iki muallim tefrik edilmiştir.

Dentz işleri:

Karadeniz ve Ege denizinde yeniden fırtına başladı

Karadeniz ve Ege denizinde yeniden fırtına başlamıştır. Fırtına yüzünden bazı küçük merakip yollarına devam edemiyerek Büyükdere önünde fırtınanın dinmesini beklemektedirler.

Tarife mucibince evvelki gün Bartından gelmesi icab eden Ülgen vapuru da bir gün rötarla ancak dün gelebilmiştir.

Dünya muharrirlerinden tercüme serisi: 28

Maksim Gorki
AŞK RÜYASI

Ruscadan çeviren:
Hasan Âli Ediz

Fi: 50 Kr.
REMZİ KİTABELİ

Pazarlık yapan esnaf

Pazarlıksız satış kanununa aykırı hareket edenler hakkında iki binden fazla ceza zaptı kesilmiştir. Kontrollara devam olunmaktadır.

Mekteplerde Türkçe gramer okutulmuyor

İlk ve orta mekteplerde altı senedenberi gramer dersi okutulmamaktadır. Bu yüzden imlâ ve tahrir tedrisatında muallimler büyük müşkülâta tesadüf etmekte, talebelerin Türkçe malûmatı noksan kalmaktadır. Mektep idareleri bu hususu muhtelif zamanlarda Maarif Vekâletine bildirmişlerdir. Vekâlet bu şikâyetleri nazarı itibara alarak mekteplere bir tamim göndermiştir. Tamimde şimdilik yalnız orta mekteplerde okuma dersi esnasında çocuklara kelimeler üzerinde gramer temrinleri yaptırılması bildirilmekte, gramer kitabı hakkında bir mütalea dermeyer edilmemektedir. Türkçe muallimlerini bu tamim tatmin etmemiştir. Gramer tedrisatı için mutlaka gramer kitabına iüzum hâsıl olmaktadır.

Eski Mısır Hidivi şehrimize geldi

Eski Mısır hidivi Abbas Hilmi Paşa dün Paristen şehrimize gelmiştir. Geçen yaz memleketimize gelmiş olan ve Ebedî Şef Atatürk tarafından kabul edilen Abbas Hilmi Paşa, birkaç gün şehrimizde kaldıktan sonra Ankara'ya gidecek ve Cümhuriyeti İsmet İnönü'ne tazim ve tebriklerini arzedecektir.

Bir otomobil kasab dükkanından içeri girdi

Dün Pangalıda, bir otomobil, ansızın bir kasab dükkanının kapısından içeri girmiş ve dükkanda bulunanlar heyecanlı dakikalar geçirmişlerdir. 605 sayılı hususi otomobil Pangalıda Rumeli caddesinden geçerken yanlış bir manevra yüzünden 3-1 numaralı kasab dükkanından içeri girerek, dükkanın camkân ve kapısını kırmıştır. Dükkanın içinde bulunanlar bu büyük tehlike karşısında şaşırarak her biri bir köşeye sığınmış ve halk hayret içinde bu kazayı seyretmişlerdir. Kazayı müteakib, otomobili kullanan şahıs vak'a mahallinden süratle uzaklaşmış ise de, otomobilin içerisinde bulunan karne ve ehliyetnameye nazaran otomobilin 5065 sicil numaralı olup, Maçkada Aynıye sokağında 64 numarada oturan Abdî Vehbi adında bir zata aid olduğu anlaşılmıştır. Muhtelif yerlerinden ehemiyetli surette hasara uğrayan otomobil zabita tarafından muhafaza altına alınmış ve tahkikata başlanmıştır.

Gümrüklerde:

İran hududunda yeni bir gümrük binası yapıldı

Türkiye - İran hududu üzerinde Bazırgan adlı mevkiide yapılan gümrük binası bitmiştir.

12 odalı olan bu bina iki katlı olup müteaddid mağaza ve ambarları ve birçok memurin odalarını havidir.

Toplantılar:

Kadıköy Halkevi kütüphanesi

Kadıköy Halkevinden: Halkevi kütüphanesi Okuma salonu açılmıştır. Hergün saat 10 dan 18 e kadar herkes istifade edebilir.

Beşiktaş Halkevinde İngilizce dersleri

Beşiktaş Halkevinde açılan İngilizce İhsan kurslarına başlanacaktır. Dersler Cuma ve Salı günleri 16,30 da verilecektir.

Eminönü Halkevinde konferans ve temsil

Eminönü Halkevinden: Bu akşam 20,30 da Çağaloğlundaki salonumuzda Müzeler Mi - marı Bay Kemal Altan tarafından (İstanbul meşhur semt adları) mevzu bu konferans verilecek, gösterit şubemiz amatörleri (Vazife) piyesini temsil edeceklerdir.

Çukurovada hayvan cinsleri ıslah ediliyor

Çukurova harası ve Mercimek aygır depoları hayvan cinslerinin ıslahı için geniş ölçüde çalışıyor

Adana (Hususi) — Çukurovada hayvan yetiştirme ve cinslerini ıslah faaliyetleri, geniş bir ölçüde inkişaf etmektedir.

Çukurova harası ve Mercimek aygır depoları teşkilâtı çok faal iki müessesedir. Bu müesseseler, Çukurovada at, inek ve öküz neslinin ıslahı işi ile esaslı bir surette meşguldürler. Bu müesseselerin şöhretli birer mazileri vardır. İlk defa merkezi Mercimek mevkiinde olmak üzere 312 senesinde bir hara tesis edilerek 80.000 dönümlük arazi nin menafii bu müesseseye terkedilmişti.

927 sene kadar boş kalan Çukurova çiftliği arazisinin menfaatleri, Vekiller Heyeti kararı ile Ziraat Vekâleti ne devredilerek yetiştirme işlerine hasredilmiştir.

İlk defa 1 Eylül 929 tarihinde tesis eden Mercimek aygır deposu, Atatürkün hediye ettikleri iki saf kan Arab aygırı ile işe başlamıştır. Bilâhare 1 Ağustos 931 tarihinde teessüs eden Çukurova harası müteaddid ahır ve binalarla modern bir hale getirilmiştir.

Hara 80.000 dönümlük bir araziye sahiptir. Bu arazi kuvvei imbatyeye itibarile yüksek bir kalite arzedeiyor.

Harada son yıllarda biri 35.000, diğeri 20 bin lira sarfedilen iki mühim inşaat ikmal edilmiştir.

Memleket dahilinde damızlık aygır mevcudunun azlığı dolayısıyla bugünkü hara ve Mercimek aygır deposu Çukurovada mevcut cem'an 13.915 baş kısırağın ıslahını üzerine almış bulunmaktadır.

Haranın istihdaf ettiği gayelerden biri de şudur:

Çukurovanın vasi arazisi mutlak surette motörlü ziraate ihtiyaç hissettirmektedir. Yalnız küçük ve orta çiftçilerin pullukla ziraat yapmaları kendileri için daha elverişli ve maliyet fiatı daha evhendir. Bugünkü şartlar dahilinde Çukurovada mevcut bulunan hayvanlar tereddi etmiş olduklarından layikile istifade imkânı mevcut değildir. İşte bu hayvanların neslinin ıslahı ile Çukurovanın en mühim bir ihtiyacının karşılanması bu müesseseye sayesinde temin edilecektir.

Afyon anlaşma müzakerelerine yılbaşından sonra devam edilecek

Bir müddettenberi şehrimizde devam eden Türk - Yugoslav müşterek afyon satış anlaşması etrafındaki müzakereler Noel ve yılbaşı münasebetile muvakketen durmuştur.

Yugoslav murahhasları senebaşı münasebetile tatili faaliyet etmişlerdir. Heyet azalarından bazıların bu kısa zaman zarfında memleketlerine gidecekleri de söylenmektedir.

Yılbaşını müteakib müzakerelere hemen başlanarak bu işin bir an evvel halline çalışılacaktır.

Dış piyasalarda inhisar satış merkezleri kurulacak

İnhisarlar idaresi, Avrupanın bazı

mühim merkezlerinde yeni satış teşkilâtı kurmağa karar vermiştir.

Son yıllar içinde inhisar mamulâtımız, bu arada likör ve şaraplar ecnebi memleketlerde epey rağbet görmekte dir. Hazırlanan istatistiklerden şarap ve likör ihracatının bu yıl geçen yılları nisbetle çok fazla olduğu anlaşılmaktadır.

Romanyadan tutya ihracı menedildi

Romanya hükümeti tutya cevheri ihracatını menetmiştir. Tutya cevheri ihracatı için şimdi yalnız evvelden verilmiş olan müsaadeler kabul edilmekte, bu madde ihracatlarına ancak evvelden müsaade olmuş olmak şartile tahhüdlerini ifaya imkân verilmektedir.

Aksi takdirde Fors major ile konturaltolar iptal edilmiş addolunacaktır.

Yapıklarımız iade edilmemiş

Dünkü sabah gazetelerinden bazılarındaki çıkan bir haberde; Sovyet Rusya'ya birkaç ay evvel gönderilmiş olan yapıklarımızın bir kısmının bozuk ve mağşuş olduğu iddiasile memleketimize iade edildiği yazılıyordu.

Dün, bu haber etrafında yaptığımız tahkikata göre, alâkadar makamlar bu havadisın kat'iyen asılsız olduğunu söylemişlerdir. Bilhassa Türkofis bu mesele ile yakından alâkadar olmuş ve tetkikat neticesinde böyle bir şey olmadığını anlaşılmıştır. Sovyet ticaret mümessilliğinde de bu hususta müsbet malûmat yoktur.

Osmanbey matbaasının bir teşebbüsü

Darüşşafaka gibi bir ilim ve hayır yuvasının inkişafı uğrunda büyük alâkasa olan Osmanbey matbaası tarafından Avrupa'dan modern bir kese kâğıdı makinesi getirilmiştir. Müesseseye, bu makine ile, piyasanın büyük bir ihtiyacını karşılamaktadır. Teşebbüsünün muvaffak olmasını dileriz.

ALENİ TEŞEKKÜR

Yüksek hazakati sayesinde vaktinde yaptığınız muvaffakiyetli bir müdahale ile anneciğimin hayatını kurtaran Cerrahpaşa hastanesi operatörlerinden bay doktor Hammün'in alıcı minnettarlıklarımız, hastalığım seyrı esnasında gösterdikleri şefkat ve ihtimamdan dolayı Şişli Şifa Yurdu sahib bay doktor Nazım Armana ve başhemşiresi bayan Dürdane ile bütün hemşirelere can - dan teşekkürümüzün ıslahını mühterem gazetinizin delâletini dilerim.

Selâmi Bilsel

ŞEHİR TİYATROSU

Tepebaşı Dram S. 20.30

ASMODE 5. P

İstiklal caddesi Komedî

S. 20.30

MUM SÖNDÜ

5 tablo

ERTUĞRUL SADI TİYATROSU

Taksimde bu gece

(NUR BABA)

Vodvil 3 perde

Yakında: büyük bir temsil

hâdisesi İnsan Mâbut

Dünyanın en büyük ve en tatlı sesli 2 Artist
JEANNETTE NELSON ve MACDONALD EDDY
Senenin en güzel, en muhteşem ve en nefis filminde

SENORİTA

Bugün Matinelerden Başlıyarak

İPEK Sinemasında ve MELEK Sinemasında

Orijinal İngilizce nüshası | Fransızca sözlü ve orijinal şarkılı

Ayrıca Cümhuriyetimiz İSMET İNÖNÜ ve Başbakan CELÂL

BAYAR Büyük Parti kurultayında irad ettikleri nutuklar

bütün tafsilâtile

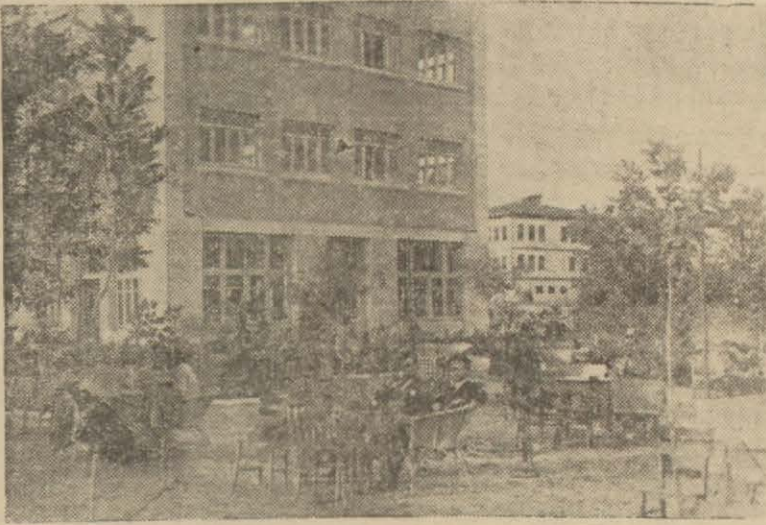
Dikkat: Suvareler için yerlerinizi evvelden temin ediniz.

MEMLEKET HABERLERİ

Karabük fabrikalar şehri Safranbolu Bağlarında kurulabilir

Karabük ile Bağlar arasındaki 9 kilometrelik yolda yapılacak bir demiryolu da fabrika işi ve müstahdemlerini getirip götürebilir

Karabük (Hususi) — Bugünlerde Milli Şef Büyük İsmet İnönü'nün bu şereflenen Karabük - Safranbolu, daha evvelce sanayileşme programındaki en büyük ikramiyeye bahtiyar edilmiş yurdumuzun çok güzel bir parçasıdır. 3 Nisan 1937 de bizzat Büyük Milli Şef'in temel taşını koyduğu Demir

Safranbolu bağlarında açılan Çelikpalas oteli

Çelik fabrikalarının pek yakın bir gelecekte bacalarında duman fışkıracığını müjdeleyen bu kutlu ziyaretin bu büyüklü küçüklü bütün Safranbolular üzerinde bıraktığı tesir hiç şüphesiz her yerden daha ziyadedir.

Büyük sanayileşme hareketlerimizin umumi olarak memleketteki tesiri yalnız iktisadi ve sınıflar sahaya münhasır kalmamış, içtimai şubelerin hepsinde müessir roller oynamıştır. Biz bunun en bariz örneklerini her gün her yerde gördüğümüz gibi, 20 ay içinde Safranboluda şahidi olduğumuz içtimai değişikliklerin bu sütunların dar çerçevesine sığmayacak kadar çok olduğunu söylemek te kâfidir sanırım.

Bilhassa bu inkişaf hareketlerinin başında Safranbolu Halkevinin kültürel sahadaki şuurlu çalışması gelir. Bu sevinçli günlerin yadı vesilesile Safranboluda Karabük tesisatından daha çok önceleri mevzuubas ve hali hazırda durumile sureti katfiyede halli icab eden eski bir derdini tazelemiş olacağız.

Safranbolu - Bağlar

Her vesile ile tekrar ettiğim bu ezeli derd bir çukur içinde kurulan ve hiç bir suretle modern ve medeni bir şehir haline getirebilmesine imkân olmu-

yan bugünkü Safranbolu merkezinin, su, hava, ve haiz olduğu evsafi tabiiyindeki güzellikler ile dünyanın en güzel parçalarından sayılabilecek olan Durna ormanları eteğindeki Bağlara nakli.

Bu işin plânı yapılmış şehir belediyesince bütün hazırlıkları ikmal edilmiş bulunmaktadır.

Hali hazırda bu teşebbüsü kolaylaştıracak ve aynı zamanda zenginleştirerek elde bir de fırsat var.

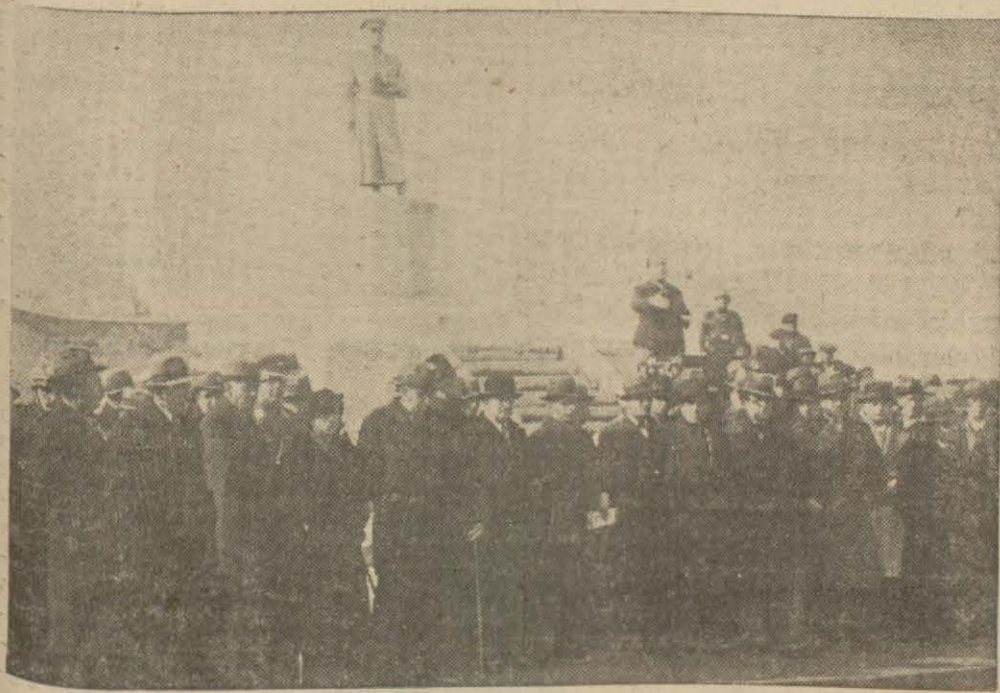
Kurulması gün meselesi haline gelen Karabük şehri.

Bir hattı müstakim çizildiği zaman en çok 6 kilometre mesafede kurulan Demir-Çelik fabrikalarının en muvafık ve en yakın şehri bugün değilse yarın mutlaka Bağlardır.

Bu işlerle meşgul mütehassısların mütaleasına göre şehrin hemen fabrikasının bulunduğu yerde kuruluvermesi kat'iyen muvafık değildir. Çünkü, demir fabrikaları yakınında iskânı mümkün kılınacak kadar müthiş bir gürültü ile işler, bunun için bütün dünyadaki demir fabrikaları kurulurken bu cihet gözönünde bulundurulur ve fabrikalar şehirden 10-15 kilometre uzakta tesis edilir. Rusların Azak denizi

(Devamı 13 ncü sayfada)

Atatürkün Kayseriye gelişinin 19 uncu yıldönümü

Kayseri (Hususi) — Ebedî Şef Atatürkün bundan 19 sene evvel Kayseriye ilk gelişinin 19 uncu yıldönümü mü nasebetile geçen Salı günü burada büyük bir tören yapılmıştır. Törende göz yaşları içinde bu tarihi hâdise anlatılmış nutuklar ve şiirler söylenmiştir. Resim töreni göstermektedir.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan Bey! Hilekârlığın bu türüsü de akla, hayale gelmez doğrusu...

... Piyasada bazı muhtekirler, zeytinyağına makine yağını karıştırıp..

... halis yağ diye satıyorlar.. meğer makine yağı yiyormuşuz Hasan Bey!

Hasan Bey — Tevekkeli değil, bir tabak yemekle on iki saat öürmadan çalışanlarımız var.

Izmirde bir düğün Evi önünde Çıkan cinayet

Eski bir husumetten bir ihtiyarı bıçaklayarak öldürdüler

Izmir (Hususi) — Evvelki akşam saat 17.30 sıralarında Çeşme kazasının Alaçatı nahiyesinde bir cinayet olmuş, bir genç, babası yerinde bir adamı bıçakla yaralayarak öldürmüştür. Katil Alaçatının Hacı Memiş mahallesinde oturan 17 yaşlarında Mehmed oğlu Nail Karankov, maktul de Tokoğlu mahallesinde oturan Davut oğlu Hasan Belkırandır.

Hâdise şöyle olmuştur:

Hasan Belkıranın Hatice isminde bir kızı vardır. Bu kız bir müddet evvel kaçırılan Sadettin suçlu sıfatile yakalanmış, adliyeye verilmiş ve şehrimiz Ağırcezasında muhakemesine başlanmıştı. Nail bu hâdisenin şahidlerinden olduğu için mahkemece şahid sıfatile ifadesine müracaat ediliyor. Haticenin babası Hasan, Nailin kendi kızı aleyhine ve suçlu lehine şahadette bulunduğu zehabına kapılarak Naile husumet beslemeğe başlıyor.

Mahkemece bulunan şekil üzerine Hasan Belkırın, kızını aralarında alâka mevcut olan Sadettinle evlendirmeğe razı oluyor. Sadettin dürüst bir çocuk olduğu için derhal nikâh muamelesini tamamlıyor ve düğünleri oluyor.

Genç kız ve genç erkek müstakbel hayatlarına giden yolun üzerinde tören yapırlarken bu törene davetsiz bir misafir geliyor. Bu misafir Naildir.

Hasan Belkırın buna fena halde hidetleniyor. Esasen mevcut olan münaferete inzimam eden bu davetsiz icabet eden canını sıkıyor. Hasan Belkırın Naili tören yerinden kovuyor.

Hâdise böyle nâhoş bir şekle döklünce Nail, Alaçatı çarşısında, Hüda verdirnin kahvesi önünde Hasan Belkırına saldırarak kendisini bıçakla ağır surette yaralayarak öldürüyor.

Katil yakalanmış ve adliyeye verilmiştir.

Edirne'de büyük bir Doğumevi yapılıyor

Edirne (Hususi) — Profesör Egli tarafından yapılan ve tamamlanan Edirnenin yeni imar plânına göre yeniden yapılacak büyük binaların başlıca ve en mühimlerinden biri olan modern bir doğumevi inşaatına başlanmak üzere dir.

Sihiye Vekâleti bunun için 20.000 liralık bir tahsisat ayırarak binanın projelerini Trakya Umumi Müfettişliğine göndermiştir.

Yeni Doğumevi binası Edirnenin en güzel bir mevkii olan şimdiki Lisenin üzerindeki plâtaoda yapılacaktır.

Bu Doğumevi imar plânına göre Edirne'de yapılacak büyük eserlerin birincisini teşkil edecektir. Keşif projeleri hazırlanmış olan yeni inhisarlar binası ile posta ve telgraf ve Ziraat bankası binaları inşaatına da önümüzdeki ilkbaharda başlanacaktır.

Afyonlu bir genç Almanyada ö'dü

Afyon (Hususi) — Bir kaç yıldanberi Almanyada yüksek tahsilini yapmakta olan Afyonun mümtaz evlâdlarından Halid Demirenin ölümü derin bir teessür uyandırmıştır

Yurddan Resimii Haberler

Urfada imar faaliyeti faydalı bir şekilde ve büyük bir hızla devam ediyor

Urfa (Hususi) — Urfa son senelerde imar faaliyetinin en fazla görüldüğü bir şehir olmuştur. Şehir içinde ve dışında bir çok inşaat göze çarpmaktadır. Urfayı iyi ve temiz suya kavuşturmak üzere su tesisatı üzerinde çalışılmakta, yeni yeni binalar yapılmaktadır.

G. Anteb ve Diyarbakır yolunun iltisak noktasını teşkil eden köprü'nün de hususi idare bütçesinden 38.000 liraya ihalesi yapılmıştır. Bu köprüye, belediye hududları dahilinde bulunduğu için 5000 lirasını nakden tediye etmek suretile belediyemiz dahi yardımında bulunmuştur.

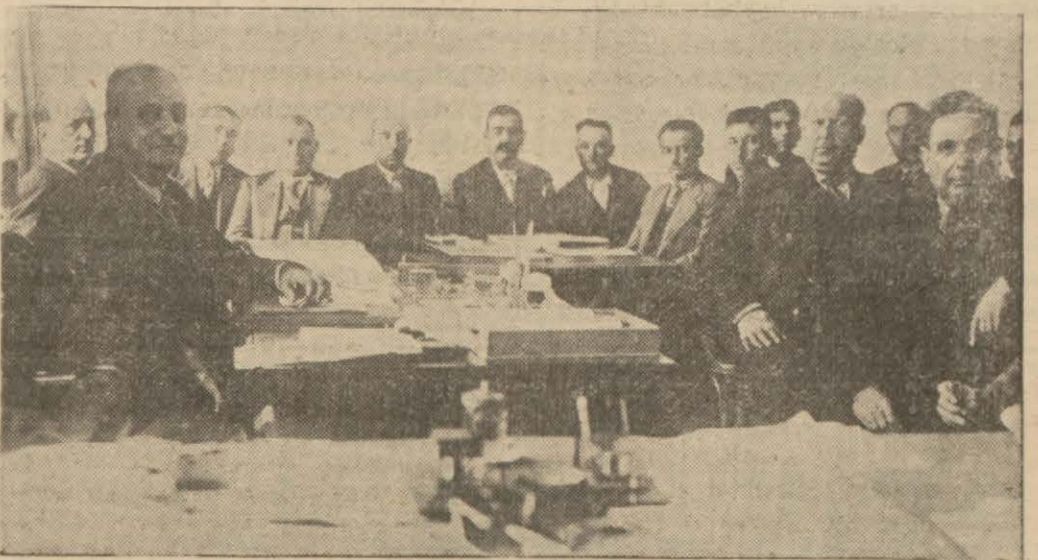
Köprü'nün genişliği 14 metre, kemer açıklığı 22 metredir.

125 iş günü içerisinde ikmal edilerek mayıs iptidasında resmi küşadı yapılabilmektedir.

Yukarıdaki resimler soldan sağa doğru:

Üstte polis müfettişliğine terfi eden emniyet müdürü Fehmi Yalın, valiimiz, yeni emniyet müdürü Muzaffer Serzserim. Ortada belediye sineması, belediye bahçesi. Altta valimiz yeni yapılan köprüyü tetkik ediyor ve su tesisatının küşadını ilk kazmayı indirirken.

Çanakkale Parti kongresi

Çanakkale (Hususi) — C. H. Partisi vilâyet kongresi mesasını tamamlamış, İlyönkurul azalıklarına Halil Dilmaç, Ahmed Uygur, Hamdi Gür, Ali Haydar Ünsal, Mustafa Karadeniz, Halid Dar deniz, Hasan Bakla ve Nazım Demirci oğlu seçilmişlerdir.

Kongre azaları şerefine vali Atif Ulus oğlu tarafından Halkevi konferans salonunda bir akşam ziyafeti verilmiştir.

Resim kongreyi içtima halinde göstermektedir.

Havsada bir tarihî cami tamir ediliyor

Havsada (Hususi) — İstanbul - Edirne - Avrupa asfalt yolu üzerinde bulunan nahiyemizdeki Sokullu Vezirin tarihi camisi harab bir haide bulunuyordu. Trakya umumi müfettişi General Kâzım Dirğin teşebbüsü üzerine 14.000 lira ile tamirine başlanmıştır. Caminin inşaatı İstanbul - Edirne asfalt yolunun nahiyemize yaklaşacağı bir zamana tesadüf eden önümüzdeki ilkbaharda tamamen bitmiş olacaktır. Resim Havsayı göstermektedir.

Hâdiseler Karşısında

Lâzım mıydı?

Sabahleyin hizmetçime:
— Kahve getir!
Dedim, kahve getirdi. Fincanın tabağı kırıldı:
— Bu tabak neye böyle kırıldı, bir daha görmeyeyim.

Bir sigara yaktım. Kibriti tablaya attı. Tablanın üç günden beri silkilmediğimi içindeki izmarit bolluğundan anlamadım:

— Bu tablayı silkmek aklına gelmedi mi?

Kibrit kutusunu elimden düşürdüm. Kutu kanapenin altına kaçtı. Alayım, dedim, eğildim; kanapenin altına gördüm. Bir kere bile süpürge girmemişti:

— Bu kanapenin altını temizlemelisin. Sokağa çıkacaktım:

— Şapkanı, pardesümü getir!

Şapkanı, pardesümü getirdi. Şapkam tozlu, pardesüm çamurlu idi:

— Bunları neye temizlemedin?

Süpürge ve fırça koridorda duruyordu:

— Bunları burada bırakma!

Kapıyı açacaktım. Elimi sürmemle çekmem bir oldu:

— Bu kapıyı tatlı elle açmışsın, he-men aıl.

Kapıyı kapyacaktım. Halkanın pası gözümde ilişti:

— Bunu ov sana!

Paspasa bastım. Bir toz sütünü havaya doğru yükseldi:

— Bu paspas kaç aydır, silkilmiyor. Nihayet sokakta idim:
— Öf, edidim, bütün bunları benim mi görüp söylemem lâzım!

Matbaadayım, gazeteme göz gezdiriyorum. Yöni Valimiz Doktor: Lûtfi Kırdarın şehir işlerinde gördüğü noksanlar hakkında şubelere bildirdiği tamimi gördüm.

1 — Şehirde pek çok dilenci var.

2 — Pazar yerlerinde Belediye talimatnamelerine riayet edilmiyor.

3 — Seyyar satıcılar muayeneye tâbi tutulmamış.

4 — Yaya kaldırımlarını seyyar satıcılar işgal ediyorlar.

5 — Mahalle araları köpek dolu.

6 — Tavuklar sürülerle geziyorlar.

7 — Şehrin mutena mahallerindeki arsalarda koyun, keçi otlatıyorlar.

8 — Bakkallar kontrolsüz.

9 — Kasablarda etler açıkta ve nevinin gösteren etiketleri yok.

10 — Balıklı dükkânları pis.

11 — Manavlar, dükkânlarının önlerini çöplüğe benzetmişler.

12 — Mahalle aralarındaki kahveciler pis, fincanları çatlak.

— Öf, dedim, bütün bunları Valinin mi görüp söylemesi lâzımdı!

İsmet Hulusi

Kadın Köşesi

Genç kızlar için şık bir eşarp

Elde örülecektir. Kumaş çizgiler, düz jersey örgüsü, öte, ters yüz örgüdür. Eşarpın kendisi açık gri veya bej buklet yünden yapılmalıdır. Çizgiler blorua, kızıl veya tatlı bir yeşil renkte olabilirler. Bu renkleri mantonuza, tayyörünüze uydurursanız bir iki saat içinde şık spor ve pratik bir eşarpınız olur.

Sade manto

Her yaş ve hemen her tipteki -nin göze batmak korkusu olmadan yaptrabileceği bu mantonun modası kolay kolay geçmez. Son derece sadedir. Fakat a -lelede değil. Ya -kasının biçimi, iri cepleri, düğmesiz diklenen etekleri bir kadının yeni -lik ve moda ihti -yaclarını pekâlâ tatmin edebildiği gibi genç te gö -rünüdür. Bere ve be -rê biçimi bir şap -ka, kalın ökçeli spor ayakkabı -larla hoş giden bir takım olur.

Her kadın bilmelidir:

Kahve telvesi nelere yarar?

Donuk bardaklarınızı, tertemiz ve bırak bir hale getirebilirsiniz. Onları sadece kahve telvesi ile iyice ovarak yıkayınız.

Mobilyanızın ağaç kısmı rengini kaybetmiş ise onları kurumuş kahve telvesi ile ovunuz, eski parlaklıklarını alırlar.

Sirke, petrol, zeytinyağı şişeleri, kahve telvesi ile çalkalayarak yıkayınız, koku -dan eser kalmaz.

iki ahbab çavuşlar:

Pratik garson

Mahkemelerde

Çatalcada arkadaşını öldüren çoban 12 sene hapse mahkûm edildi

Koyun yüzünden işlenen bu cinayette tahrik edici sebebler cezayı hafifletici mahiyette görüldü

Dün Ağırceza mahkemesinde iki ci - nayet davası neticelendirilmiştir.

Çatalcanın Yeniköyünde, koyun yü - zünden çıkan bir kavgada arkadaşı A - bidini öldüren Receb, mahkemede yapı - lan sorgusunda:

— Âbidin sürümden üç oğlak kay - boldu diye, bana tarlada çatmıştı. Za - ten o, çok zorba bir adamdı. Şundan, bundan türlü bahanelerle, zorla koyun alırdı. Hâdisе günü, tarlada beni altına aldı, sopa ile dövmeğe başladı. Ben de, nefsimi müdafaa maksadile tabancamı çekmeğe mecbur oldum, demişti.

Mahkeme, Recebin Âbidini öldür - düğünü delillerle sabit görmüş, ancak Âbidinin tahrikâmiz hareketini de naza - ra alarak, suçluyu ceza kanununun 448 inci maddesine tevfi kan ve tahfifin 12 sene müddetle ağır hapse, müebbeden âmme hizmetlerinden mahrumiyete mahkûm etmiştir.

Küçükpazarda kira yüzünden çıkan bir kavgada Nâzımı öldüren Şa - kîrin muhakemesi de, Ağırceza da, dün sona ermiştir.

Suçlu sabit olan maznun ceza kanu - nunun 448 inci maddesine göre, tahfi - fin 12 sene ağır hapse, ve âmme hiz - metlerinden ebedî mahrumiyete mah - kûm edilmiştir.

Okmeydanı cinayeti faileri adliyeye verildiler

Okmeydanı cinayetinin faili Arab Muradla, suç ortağı Hasan, dün adli - yeye teslim edilmişlerdir.

Suçlular, müddeiumumilikte yapılan sorgularında, cinayeti polisteki ikrar - larına rağmen, kâmilten inkâr etmişler ve:

— Maktulü tanımayız. Böyle bir hâ - diseden, Okmeydanında bulunan ce - setten de haberdar değiliz. Eski ifade - miz doğru değildir. Tazyik altında, böy - le söyledik, demişlerdir.

Müddeiumumilik her iki suçluyu da, 4 üncü sorgu hâkimi Saminin huzuru - na çıkarmıştır.

Hâkim, ikisini de isticvab etmiş, ne - ticede Muradın tevkifine, Hasanın ise, ikametgâha rapten serbest bırakılma - sına, karar vermiştir.

Bir kadın erkeği ölüme tehdit etmiş

Dün müddeiumumiliğe hayli karışık ve garib bir hâdisе intikal etmiştir.

Hâdiseye mevzu olan, Katerina is - minde bir kadınla, Hikmet Soydan is - minde biri arasındaki 5000 liralık bir alacak meselesidir.

Katerinanın iddiasına göre, Hikmet Soydan, memleketin tanınmış adamları arasında bulunan pederi vefat ettiği zaman, miras meselesini halli için para - ya ihtiyaç duymuş ve Katerinadan, se - ned mukabilinde 5000 lira borç almış - tır. Katerinanın bu parayı vermesine sebep, Hikmetle geçen uzun bir mazi - leri bulunması ve evlenmelerinin ka - rarlaştırılması bulunmasıdır. Fakat bu vâdinden durmayan Hikmet Soydan, vâ - desı geldiği zaman, borcunu da ödeme - miştir.

Hikmet Soydan ise bütün bu iddia -

ların aksine olarak, hâdiseyi çok daha başka şekilde anlatmaktadır. Onun id - diasına göre, Katerina kendisini bir gün ölüme tehdit etmiş, bu senedi e - linden, zorla almıştır. Halbuki ona ve - rilecek böyle bir borcu mevcut değil - dir.

Asliye 4 üncü hukuk mahkemesinde rüyet olunan bu dava, bu tehdit iddi - ası üzerine müddeiumumiliğe intikal etmiş, tahkikatın tekemmülü için, ev - rak 7 inci sorgu hâkimliğine sevk edil - miştir.

Katerina, Hikmet Soydan ve hâdisе - nin şahidleri dün sorgu hâkimliği tara - fından dinlenilmişlerdir.

Şehir tiyatrosu sanatkarlarından Halide de, dün şahidler meyânında, sor - gu hâkimliği önüne gelmiş bulun - yordu.

15 yaşında bir çocuk amcasının başını yarıdı

Tahtakalede alacak yüzünden çıkan kavgada, amcası Yaşarın sopa ile ka - fasını yaran 15 yaşındaki Şaban çocuk, dün adliyeye verilmiştir.

Suçlu çocuk, 4 üncü sorgu hâkim - liğince yapılan sorgusunu müteakib, tevkif edilmiştir.

Bir hırsız tevkif edildi

Çemberlitâşta İbrahim'in karyola fab - rikasında çalışan Kemal, patronunun bürosundan bir fotoğraf makinesi ça - larak, Abanozda sevdiği bir kadına he - diye etmiştir.

Birkaç gün sonra da, fabrikadan bazı alât ve edevat çalan maznun nihayeti yakalanarak, adliyeye verilmiştir.

Suçlu, Sultanahmed 1 inci sulh ceza mahkemesinde yapılan sorgusunda:

— Ne yaparsın, bay hâkim. Serde gençlik var. 68 kuruş yevmiye ile ge - çinmiyordum. Bir dükkân açmağa ka - rar verdim. Dükkân açmak iyi amma, sermaye yoktu. Bu çaldığım âletleri sa - tıp, sermaye yapacaktım, demiştir.

Hâkim, suçlunun tevkifine, karar ver - miştir.

Yeniden iki randevu evi meydana çıkarıldı

Zabita son günlerde gizli fuhuş ile esaslı bir surette başladığı mücadeleye şiddetle de - vâm etmektedir. Evvelki gün de iki randevu evi basılmış ve müteaddid kadınlar yakala - narak muayeneye sevkolunmuşlardır. Bun - lardan biri, Taksimde Talimhanede Topça - lar caddesinde, diğeri ise Alemdarda Meh - medpaşa yokuşundadır. Her iki evde yapılan aramada Verici, Nermin, Kadriye, Zehra, Fatma, adındaki kadınlarla birlikte altı er - kek yakalanmıştır.

Zabita, ev sahibleri Ayşe Nimetle Eminle ve Belkis hakkında tahkikata başlamıştır.

Denizde bir kadın cesedi bulundu

Dün sabah Köprü İstikametinden suların cereyanına kapılarak Kasımpaşa Merkez Bankasına aid 2 numaralı havuza doğru bir kadın cesedi gelmekte olduğu görüldü der - hal zabıta haber verilmiştir.

Cesed dışarı çıkarılarak hâdiseden müd - delumumiliğe mahfuzat verilmiş, bir müddet sonra hâdisе mahalline müddeiumumili ve ta - bibi adli gôlmüşlerdir. Cesedin yapılan mu - ayenesinde 70 yaşlarında kadar tahmin edi - len pejmürde kıyafetli bir kadın olduğu tes - bit edilmiş, ve kazaen denize düşerek boğul - duğu anlaşılmıştır. Cesed, teşhis edilmek ü - zere Kasımpaşa camiline kaldırılarak tahki - kata başlanmıştır.

Bunları biliyor mu idiniz?

Derisinin altında mücevher saklayan adam

Bu adam Burmalıdır. Kendisine canlı kasa ismi verilmektedir. Zira hususi su - rette yaptığı bir yağ terkibi ile, kendi - sine teslim edilen mücevherleri, paraları,

3,5 gün mütemadiyen piyano çalabilen piyanist

Anlattıklarına i - nanacak olursak, Caz müziğini icad eden, meşhur A - merikalı piyanist Dük Ellington, yal - nız kendi eserleri - ni çalmak şartile, üç buçuk gün mü - temadiyen piyano çalabilmektedir.

Bir rakam oyunu

37 rakamını, 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27 ile darbederseniz, sırasile 111, 222, 333, 444, 555, 666, 777, 888, 999 rakamlarını elde edersiniz.

kolyeleri derisinin altına saklamakta, istenildiği zaman da çıkararak iade etmek - tedir.

GÖNÜLİSLERİ

Münzevi Yaşayan aile...

Bayan E. R. mektubunun içine ne - den bir tane de 10 kuruşluk pul koymuş? Anliyamadım. Adresi yok ki hu - susî mektubla cevap istemiş olsun. An - laşlan 10 kuruş idarenin «gayri mel - huz varidat» kısmına gidecek, okuyu - cumun derdine gelince:

— Yaşım 21, tahsilim orta, şahsan girkin değilim. Ailem tamımsız bir aile - dir, bununla beraber çok münzevi bir hayat yaşarız, münasebette bulun - duğumuz hiç kimse yok gibi. Vaknâ uzaktan beni gören, tanışmak, konu - şmak isteyen gençler yok değil, fakat hiç biri yanasmaya cesaret edemiyor, ve ben yavaş yavaş endişeye düşmeye başlıyorum» diyor.

Bayan E. R. nin, adresini yollama - dığı halde mektubunun içine 10 ku - ruşluk bir pul koymuş olmasını, çok münzevi ve çekingen bir hayat yaşa - makta olmasının bıraktığı kapalı göz - lülüğün bir neticesi saymasak bile, müşahedesinin saflığı üzerinde durma - mak kabil olmayacak:

— Kızım, seninle mutlaka konuşma - ya azmetmiş bir genç bulunsaydı, e - min ol ufaktefek maniaların önünde tereddüd etmezdi, bir yolunu bulur, al - bette münasebete geçerdi. Maamafih

böyle olmamış olmasını «mahzı hayır» sayacağım, aile kanalından geçen nor - mal yolları daima tercih etmek lâzım - dır.

Bununla beraber genç kıızı olan bir aile için fazla münzevi yaşamının, fazla görünmek kadar tehlike olduğu - nu da unutmuyorum.

Alman gençlerinin programında bü - yük bir yer tutan:

— Ne kadar tanıdığın varsa o kadar kuvvetin vardır. cümlesinde büyük bir hakikat mündemiçtir.

Genç kız aile itiyadının önüne nasıl geçecek? Ailece, muayyen toplantıla - ra iştirak edilmesi arzusunun şahsan iz - har etmesinde mahzur görmüyorum. Fakat meseleyi bir dosta, akrabadan birine daha ehemmiyetli şekilde an - latmak vazifesini vermesi de müm - kündür.

Nişancada Bayan «H. H.» ya:

— Şahsan sizden hoşlanmamış ol - masına ihtimal vermiyorum. Anlat - tığınız vaziyette ailevi bir sebep bulun - muş olması akla daha yakın geliyor.

Kıztaşında Bayan «B. D.» ye:

Size eski bir darbimesekimizi hatı - rlatayım: İstiyenin yüzü bir kara, ver - miyenin iki kara, derlerdi. Çaresiz siz de bu sözün hükmüne uyacaksınız.

TEYZE

İngiltere nereye gidiyor

Amerika siyaset adamlarının gözü ile bugünkü Britanya imparatorluğu

(Yazan: Amerikan muharrirlerinden A. R. Marsden)

İngiltere başvekil Çemberlayn'nin nutuk söylerken alınmış üç muhtelif poz

Yirmi yıl evvel İngiltere, Fransa ve müttefiklerinin ayakta - altına harab bir dünya gözleri kamaşmış Fransa; bu zaferdeki hissesine şüphe ile bakıyor. Sarfettiği gayretin azametine hemen hemen habersiz İngiltere; asil e - hemmiyet verdiği şeylere, iş ile krikete bir an evvel dönmek kaygusunda idi. Harbi idare eden büyük adamlarsa muade müzakeresiyle meşgul ailede birer insan oluvermişti. Bu vaziyette sulhü her millet kendine göre yaptı. Amerika; k'asının biraz anarşik infıradını gös - terdi. Fransa kincilik, İngiltere kayı - dazlık ve darkafailik etti. Neticede harb kazanıldı, fakat uzağı gören için, sulh kayboldu.

Snih ya Fransa formülüne göre, mağ - lûb düşünme hakikaten yok ederek, ya da «Milletler Cemiyeti» nin temsil ettiği umumî bir anlaşma ve bir Milletlerarası hakimiyetin tesisi sureti ile kazanılabili - r. İngiliz düsturuna göre kazanmaya hiç şükân yoktu. Çünkü: Esasen İngiliz for - mülü» diye bir şey düşünülmiş değildi. İngiltere muhtelif istikamelerde dötrnal kışan bir kaç atın dizginini birden elinde tutmak istiyordu.

İngiliz vicdanı, Fransanın «yaşasın kin!» düsturunu benimsemiyor, İngiliz milliyet - çiliği bir milletlerarası hakimiyet fikrini kabul edemiyordu.

Bu yüzden Büyük Britanya; yolunda kadeoğru gidemez oldu. Vicdanına ağır gelen Ruhr meselesine sokulmadı. Bunu mağlûb bir düşmana karşı çirkin bir hareket saydı. Ticarete de uygun gör - ümedi. Alman ablukasından ve bu ablu - kadın doğan eşikleten çölayı vicdanı, bir nevi gecikmiş aksülâmellemle, onu tazibe basladı.

Fakat heri taraftan Milletler Cemiyet - ne ve onun karşılığı vardı, kolektif emiyet, silâhları tehdit prensiplerine de kâmil surette bağlı değildi. Bütün bu kâmlerle oynuyor, oynuyor, sıra tam ka - rar almaya gelince o fikirleri susturan ye - şane ses, gene kendi sesi oluyordu.

Milayet en berhad yola sürüklendi. İvi taraflarından tecrid edilmiş, kötü taraf - ları büsbütün ehemmiyet almış bir kârbden evvel «ünvâsı» na dönmesi kâletti. Bu dönüsten vâlmız Büyük Bri - tanyayı mes'ul tutmak lüzumsuz ve hak - sız olur. Fakat eğer o, geniş bir siyaset kâmlî olsa, kat'î kararlar alabilse, (in - giliz egoizminin bir fazilet haline bü - şüğü) o «nazariyesizlik», «başladıktan sonra karar vermek» nakiselerini yene - bilse idi, bugünün karışık dünyası ye - şane kanun ve nizam içinde bir dünya bulurduk.

Şahsın selâmet ve saadeti mevzuu bahsoldukça, bu kanunun «Mil - letler Cemiyeti», esaslarına mı, yoksa «Fransız - İngiliz hegemonyasındaki» ga - resine baş vuruyor: Evine kapanan sinyör dışarı adım atmıyor, kendini korkutan - lara istediklerini veriyor. Pencerelelerine demir geçiriyor. Fakat bununla dışarıda - kinin bahçeye, garaja girmesine mâni ola - maz. Bir kere de oralara girildi mi, verdiğinden daha çoğunu vermiye, so - nunda da polisten imdad istemiye mecbur kalacaktır.

Çok verilenden, çok ta istenir, derler. İngiltereye de, ihtiyaç anında, dominyonlarla kardeş Ameri - ka; kanlarını, hazinelerini bağışladılar. Boş dünya topraklarının çoğu ona verildi. Yarı dünyanın parası, kabiliyeti onun kucağına aktıldı. Bugün bu milletin ka - rakteristiği olan kültür olgunluğu, istid - dad bolluğu, sosyete parlaklığı hep dün - yanın kendisine hediye ettiklerinin mah - sulüdür. Eğer talih Büyük Harbi takib eden yıllarda bir devlete güldüyse o da İngilteredir. İngiliz ricalinin, İngilterenin yalnız başına hareket edemeyeceğini, an - cak diğer devletlerle birlikte yürüye - leceğini, kudretinin bundan fazlasına yetmediğini iddia etmelerinde bir fayda yoktu. Hakikat daima şu idi: Büyük Bri - tanya söylemek istedi mi, bütün dünya susup onu dinliyordu. Ve ümidini ona bağlıyordu. İngiltere bu ümide hiyanet etti. İmparatorluk namına harekete geç - mesi icab eden yerde yalnız Avrupa na - mına, Avrupa hesabına hareket edeceği beklenen zamanlarda yalnız Britanya a - daları hesabına hareket etti: Dünyayı in - kırza bıraktı.

Fakat hâdisat yakasını koyuver - vermedi. İşte yeniden silâhla - nıyor. Vaktile, sıvırlımiye bırakılmama - ları lâzım gelen taşkınları yatıştırma - ya çabıyor. Ağır ağır, yorgun argün, ev - velkinden çok daha büyük gayret sarfe - derek, yeni yeni güçlükler altında, ço - cukça bir düşünceye kapılıp kaçınıla - ceğini sandığı vazifeyi yükleniyor. Ve belki bu sefer bu yükün altında sahiden ezilecek.

İşte gene, her vakitki gibi günlük ha - reket ediyor: «Bu olmazsa öbürünü de - neriz» amma hiç değilse düşünceleri - daha doğrusu liderlerinin düşüncesi - biraz daha sarıhleşti. Dünyayı anlaşma ile id - are etmek fikrinden vazgeçti. Şimdi da - ha öbürüne - kuvvetlinin arzusunu zorla kabul ettirmesi şekline de - dönüyor.

Buna ancak vüzuha cüşünebilseydi, mü - him ve şumullü kararlar almak cesare - tini gösterse idi dönebilirdi. Fransayı Rusya ile ittifakını neticelendirmeye teş - vik etse, kendi de Rusya ile birleşse idi, yeniden canlanan bu «üçler ittifakı» ö - ründe vasatı Avrupa derhal baş eğerdi.

Yazık ki, liderlerinde böyle bir siya - seti takib için ne cesaret, ne de kat'iyet var. Buna yarı realist cımaları da ayrı bir engel... İtalya ile anlaşmalara gir - mek realistiğini gösteren bu adamlar; Rusyayı saran sisleri yapıp bu memle - kette devamıza bir silâh bulabilir miyiz diyecek kadar realist olamıyorlar.

Davasını takib edemiyen İngiltere, ni - hayet tehdit edilmiş bir insanın son ça - resine baş vuruyor: Evine kapanan sinyör dışarı adım atmıyor, kendini korkutan - lara istediklerini veriyor. Pencerelelerine demir geçiriyor. Fakat bununla dışarıda - kinin bahçeye, garaja girmesine mâni ola - maz. Bir kere de oralara girildi mi, verdiğinden daha çoğunu vermiye, so - nunda da polisten imdad istemiye mecbur kalacaktır.

A radan yirmi yıl geçti. Hâlâ baş - ladığımız yerde, hattâ çok da - ha gerilerdeyiz. Bugün 1914-1918 de ya - pılanı yapmaya pek az imkân var. Şimdi - ye kadar muharebe, ideal hedefleri ol - dukça, (hiç değilse ingilizce konuşan halk tarafından) muahedelerin kudsiyetini tanıtmak, gayri mes'ul otokrat hükümeti mes'ul ve demokrat hale koymak mak - sadile yapıldı. Üç asrın bizim için za - rurileştirdiği hürriyet prensipleri uğrun - da dövüştürüldü. Dünyanın bugünkü zih - niyetile bu yolda yeni bir harbe girmek tamamen boştur. Britanya eğer bir har - be girerse bu, ancak mevcudiyetini ko - rumak kaygısıyla olacaktır.

D önüp dolaşıp hep aynı neticeye varıyoruz: İngiltere Cihan Har - bini, harbi değilse bile sulhü kaybetti. En iyisi bu harbe girmemeliydi. Çünkü bilfiil hazırlanmış değildi. O harbe gir - meseydi Fransa çignenirdi. Doğru... Fakat Hohenzollern rejimi Fransaya o va - kit te 1871 den fena muamele edecek de - ğildi. Binaenaleyh Fransa gene yaşaya - caktı. Yalnız Almanya biraz daha kuv - vetlenecekti. Ne çıkar. Almanya bugün de eskisinden daha kuvvetli ve sonsuz derecede tehlikeli. Daha kuvvetli, çünkü etrafını bir yığın zayıf devletler çevir - miş. Her istediği an bunları birer birer devireceğini biliyor. Daha kuvvetli.. Cün - kü cidalcu ruhunu yeniden ele almış bu - lunuyor. Goering: «Harb istemiyoruz. Fakat harbetmekten de korkumuz yok» derken Çemberlayn: «Harb istemiyö - ruz ve harbe girmekten korkuyoruz» di - yor. Bu söz, bugünkü İngiliz zihniyetinin toptan bir ifadesi sayılabilir. İki devlet a - damının beyanatı arasında dünya kadar fark var. Cihan harbinde İngiltere ile Frnsaya bir hal oldu. O korkunç kan dök - me ikisinden de bir şeyler eksiltti. Bu ek - sik hâlâ yerine gelmedi. İkisinin de ma - neviyatı hemen hemen yıkıldı. Harb mey - danında galib olmakla beraber adeta yen - ilen onlardı. Son hâdiseler bu sözleri isbata yeter.

İngilterenin yegâne devamlı dostu ve müttefiki dominyonlardır. Bu mem - lekter İngiltereye - İngiltere siyasetin - de esas olduğu üzere - menfaatleri icabı bağlı değillerdir, fakat tarihlerinden al - dıkları his kuvvetile bağlıdır. Tarihleri ana memleketinkinden uzaklaştıkça do - minyonların, dünya vaziyetini ana vatan - nın gözüle görmeyecekleri, siyasetlerini his yerine menfaat üstüne kurmak isti - yecekleri tabiidir.

Bu cereyan deminyonların bazılarında şimdiden pek ileri gitmiş bulunuyor. Di - li ingilizce olan memleketler arasında belki en büyük hissi garabetler arzeden Kanadada menfaatle hissin çarpışması millî birlikte büyük rahneler açmakta - dır. Bu rahneler, mesele halledilinceye kadar, daha da çok derinleşebilir, geniş - liyebilir ve memleket kara günlerle kar - şışabilir. Fakat ne olursa olsun haki - kat ergeç Kanadada tesirini gösterecek - tir. Bu memleket bir gün, Britanyanın kendi siyasetinde yaptığı gibi, siyasetini his yerine menfaate dayıyacaktır.

(Devamı 10 uncu sayfada)

TIYATRO

Şehir Tiyatrosunda Asmode

Yazan: İsmet Hulûsi

Türk Tiyatrosu mecmuasında Asmode hakkında ve Fransuva Moryak imzalı bir yazı var. Asmodenin nasıl yazıldığını, isminin nasıl Asmode olduğunu kısaca anlatan ve mevzuu hikâye eden bu yazı muharririn görüş, ve yazış tarzı hak - kında bir fikir vereceği için mecmuadan aynen alıyorum.

«Dostum bir İngiliz kadim bir gün bana dedi ki: Simendiferler Fransadan geçerken bahçelerindeki ağaçlar arasından görünen eski burjuva evleri kadar hiç bir şey kendisi - ne esrarlı görünmüyormuş. Bu kadın bu ev - lerin kapalı pencere kanatları arkasında dramlar tasavvur ediyormuş.

ASMODE işte bu kadının bana söylediği bu sözlerden doğdu.

ASMODE Le Sage'in romanındaki evlerin damlarını kaldıran topal şeytandır. Genç bir İngiliz (Harry Fanning), hayatlarına karışmak, sırlarını meydana çıkarmak üzere bir Fransız ailesi nezdine geliyor.

Macerasız, hiç olmazsa öyle görünen bir alle: Henüz genç bir dul, Marcelle de Bart - has, Ann ve Emmanuele isiminde iki kızı Jean isiminde bir oğlu var. (Büyük oğlu Bertrand, Harry'nin yerine İngilterededir.) Bertrand'ın muallim eskiden ruhban mektebinde bulun - muş Blaise Couture. bir de Emmanuele'in mürebbiyesi: «Matmazel!»

Evet. Macerasız bir alle, fakat matmazel Blaise'l, mağnum Blaise ise ümitsizlikle Marcelle de Barthas'ı seviyor. Harry gelmez - den evvel gönlü boş olan Marcelle de Bar - has da yalnız yaşadığı ve konuşacak kimse bulunmadığı bu çölede muallim'in bu hürmet - kâr fakat azarlayıcı ve kiskanç ihtirasına nezaketle katılmaktadır. Küçük Emma - nuele'nin de bir dramı, kendine göre bir dramı vardır. Harry geldiği zaman o tamamille tar - rıya teveccüh etmiş bir halindedir.

Harry bu evin eşğini aşar aşmaz Blaise Couture'ün vahşi kiskançlığı boşanır: İkinci perdede itibaren görüleceği veçhile bu sebebsiz de değildir. Genç rakibi uzaklaştır - mak için bütün vasıtaları kullanacak ve ü - çüncü perdedeki hile ile buna muvaffak ola - cak, yahud daha doğrusu muvaffak olmaya vakti bulacaktır. Fakat Marcelle de Barthas onun bu oyununu bozuyor ve Blaise tehev - vüren gıdımır bir halde evi terk ediyor. Bu - nun uzun sürmüyeceğini, kendinden vazge - çilemeyeceğini, yakında gene çağırılacağını pek iyi biliyor.

Hakikaten iki ay sonra, dördüncü perdede Marcelle de Barthas çaresizlikler içinde Bla - ise'l çağırılmaya mecbur oluyor. Ona neden muhtac olmuştur? Emmanuele ile Harry'nin evlenmelerine ne bahasına olursa olsun mâni olmak için. Çünkü çok dindar olan küçük kız Harry'nin müstfik sevgisine mukavemet edememiştir.

Fakat şimdi Blaise'nin bir arzusu vardır: O da bu tedavim tahakkuku. Bu eski evde yerini sağlamlaştırmak ve Marcelle ile kendi arasında hiç kimsenin kalmamasını temin için başka çare yok.

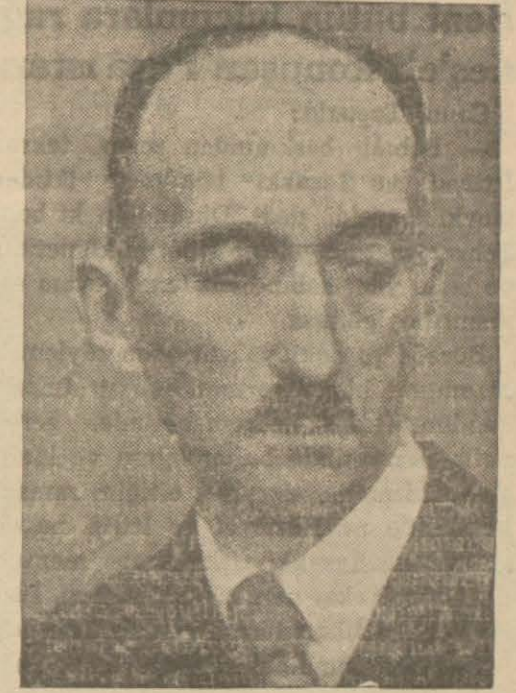
Bestinci perdede hiddetli karşılaşmalar, müthiş bir mücadele neticesinde Marcelle mağlûb olur Emmanuele ile Harry saadet - lerine doğru gidecekler. Marcelle de Barthas bu ıssız yerde Blaise Couture ile yalnız ve kimsesiz ihtiyarlayacak.

Fransuva Moryak bugün elli üç ya - şındadır. 1909 senesinde yazı yazmaya başlamış, Umumi Harb sonunda meşhur olmuşur. Bordoda Cizvitlerin mekte - bind okumuş olan bu muharririn bütün eserlerinde günlük kokusu hissedilir. Bunu demekle Fransuva Moryakın bir hristiyanlık propagandacısı olduğunu id - dia edecek değilim. Söylemek istediğim şeyi daha açık izah etmek için şu misali getireyim: Senelerce denizde kalmış bir tahta parçası, tahta parçasıdır amma, on - da deniz suyunu, kokusunu duymamak imkânsızdır.

Asmode, isminden ve birinci perde - sinden son perdesine kadar Fransuva Moryak kokan bir eserdir. Hayatını ti - yatro eserlerinden daha başka eserler yazmakla geçiren muharrir bir kere de bir tiyatro yazmak hevesine kapılmış. Fakat hiç te muvaffak bir eser vücade getirmemiştir. Eser öz ruhunun aynası - dır amma bu ayna sahneye fena akset - tirilmiştir.

Fikir itibarile ancak Fransada bir züm - re tarafından beğenilecek «Asmode» pi - yesi olarak hareketsiz ve hareketsiz ol - duğu kadar da sun'idir. Sahneler iki kişi arasındaki mükâlemelere hasredil - miştir. Gerçi bu iki kişi güzel bir lisanla konuşurlar amma, bu güzel lisan aykırı fikirleri ifade eder.

Fransuva Moryak, hâdiseleri tahlil e - dip, hâdiselerden fikir çıkarmıyor. Hâ - diseleri kendi fikrine göre sıralıyor.

Fransuva Moryak

«Asmode» piyesindeki bütün şahıslar tabii insan olmaktan uzaktırlar. Onların duyguları, düşünceleri, cinsi temayülle - riler birer Fransuva Moryak mahlûkları oldukları pek bellidir.

«Asmode» yi tercüme eden yazıcı, u - zun zaman tercüme yapmış ve tercümele - ri beğenilmiş olan Mebrure Sami Koray - dır.

Yaptığı tercüme fena değildir. Fakat daha başka bir eser intihab etseydi hem daha az zahmete girmiş, hem daha iyi etmiş olurdu.

Tek, fakat güzel monte edilmiş bir de - kor içinde oynanan «Asmode» de rol a - lan Şehir Tiyatrosu artistleri şunlardır: Blez Kutür H. Kemal Güremen Fanning Talât Artemel Papaz Hadi Firmen H.Necip Ağırman Dö Bartas Neyyire Ertugrul Mürebbiye Şaziye Güremen Emanuel Cahide Artemel An Nevzat Okçugil - Fat - ma Andaç Jan Ferih Egemen

İki kişilik hareket sahnelerde müte - madiyen konuşan ve Fransuva Moryak şahsiyetlerinin çiçeklerini yapan on - ların ruhlarını benimsiyen artistler için bu piyes çok yorucu oldu.

Piyesin belkemiği mesabesinde iki rol var ki, bunları Neyyire Neyir ile Hüseyin Kemal yapıyorlar. Neyyire Neyir bazan sakın bir kadın, bazan çoçugunu düşünen bir anne oluyor. Fakat içinde sönmeyen bir ateş var. Bu ateş onda arada sırada birdenbire alev alıyor. İşte Neyyire bütün bunları belli edecekti ve belli etti.

Hüseyin Kemal, eve muallim olarak girmiş bir sığıntı, bu sığıntıyı evdeki mürebbiye sevmiş. Oda bir aralık müreb - biyeye temayül etmiş, fakat, onun sevdi - ği sığıntı raevkiinde bulunan bir insa - nın evin hanımını sevmesi, karşısında elpençe divan dururken, birdenbire çoşup sevginin kendine verdiği kiskançlık hak - larile hanımına çıkışması kendisine mev - kii hatırlatıldığı zaman derhal toparlan - ması, bunları canlandırmak lâzımdı. Hü - seyini Kemal de bütün bunları büyük bir muvaffakiyetle canlandırdı.

Aldığı rollerin hemen hepsini muvaf - fakiyetle başaran Şaziye Asmodedeki mürebbiye rolünü de kendine has te - messül kabiliyetile başardı.

Cahide, İngiliz çoçuğu rolündeki Ta - lâtn sevdiği, evin büyük kızı Emanuel - di. Fazla bir şey yazılmıyacağı. Bu rol bu kadar güzel yapılabildi. Talât ta muvaffak bir varlık göstermiştir.

Pepaz rolünde Hadiyi gördük, bir ev - velki temsilde Sağır rolünde muvaffak olan Hadi, papaz rolünü de iyi ve mü kemmel yaptı, evin iki küçük çoçuğu çok canlı ve çok iyi idiler.

Muvaffak olduklarını yazdığım bu san'atkarların belki ufak tefek kusurları vardı. Fakat şu da var ki, temsili pek güç olan «Asmode» de ufak tefek ku - surları görmek haksızlık olur.

İsmet Hulûsi

Eski Şehremi operatör Cemil Topuzlunun hatıraları

İttihad ve Terakki merkezi umumisi ile aram niçin ve nasıl açılmıştı?

Beni bütün hücumlara rağmen tutan Talât Paşaya istifanamemi uzattım. Neş'eli neş'eli konuşan Paşa ısrarım karşısında öyle bir söz söyledi ki ecel terleri döktüm

Cemil Topuzlu:

Babiâli baskınından sonra, tekrar İttihad ve Terakki hükümeti iktidar mevkiine geldi. dedi. Düşündüm ki beni Şehremanetine getiren İtilâf hükümetidir ve belki yeni kabine vazifeme devam etmemi hoş görmez.

Burada şu noktayı istitraden söylemek lüzumunu hissediyorum: Şahsan fırkacı değilim. Gerek Şehremanetinde, gerek nafia nezaretinde bulunduğum ve idari, siyasi hizmetler deruhde ettiğim zamanlarda bile ne Hürriyet ve İtilâf, ne de İttihad ve Terakki fırkalarına mensub değildim. Fakat ne garibdir ki beni, İtilâfçılar, İttihatçıların; İttihatçılar da İtilâfçıların muhibbi zannederlerdi. Halbuki ne o idim, ne de diğeri.

Maamafih, yukarıda da bildirdiğim vehile yeni hükümetin noktai nazarını bilmediğim için, doğrudan doğruya sadrazam Mahmud Şevket Paşaya gitmeğe karar verdim. Bu gidişim, müşarünileyh ile ilk temastır. Paşa, mahviyetperver, tenciz yürekli, natuk, vakur, amma azametli olmyan bir zattı. Beni derhal kabul eden merhum, şahsıma karşı büyük bir hüsnü kabul gösterdi. Odadan içeri girer girmez:

«Buyurun paşa hazretleri...» dedi.

Oturum ve rahatsızlığımdan, istira-hate muhtaç olduğumdan bahsederek istifanamemi uzattım. Bunun üzerine:

«Hayrola paşa,» sözünü söyledi, kâğıdı eline aldı. Bunu okurken geniş kaşlarını çatıyor, menfi bir cevabın işareti üzere başını arkaya doğru kaldırıyor. Sonra sakalını eline aldı:

«Ne demek, istifa mı? Bunu, asla kabul edemem. Ben, şehre olan hizmetinizi daima görüyor ve takdir ediyor. Sen, bize lâzım bir adamsın ve vazifene behemehal devam edeceksin.» dedi.

Mahmud Şevket Paşaya teşekkür ettim, istifamı geri aldım ve tekrar işe başladım. Fakat bu defa işlerimi kolay yürü-

Talât Paşanın Büyük Harb esnasında yapmış bir karikatürü

temiyordum. Karşıma, daima bir engel çıkıyordu.

Cemil Topuzluya sordum:

«Ne gibi engeller? Yoksa gene evkaf mı?»

«Hayır! O başımın tacı idi... Evkaf-tan ne ben, ne de benden sonrakiler kurtulamadılar. Fakat evkaf ile hâsıl olan ihtilâflar, idari meselelerden ibaret idi. Halbuki bu defa İttihad ve Terakki merkezi umumisi bir seddi Çin gibi ortaya atılmıştı.

Ben, Şehremanetine geldiğim zaman, fırınların camekânı bile yoktu. Amele pis, ekmekler yerde idi. Bir talimatna me vücade getirdim. Fırında camekânlar yaptırıldı. Ekmekleri duvar raflarına istif ettirdim. Küreklerin fırınlardan dışarıya çıkmasını menettim. Ameleyi sihhî kontrole tâbi tuttum.

Bundan başka kasab dükkânlarını ıslah ettirdim. Sokaklarda, herkesin üstüne başına sürünen etleri camekânlar içine koydurdum. Seyyar çiğercileri ortadan kaldırdım. Haliçte ve dış limanda yelken açan ve Şirketihayrile ile idarei mahsusa tontonlarının seyrüseferine mâni olan mavnacılara şiddetli cezalar verdim. Aynı zamanda sokak ortalarında odun kesilmesini yasak ettim.

Vaktaki yeni hükümet iktidar mevkiine geldi. Bir gün, İstanbulda yaptığım bir teftişte ne göreyim? Gene eski hamam, eski tas: Kasablar, fırıncılar camekânları kaldırmışlar, odunlar sokaklarda kesiliyor, mavnacılar, Haliçte pupayelken cirid oynuyorlar. İşkembeciler, çiğerciler, peşlerinde düzeneilerle kedi, avaz avaz bağıra bağıra dolaşıyorlar.

Bu defa esnafa söz geçirememeye başlamıştım. Çünkü, o zaman yaptığım bir kanunla belediye vazifelerinin tedvir ve kontrol salâhiyetini polise verdimiştim. Zabita ise lâkayd kahıyordu!

Tahkikat yaptım. Her nedense, İttihad ve Terakki merkezi umumisinin ekmekçiler, mavnacılar, hamallar ve bunlara mümasil esnaf cemiyetlerini himaye ettiğini anladım. Tam bu sırada, esnafa karşı yumuşak hareket eylemek için, merkezi umumiden, hususi surette bir de haber gönderildi. Yaptığım talimatna menin harfiyyen ve şiddetle tatbik edileceği cevabını verdim.

Şehremi olduğum zaman, emanette teşkilât yapmıştım. Bu sırada İttihadi memurlardan ehliyet ve dirayetli olanlarını, İtilâf hükümetinin itirazlarına rağmen, vazifelerinde bırakmıştım. Fakat, şimdi, kendilerini evvelce müdafaa ettiğini ve memurlar, işlerine devam etmemeye, yalnız maaşlarını almak için daireye uğramağa başlamışlardı. Tabii, hatıra, gönüle bakmadan onları azlettim. İşte, esnafa karşı gösterdiğim şiddet ve

(Devamı 10 uncu sayfada)

Yazan: Sabih Alaçam

EDEBİYAT

Artık yetişir, şakayı bırakın çocuklar!

Bir lisanın bünyesini bozmak o lisanı konuşan ve anlaşılan halkı artık konuşup anlaşmamağa mahkûm etmektir. Gelin bu hevesten vazgeçin!

Yazan: Halid Fahri Ozansoy

Biz çocukken Şehzadebaşında bir çadırın içinde seyrettirirdi: Kesik baş. Evet, sadece bir ayna oyunundan ibaret bir kesik kadın başı!.. Siyah bir perdenin önünde, havada sallanarak bize gülmüş, pembe ağzını açarak, nazlı bir Rum givresini:

— Safa geldiniz!

Derdi.

Biz çocuklar da, bu manzaranın bizde uyandırdığı ilk dehşet hissinden bir anda sıyrılır ve bu tatlı sesle tatlı hitabın karşısında hayretlere düşerdik.

— Safa geldiniz!

Kesik başın bu cümlesi o zaman gibi şimdi de bize manalı geliyor. Fakat her kesik başın sözleri böyle manalı olamaz. Misal mi istersiniz: İşte size Yücel mecmuasında çıkan on, belki daha ziyade sayfalı bir makalenin rastgele bir cümlesi:

«Çünkü tâ o zamandan kanaate varmıştım ki eski Ankara, yığın yığın, saf saf evlerle ki zaptetmeğe kalkmışlardı, boz, dişlek ve pitoresk kalesini, yarayamaz, inşa zemini olarak yeni hükümet merkezine yenilemiş vatanının.»

Evet, işte bu da bir nevi kesik baştır: türkçenin kesik başı. Fakat bir sürü nahvi bozuk kelime perçinden neyin neye eklendiğini bir türlü tarakedemiyoruz. Ek yerleri bile lehim tutmamış. Zaten tutamaz.

Yücel mecmuası, bu şaheser uzun makalenin başında şu izahatı veriyor: «Sedat Zeki Örs, garb lisanlarını iyi bilen, kafası tam manasiile garbî olan, nadir münevverlerimizden biridir.»

Sedat Zeki Örsün garb lisanlarını iyi bildiğine şüphe yok. Çünkü cümle terim, tıbbi, Türk sentaksını Fransız veya İngiliz dilleri sentaksına uydurulmuştur. Münevver kadar ifadenin nadirliği de buradan çıkıyor.

Gene mecmuanın izahatını takib edelim:

«Londra sefaret müsteşarlığımdan dönüşünde 1938 Ankarasının intibahlarını fransızca Ankara gazetesinde yazmıştım. Bu yazının türkçeye kendi elile tercümesini istedim.

«Tahakkukunu istediğim sentaks olursa pekâlâ» cevabını verdi; memnu niyetle muvafakat ettik.»

Mecmua, bu satırlardan sonra, «Seyna Örsün sentaks tezini bir kaç cümle ile hülâsa etmeğe çalışalım» diyerek uzun boylu bir takım tafsilât başında bilhassa şunu haber veriyor:»

«Osmanlı nahvi, türkçenin başına medrese sarığı gibi bir belâdır. Konuşma dilini yazma dilinden ayıran yalnız lâgatler değil, asıl cümlelerin terkihi seçlidir: jail zikredilir, araya meful adile bir sürü teferriat sıralanır, hiç bir alâkâlı davet etmediği halde hafızanın bunları akıldan tutması beklenir ve en son fiil yazılır.»

Gene mecmua haber veriyor: Sedat Zeki Örs, biraderi Vedat Örsle birlikte bir sentaks tezi hazırlamış ve bunu «Revue Internationale de l'Enseignement» da basırmış!

Her ne ise, işte bu teze göre Sedat Zeki Örsün bu kesik baş türkçesinden nümunelik bir kaç cümle daha:

«Tezahür ediyor rüşeyn halinde bir yeni mahalle ki hududlanmıştı şimalde eski şehre doğru yeni Sıhhiye Vekâletile cenuba doğru ecnebi sefaretlerin kurdukları ufak villâlarla. Fakat evler küçük id, dağınk idi ve gayri kâfi idi. Caddenin iki tarafını doldurabilme için bile. Diğeri kâfi derecede yeni değildi ve buna o tesiri yapmıştı ki sanki gasbediyordu inşa faaliyeti, yeni bir devir Ankara sının, sîvatle ihdasını tehlikeye koyacak mertebede...»

Alın aşağıda bir cümle daha... ve mecmua sayfalarını bir Çin mabedinin gonk sesleriyle dolduran diğer sayısız cümleleri! (Devamı 10 uncu sayfada)

Halka emniyet telkin etmek için, tekkenin harem dairesinde, resmen iki tane de nikâhli karısı vardı. Bunlardan biri Abdülâziz vükelâsından bilmem hangi paşadan dul kaldıktan sonra ağa tutulmuş, irad ve akarını da birlikte getirip bağışlayarak, evlâdı yerindeki şeyh efendiye varmıştı. Şimdi kötürümdü ve gözleri de tedricen kalınlaşan perdeden dolayı adeta görmez olmuştu.

İkinci hanım, aşkının şiddetinden, evlâd ve ayalını terk ederek şeyh efendiye kaçmış ona resmen zevce, lâkin hakikati halde kul, köle olmuştu. Her şey göz yumuyor, her hakaretine tahammül ediyor, onun ancak muhitinde yaşamayı, her an cemalini temaşa etmeyi cana minnet biliyordu.

İşte, paravanalık vazifesini gören bu «bacı sultan»ların mevcudiyetleri sayesinde, uzak yerlerden tekkeye gelen kadınları bazan haremde misafir etmek de kabil oluyordu.

Ebülhayır efendi hazretleri (!) kendisine biat etmek enailiğinde bulunan zavallıları ulûhiyetine de inandırmıştı. Onlara:

«Ben Allâhım! Öldüğüm vakit, kabre girdikten sonra tekrar dirileceğim.. benim gazabımdan korkun! diyordu.

Bazan, iltifatını kiskanıp da huysuzluk etmeğe yeltenen zavif kadınlara da şöyle bir tehdid savuruyordu:

«Hepiniz de benim kullarımsınız. Kulların birbirlerini kiskanmaları en büyük günahdır. Yarın cehennemde çayı çayı sizi yakarım.

Ve onun bu sözleri, kullarını tiril tiril titretiyordu.

Şeyh efendi ile mahalle karılarının yıldırları yukarıda izah edilen sebeplerden ötürü barışık olmamak tabii idi. İşte, Hamdune hanımın lohusa odasında, ayağına çengel takılıp, aleyhinde bulunulmasının iç yüzü de bundan ibaretti. Bu lâkırdı da tükenince, yeni bir mevzu bulunmak üzere iken, evle kapı karşı olan mescidin minaresinde öğle

Son Posta'nın Romanı • 4

“Ah ne baygın bakışın var,

a beyaz şemsiyeli!,”

50 YIL EWELKI İSTANBUL

YAZAN ERCÜMEND EKREM TALU

ezanı okunmağa başladı.

Karıların hepsi de yerlerinden fırladılar.

«Eyvahlar olsun! Ateşte kaynayan tencerem de var. Bizimki nerede ise gelir; dünyanın lâfını eder, genel»

Diyerek, telaşa başlarını örtüp, Allah'a ısmarladık bile demeden, gittiler.

Onlar kapıdan çıktıktan beş dakika sonra aşağı avluda dolgun bir öksürük duyuldu. Lohusanın yanında kalmış olan Hacer:

«Nişistem geldi galiba...»

Dedi ve merdiveni gıcırdatan ayak seslerine kulak verdi. Hamdune döşeginin içinde doğruldu.

«Tâ kendisi! dedi.

Hacer, çivide asılı yeldirmesile baş örtüsünü alelacele kaptı, giydi. İçeriye giren hamamcının elini öptü:

«Gözünüz aydın, efendi nişte!

«Eksik olma, hemşire hanım!

«Osman efendi karısına döndü:

«Nasılsın, yahu? Bir şey istiyor musun diye geldim.

Hamdune kocasına gülümsüyerek baktı. Bu bakışta, sadece bağlı bir zevcenin temiz muhabbeti değil, sevdiği insana

İçeriye giren hamamcının elini öptü

dünyanın en büyük haz ve sürur vesilesini bağışlayan bir kadının haklı gururu da okunuyordu. Hasta fakat tatlı bir sesle cevap verdi:

«Sağ olun. Bir şey istemiyorum. Eksik olmasınlar, konu komşu beni yalnız bırakmıyorlar. Hacer hanım da burada:

«Hamamcı kibir ve azametini yenerek, karısının yatağına eğildi:

«Bakayım şu haspaya!

«Hamdune, zavif kollarile kundağı kaldırdı, uzattı.

«Buyurun!

Herifin acemi elleri, kundağı neresinden tutacağını bilemiyordu. Kalın, tüylü parmakları çoktandır böyle ince,

nazik şeylerle ünsiyetini kaybetmişti.

Çocuk bu katı ve beceriksiz temastan incindi; yaygarayı bastı. Babası artık büsbütün şaşırdu. Onu teskine çabalyor, büyük bir insana hitab ediyor gibi onunla konuşuyordu. Ni hayet susturamıyacağımı anladı, gene usulca anasına teslim etti.

Hamdune, kocasının çehresinde, ilk defadur bir başkalaşım, tatlı bir ifade görüyordu. Okşamanın, tebessümün,

Hamdune, kocasının çehresinde, ilk defadur bir başkalaşım, tatlı bir ifade görüyordu. Okşamanın, tebessümün,

Hamdune, kocasının çehresinde, ilk defadur bir başkalaşım, tatlı bir ifade görüyordu. Okşamanın, tebessümün,

Hamdune, kocasının çehresinde, ilk defadur bir başkalaşım, tatlı bir ifade görüyordu. Okşamanın, tebessümün,

Hamdune, kocasının çehresinde, ilk defadur bir başkalaşım, tatlı bir ifade görüyordu. Okşamanın, tebessümün,

Hamdune, kocasının çehresinde, ilk defadur bir başkalaşım, tatlı bir ifade görüyordu. Okşamanın, tebessümün,

Hamdune, kocasının çehresinde, ilk defadur bir başkalaşım, tatlı bir ifade görüyordu. Okşamanın, tebessümün,

Hamdune, kocasının çehresinde, ilk defadur bir başkalaşım, tatlı bir ifade görüyordu. Okşamanın, tebessümün,

Hamdune, kocasının çehresinde, ilk defadur bir başkalaşım, tatlı bir ifade görüyordu. Okşamanın, tebessümün,

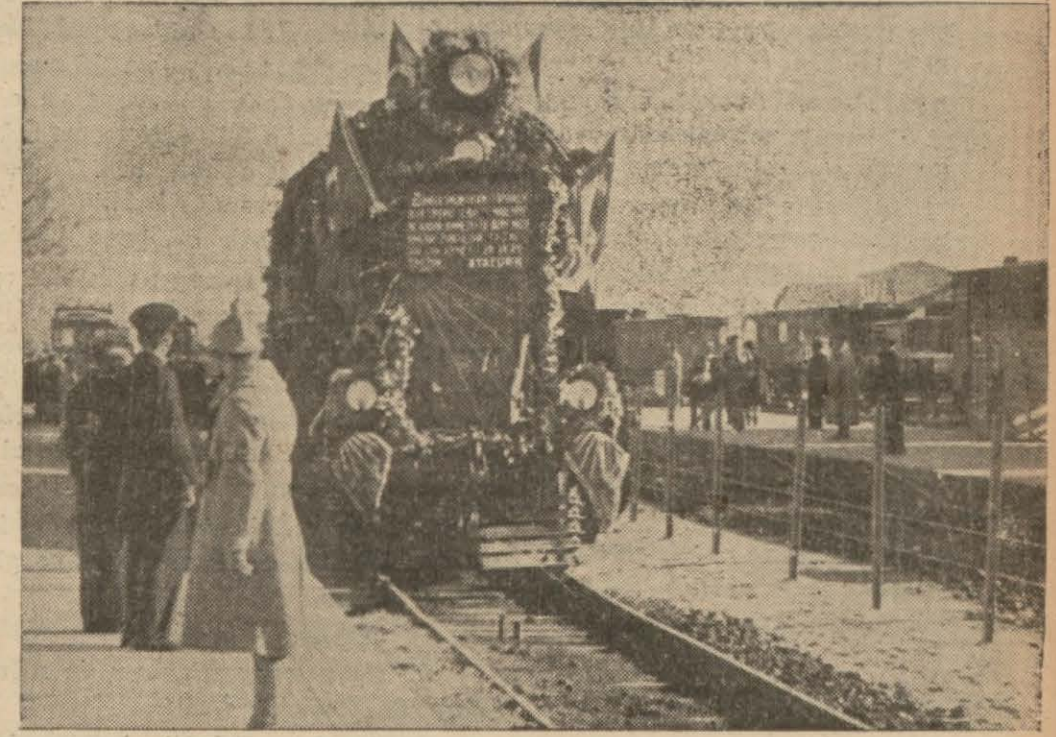

TARİHİ TETKİKLER:

Demiryollarımızın 100 senelik tarihi

Baron Hırşın yalnız bir defa için demiryolu tahvilâtı üzerine yaptığı muameleden dolayı Osmanlı hükümeti 800,000,000 frank borçlanıyor; hesabına ancak 250,000,000 frank geçirilmiş oluyordu. Aynı adamın demiryolu işlerinden ve Türk milletinin sırtından kazandığı para (11,000,000) altın Türk lirasıdır.

Yazan : Kadircan Kafli

1802 senesinde İngilterenin Kornüay madenlerinde Vivian adında bir İngiliz mühendisi vardı. Bu adam oradaki kömür taşıma işini kolaylaştırmayı düşündü. Bunun için kalasları ucuca birleştirecek, ortalarına ve boydan boya bir oluk açacak, kömür arabalarının tekerlekleri bu oluklarda kolaylıkla yuvarlanıp gidecekti. Fikrini tatbik etti. Demek ki «demiryolu» un başlangıcı «odun yol» dan başka bir şey değilmiş.

Dört sene sonra İngiliz mühendisi oluklu kalas yerine «çıkma» lı font kullanıldı. 1808 de çubukları daralttı ve demirden yaptı. Aynı zamanda makara şeklinde olan tekerlek kenarlarının da birer tarafını düz bıraktı, böylece bugünkü demiryolu ve bugünkü lokomotif ve vagon tekerlekleri meydana geldi.

Bu mühim buluş 1810 senesine kadar aynı halde kaldı. Ancak ondan sonra İngilterenin her tarafına doğru yollar döşenmeye başladı. İlk olarak (Liverpool - Manchester) ve Londra - Brmingam arasındaki yollar bitirildi. Ondandı sonra Fransa, Belçika, Amerikada demiryollarının yapıldığı görüldü. O kadar kolaylık ve faydaları vardı ki on beş yirmi yıl içinde yapılan demiryollarının uzunluğu binlerce kilometreyi buldu. Aynı zamanda çok kârlı bir işti.

Demiryolu yapmak fikrini Türkiye'ye getirenler de İngilizlerdir. 1836 da bir kumpanya İzmirden başlayarak Anadolu'nun cenub kıyılarından geçecek ve Hindistana doğru uzayacak olan büyük bir demiryolunun yapılması için Osmanlı hükümetine tekliflerde bulundu. Fakat teklif netice vermedi. Ancak yirmi sene sonra, yani 1856 da imtiyaz imzalandı ve işe başlandı.

Hükümet (İzmir - Aydın) demiryolu kumpanyasına kilometre garantisi vermiyor; fakat sermayenin faizini temin ediyordu. Müddeti 1910 senesine kadardı. 1879 ve 1888 de bu demiryolunu biraz daha uzatma imtiyazı verildi. Böylece bu yol Sarayköy ve Dinara kadar gidecekti. Buna mukabil imtiyaz 935 senesinde bitecekti. 1908 den sonra yoiun Eğirdir ve Burdur göllerine kadar uzaması, fakat imtiyazın da 950 senesine kadar sürmesi iki tarafca tabul olundu.

1856 dan 1866 senesine kadar daha üç şimendifer imtiyazı verildi: Köstence - Çernavoda, Varna - Rusçuk, İzmir - Kasaba...

İlk iki demiryolu bugün Romanya ve Bulgaristanda kalmıştır. (İzmir - Kasaba) yolu 93 kilometredir; bunu bir İngiliz şirketi aldı, 1873 de (Kasaba - Alaşehir) arasındaki 73 kilometrelik kısmı da aynı şirketçe hükümet hesabına döşemek üzere anlaşma yapıldı. Daha sonra (Manisa - Soma) şubesi de her kilometresi 125,000 frank üzerinden hükümet namına bitirdi. Bu yolların gelirinin yarısını masrafa, diğer yarısını da sermayenin faizine ayrılıyordu. 1891 de hükümet satın alma hakkını kullandı ve İngiliz şirkete -

tinden bir Fransız şirketine devretti. Anadolu demiryolları da teminatlı cinsindendi. Kısa veya uzunca şubelerle birlikte (1032) kilometredir. İstekliler epeyce çarpıştılar. Almanlar üstün çıktılar ve 1888 de mukavele imzalandı.

(Devamı 10 uncu sayfada)

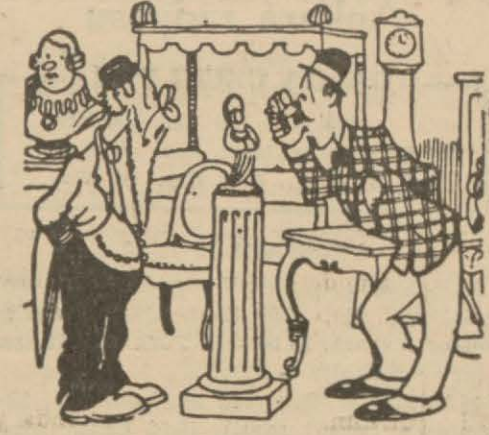
Yılbaşında

Sözleşelim seninle,
Sevgilim yılbaşında.
Neler yaparsız dinle;
Sevgilim yılbaşında.

Buluruz tenha bir yer,
Eğleniriz beraber;
Kim karışır, kim ne der;
Sevgilim yılbaşında.

Sen birsin, ben de iki.
Yok öteki beriki;
Olur saat on iki,
Sevgilim yılbaşında.

Hiç bekleme haydi hoş,
Böyle hayat ne de hoş..
Sen sarhos, ben de sarhos,
Sevgilim yılbaşında. ★★

— Bu heykel fildişi değil, porselen, seni aldatmışlar.
— Fildişi olmasına fildişi amma, kim bilir belki de filin dişi takma idi.

Unuttum

Hizmetçi kapıyı açtı. Gelen misafir sordu:
— Bayan evde mi?
Hizmetçi şaşırdu; misafir bir kere daha sordu:
— Neye şaşır -
— din. cevap versene bayan evde mi?
— Şey, şey bayan demışti ki; iki bayan gelecek, birine evde olduğumu söylersin, ötekine de evde yok; dersin. Siz mi, evde yok, diyeceğim; öteki bayana mı unuttum da..

Çok şükür

Erkek giyiniyordu, karısına seslendi:
— Gel gel..
— Ne var?
— Yaka düğme mi ağzıma almıştım. Nefes alırken yutuverdim. Karşıma gitti.
— Çok şükür!
— Neye, çok şükür, diyorsun?
— Ömründe bir defa yaka düğmenin nerede olduğunu bilebildin..

— İyi geçiniyorlar mı bari.
— Çok iyi geçiniyorlar. Buraya geldiklerinden beri bir kere olsun ağızlarını açıp birbirlerine fena bir şey söylemediler.

Haftada bir

Karı koca konuşuyorlardı. Kadın:
— Artık yaşlan -
— dim.
Dedi, erkek se -
— vindi:
— Demek artık eskisi gibi giyecek merakından vazgeçeceksin..

— Hayır ondan vazgeçmem amma, kendimi çok yormam doğru olmaz, seninle haftada ancak bir defa kavga edeceğim!

Genleşmek

— Güzellik enstitüsünün müdürü sizsiniz değil mi?
— Evet bayan!
— Bir insanı olduğundan genç gösterebilir misiniz?
— Bu bizim mesleğimiz bayan, inanınız bize geçende kırk yaş bir bayan gelmişti. Kendisini gençleştirdik. O kadar gençleştirdik ki, şimdi ilk mektebe gidiyor.

— Böyle nereye koşuyorsun?
— İki kişinin dövmüşmelerine mâni olacağım.
— Kim bunlar?
— Biri ben!

— Bilet kontrolörü — Bu tren sürat katarı, sizin biletiniz adı tren için!
Yolcu — Öyleyse makiniste haber verin ya -
— vaş gitsin!

Borç

Ana oğul, bakkala girdiler..
Bakkal yaşlı a -
— damdı. Kadın:
— Yaşınız dolayısıyla size hürmette borçluyum!
Dedi. Oğul an -
— nesine baktı:
— Anne unuttun galiba, geçen aydan üç kilo şeker, bir kilo fasulye, iki kilo pirinç parası da borçlusun!

Ziyafette

— Kadehimi hepimizin şerefine kaldırıyorum.
Yanımdaki kadehi kaldırımın kolunu dürttü:
— Yanıldınız, o kadeh sizinki değil, benimki!

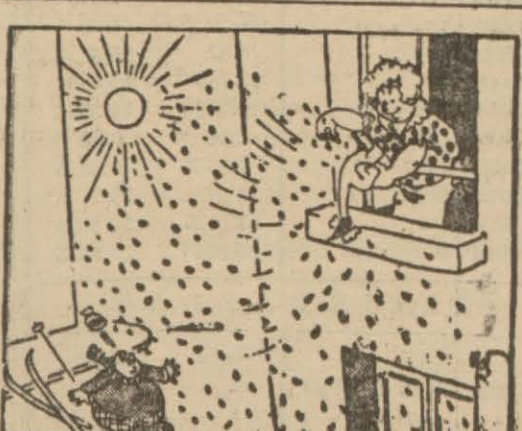
Yeni nişanlının arkadaşı — Nişanlı -
— landığın için seviniyor musun?
Yeni nişanlı — Hiç sevinmez olur muyum, şu yüzüğüme bak!

Şaşıracaksınız

Genç erkek, genç kızın elini tuttu:
— Ne güzel eli -
— niz var.
Genç kız da kendi eline baktı:
— ??????
— Bir nişan yüzüğü taksanız o zaman o kadar güzel görünecek ki siz de şaşıracaksınız!

Kumaşçıda

Tezgâhtar — Bu hâl's yündür.
Müşteri — Hâlis yün, diyorsunuz amma, etikette pamuk yazılı.
Tezgâhtar — Siz etikete bakmayın, güveleri aldatmak için böyle yazarız.

İLK KAR

Eski şehremi operatör Cemil Topuzlunun hatıraları

(Baştarafı 8 inci sayfada)

İttihad ve Terakkiye mensub memurları azledişim, merkezi umumî ile aramı büsbütün açtı. Ben, vazifede prensiplemini fe'da etmiş bir adam olduğum için, merkezi umumînin esnaf müteallik işlere ve dolayısıyla belediye umuruna müdahalesine asla razı olmuyordum ve bunda haklı idim.

Bir gün, İttihad ve Terakki nazırlarından, kenöisi ile gayet iyi seviştığım Hulûsi Bey merhum Emanete geldi. Hülâsaten dedi ki:

«Paşam, size mahremane bir şey söyleyeceğim. Emanette çok hizmetlerin görüldü, hâlâ da görülüyor. Fakat, işittiğime göre merkezi umumî ile aran açılmış. Onlar, seni, etmek istiyorlar. Cemal, Enver Paşalar ile Talât Bey de (Paşa) müdafaa ediyorlar. İâkin zannıma kalırsa, merkezi umumî galebe edecek. Halbuki, İstanbul şehir ve halkının menfaati bakımından, senin iş başında kalman lâzımdır. Gel beni dinle de, seni Kemal Beyde (Kara Kemal) götürüyüm, aranızı bulayım!»

Hulûsi Bey merhuma cevap verdim: «Kardeşim, senin teklifin, kuzunun kurda teslimi, demektir. Kat'iyyen gitmem!»

Aradan bir kaç gün geçti. Şehircilik hakkında tetkikat yapmak üzere Avrupaya hareket ettim. Sîze, burada şu noktaya da arz etmek isterim. Ben, Şehremi âken biri Bükreşe, diğeri de Berlin - Viyana - Paris'e olmak üzere iki tetkik seyahatine çıktım ve hiç biri için, belediyenin kasasından beş para almadım.

Cemil Topuzlu'ya dedim ki:

«Bu seyahatlere aid olmak üzere anlatacağımız boş bir hatıranız yok mudur? Eski şehremi ve nefis nazırı güldü:

«Avrupada Cenevde başımdan geçen komik bir hâdiseyi söyleyeyim: Şehrin lâğımını gezmek için Cenev belediye reisine müracaat etmişim. Reis, muavini ve bir de mühendis yanıma kattı. Benim de beraberimde Şefik Esad Bey vardı. Böylece, şehrin bir ucundan lâğımın içine girdik. Hava da bozuk idi ki bu noktaya dikkat ediniz. Lâğımın içinde bir saat kadar dolaştık. Yanımızdaki mühendis, ikide birde:

«Efendim filân sokağa geldik, filân meydanın altındayız, deyip duruyor, şehrin üstü gibi tanzim edilen altı hakkın âfâda izahat veriyordu. Böylece dönüb dolaştıktan sonra, lâğımın içine girdiğimiz yere geldik. Bir de ne göreyim? Kapı, kapalı değil mi?! Belediye reis muavini de, mühendisi de bir telâş aldı ki sormayın.

«Ne var, ne oluyorunuz? dedim. «Hayatımız tehlikede, cevabını verdiler! Havanın bozuk olduğunu unutup musunuz? Ya bir yağmur yağarsa? O zaman bütün bu yolları sel basar, hepimiz b... lara karışırız!

Tabii bende de şafak attı. Nihayet şu çareye baş vurduk: Bir plâkânın altına geldik. Mühendis, bizim yardımımızla belediye reis muavini omuzuna çıktı. Baston ile vurmağa başladı. Gürültüyü işitenlere mürşelci anlattı. Gelip kapıyı açtılar. Biz de kurtulduk. Meğer, çocuklar kapıyı kapamışlar. Orada bulunan memurlar da çıktığımızı zannederek gitmişler!

İşte size tatlı bir hikâye. Şimdi gelelim İstanbul şehrinin işlerine: Avrupa - dan dönüştü, evvelce Talât Bey (Paşa) ile mutabık kaldığımız vechile - vaktile Fransadan getirttiğim mühendis ve mütehassıslar kifayet etmediğinden - bir kaç mühendis ile itfaiye, tanzifat ve belediye zabıtası mütehassısları angaje etmiştim. Bunların yolları çıkmalarının ve işe başlamalarının tehir edilmesini, gene Talât Bey söylemesin mi?

«Sebeb, «İhtimal, artk beni tutamıyacağına kail bulunuyordu. Bundan maada, eldeki mühendis ve müteassısların da kontrollerini yenilemediler ki bunların himmetile Çarçır, Aksaray ve Fatih yollarının plânları tanzim edilmiştir.

Üstelik, bana gayubetimde vekâlet eden polis müdürü Bedri Bey, haberim olmadan, merkezi umumîye mensub olan akrabamdan Bekir merhumu reis muavini tayin ettirmiş ve bir çok daire müdür ve âmirlerini değiştirmiş.

Derhal, dahiliye nazırı Talât Beye (Pa-

şa) gittim. Merkezi umumînin emanet işlerine müdahalesinin doğru olmadığını, bu şerait altında hizmet edemeyeceğimi söyledim.

Talât Paşa, düşündüğü gibi konuşan, işi kestirmeden halleden pratik bir adamdı. Onun için «atlatır!» derlerdi. Fakat bana verdiği sözleri bir, iki müstesnası ile her zaman tutmuştu. Bilhassa, Şehremanetini çiftlik gibi kullanan dahiliye nazırlarından değildi. Hatıâ, hiç bir memur için bile iltimas ve tavsiyede bulunmamıştır. Emanete, yalnız iki mesele hakkında müracaatte bulunmuş ve onun bu müracaatlarını reddetmemeye rağmen de bana güvenmemiş, beni kırma-mıştır. Nitekim, protesto kablından olan bu mülâkatımızda da, gene neş'eli neş'eli, eskisi gibi tamamen müstakil çalışabileceğimi, işlerime merkezi umumîyi müdahale ettirmeyeceğini ve hiç bir veçhile de istifamı kabul edemeyeceğini söyledi. İsrar edecek oldum. Fakat bu sefer beni soğuk soğuk terleten bir cevap almıyayım mı? Nazır:

«Anhyorum, demışti, istifa edip istirahat için kayınpederinizin yanına gitmek istiyorsunuz!»

Cemil Topuzlu'ya sordum: «Bu sözde terliyecek, hem de soğuk soğuk terliyecek ne var?

«Söyliyeyim: Babıâli baskınından sonra Hürriyet ve İtilâf fırkasını temsil eden Kâmil Paşa hükümeti düşmüştü. İktidar mevkisine gelen İttihad ve Terakki, Kâmil Paşa ile beraber kayınpederim şeyhislâm Cemaleddin Efendiye de nazikâne bir şekilde Mısır'a neydetmişti. Talât Beyin (paşa) bu sözle bana da Mısır yolu gözüküyor demektir! Derhal aklım başıma geldi. İstifadan hemencecik vazgeçtim! Molyerin zoraki Hekim komedisinde olduğu gibi, ben de zoraki şehremi oldum!

Edebiyat: Artık yetişir, sakayı bırakın çocuklar!

(Baştarafı 8 inci sayfada)

de buna ve bundan evvelki misallere denk tutun, netice birdir.

«Hiç bir yerde bu yenilenme ayan değildir ayan (*) olduğu kadar Emniyet âbidesinde ki teşkil eder bir itibarla yeni şehrin merkezini, maktamı başlıca sokaklarını...»

Rica ederim, sayın Bay Sedat Zeki Örs! Lâtifeyi bırakın. Ciddî mi konuşuyorsunuz? Bu cümleleriniz türkçe midir? Vâkıa kısa cümlelerle halk dilinde «Unutmuş-tum kapamağı pencereyi...», «Ne duru-yorsun karşında?», «İçen bilîr Çarçır suyunun tadını...» gibi faili, mef'ulü ve fiilî türkçenin muayyen sentaksına uymiyarak yerlerinden oynatılmış ibare şekillerine rastlıyoruz, hattâ bunları yazılarımızda bile kullanıyoruz. Ancak uzun cümlelerde, fransızcada olduğu gibi, bu sentaksı aynıle tatbik imkân var mıdır? Buna hangi lisan an'anesi tahammül edebilir? Evet an'ane diyorum, sizin gibi medrese sarığı diyemiyorum, çünkü benim bildiğim bir lisanın sentaksı o lisanın asırlarca konuşan bir ulus tarafından konulmuştur ve muhakkak ki tam millî bir realitenin, mâserî bir zekânın mahsulüdür. Bunu değiştirmek, en kestirme tabiri o lisanın bünyesini bozmak ve o lisanla konuşan ve anlaşan halka artık konuşup ta anlaşmamağa mahkûm etmek değil midir?

Biz şimdiye kadar kelime icad edildiğini biliriz, iyi ve fena, tutulmuş veya tutulmamış böyle kelime icadları her dilde ve her asırda vardır. Fakat sentaksı icad etmek... İşte buna aklımız yatmıyor. Kesik baş oyununda müşterisi azalan panoramacı nihayet çadırını kapar. Fakat lisanını o kesik başa çeviren bir millet hangi çadırı kapasın ve hangi çadıra kapansın? Madem ki o lisan onun en aziz varlığı, en mukaddes hüviyetidir.

Rica ederim, Bay Sedat Zeki Örs, lâtifeyi bırakınız. Çünkü çocuklarımız bu lisandaki kesik baş oyununu ciddi sanıyorlar. O zaman, iyi düşünürseniz, siz de üzülmüşünüz. Onun için, gelin de Allah aşkına bu sentaksın tahakkukunu istemeyin!

Halit Fahri Ozansoy

(*) Galiba doğrusu «İyan» dir.

RADYO

Türkiye radyo difüzyon postaları

Ankara radyosu

DALGA UZUNLUĞU

1639 m. 183 Kcs. 120 Kw.
T.A.Q. 19,74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.
T.A.P. 31,70 m. 9465 Kcs. 20 Kw.

PERŞEMBE 29-12-38

12,30 Müzik (muhtelif memleketlerin halk şarkıları - P1), 13,00 Saat, ajans haberleri, meteor Ankara, 13,10 - 14 Türk müziği (şarkılar ve türküler - P1).

18,30 Müzik (Şubert'in eserlerinden), 18,45 Konuşma (ziraat saati), 19,05 Saat, ajans, meteoroloji ve ziraat borsası haberleri, 19,20 Türk müziği (fasıl heyeti - hicazkâr fasıl), 20,20 Konuşma, 20,35 Müzik (sololar - muhtelif parçalar), 21,20 Saat, esham, tahvilât, kambyo - nukud borsası flatları, 21,30 Türk müziği (pesrev ve şarkılar), 22,30 Müzik (küçük orkestra), 23,30 Müzik (operetler - P1), 23,43 - 24 Son haberler ve yarınki program.

İngiltere nereye gidiyor

(Baştarafı 7 inci sayfada)

Eğer Kanada İngiltere siyasetinin istikrarına güvenebile idi, menfaat onu İngiltereye bağlı tutabilirdi. Fakat madem ki İngilterenin siyaseti her an değişimiye hazır, kararsız ve - Milletler Cemiyetinin kabul ettiği umumî nizam ve anlaşmaya yol açan - yapıcı, şümüllü fikirlerin nüfuz edemeyeceği bir siyasettir. Şu halde Kanadanın ona daha böyle uzun müddet bağlanacağına inanılmaz. İstikbal İngiltere için daha fırsat kollayan ve tamamen kendi adalarına münhasır bir siyaset saklıyor.

Kanada için ise ya bir Avrupa, ya da şimali Amerika siyaseti...

İhtimal er geç bir gün öbür dominyonlar da Kanadanın tuttuğu yolu tutacaklar. Bunun için harici siyasetteki birliğin devamını ummak mantıksızdır. Dominyonlar ellerinden geldiği kadar vaziyetlerini düzeltecekler, İngiltere de gün geçtikçe kendini Avrupa siyasetinin uçurumuna sürüklenmiş, bir Avrupa devleti olarak bulacaktır.

Yani vaktile Büyük Harbi takip eden yıllarda, enerjisini, iradesini toplayabilse kendi menfaatine son derece uygun yeni ve sulhu bir dünya kurabilecek olan bu memleket; yarın bütün diğer memleketler gibi bir memleket olacak, talihinin o büyük saati çoktan elinden uçmuş bulunacak.

Ceviren: K. Neyyir

Yeni neşriyat

Kıymetli bir eser - Cihan kütüphanesi hususî kanun ve nizamlardaki ceza hükümleri hakkında İstanbul cümhuriyet müddet umumî muavinlerinin Y. Cemal Köseoğlu'nun kaleme çok güzel ve kıymetli bir eserin neşri ve tab'ını ikmal etmiştir.

Muhtelif kanunların münhasıran cazal hükümlerine atf mef'ul toplannak suretile vücuca getirilen bu kitab, yalnız hukukcular için amelî bir muhtıra değil, aynı zamanda bütün yurddaşlar için de bir düsturdur. Platinin üç yüz kuruş olmasına rağmen ikinci defa basılmış olması görüldüğü rağbetin azametini gösterir. Yedi yüz sayfalık bir kitapta binlerce kanunun ceza hükümlerini toplamak muvzesini gösteren muharirini tebrik, bu teşebbüsün başaran kütüphaneyi de takdir ederiz.

Ankara borsası

Açılış-kapanış fiyatları 28 - 12 - 938

ÇEKLER

	Açılış	Kap.
Londra	5,87	5,87
New-York	125,7975	125,7975
Paris	3,315	3,315
Milano	6,6225	6,6225
Cenevre	28,325	28,325
Amsterdam	68,565	68,565
Berlin	50,43	50,43
Brüksel	21,2025	21,2025
Atina	1,07	1,07
Sofya	1,545	1,545
Prag	4,-2	4,32
Madrid	5,87	5,87
Varşova	23,785	23,785
Budapeşte	14,825	14,825
Bükreş	0,90	0,90
Belgrad	2,8075	2,8075
Yokohama	54,27	54,27
Stokholm	30,2225	30,2225
Moskova	23,8125	23,8125

İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
Türk borcu I peşin	—	—
" " " vadeli	—	—

Tarihî tetkikler

(Baş tarafı 9 uncu sayfada)

Zaferden sonra Amerikalı Çester gene memleketimize geldi. Teminat istemeden binlerce kilometre demiryolu yapmak istiyordu. Müzakereler oldu. Fakat Çester kendisine lâzım olan sermayeyi bulamayınca proje suya düştü.

Cümhuriyet hükümeti bir taraftan şirketler elinde bulunan yolları almağa karar veriyor; diğer taraftan demiryollarını devlet parası ile yapmağa, yurdu gelik ağırla örmeğe başlıyordu.

İzmirden Hindistana gidecek olan yol (56) sene sonra ancak 600 kilometre uzamıştı. İstanbuldan Ankaraya kadar olan 578 kilometrelik demiryolu (21) senede bitti. Cümhuriyet hükümeti hepsi de ecnebi sermayesile ve onların maddelerine göre yapılmış olan (4000) kilometre kadar yol buldu. Bunlar 60-65 yılda bitirilmişti.

Halbuki meselâ 1925-1931 yılları içinde yeni devletin yapılabildiği şimendiferlerin uzunluğu (1854) kilometredir. Eski devirde yılbaşına 60 kilometre düşüğü halde cümhuriyet devrinde (260) kilometredir. Cümhuriyet hükümeti şirketler elinde bulunan binlerce kilometre demiryolunu da satın almıştır.

Cümhuriyet devrinde yapılan demiryolları şunlardır:

(Ankara - Kayseri), (Kayseri - Ulu - kışla), (Kayseri - Sivas), (Sivas - Samsun), (Samsun - Çarşamba), (Sivas - Erzincan), (Sivas - Malatya), (Fevziye - Malatya), (Malatya - Diyarbakır), (Afyon - Karakuyu), (Kütahya - Balıkesir), (Ankara - Ereğli).

Erzincan istasyonunun açılma töreninde bir öğretmen ne güzel söyledi:

«Artık, yollar kapandı, denilmiye - ceği!»

Türkiyenin kan damarları olan demiryollarını yaratan, Türkiye cümhuriyeti denilen yüksek ve eşsiz esere imzasını gelikle atmış olan İsmet İnönü 30 ağustos 1930 da Sivas demiryolunun açılma töreninde, başvekil sıfatı ile, şöyle demişti:

«Cümhuriyet devrinde ise başvekil millî azim ve sermaye ile döğenmiş raylar üstünde hak kazanılmış bir huzur ve sevinç ile Sivas varınca köylü, şehirlî on bin vatandaşın arasına «Size hesap vermeye geldim» diye girer, saatlerce süren izahatla hesabını verir: «Bu memleketin her köyünde bir Başvekil oturduğunu hesap ederek söz söylemeliyiz. Biz baba oğul yarıyana cephe ve ana kız yarıyana Anadolu yollarında hizmet istediğimiz vatandaşlarımızı lâıyk oldukları ve vadedtiğimiz neticeleri göstermek için yapıyoruz.»

Büyük Cümhuriyetimiz ve onun hükümeti, verilen sözü fazlasıyla hakikat yapıyor. Demiryolu siyaseti muvaffakiyetle ve dev adımları ile ilerliyor; yer yer pelteleşmiş olan Türk ekonomisi bol ve rahat damarlarla ferah ferah dolaşarak vatanın bünyesine kudret, refah, güzellik ve zenginlik katıyor.

Cümhuriyet hükümetinin elinde bugün tamamlanmış devlet ve millet malı olan, yurdun ihtiyaçlarına göre organize edilmiş bulunan (7000) kilometrelik demiryolu vardır. Bunun için bir kısmının eski sahipleri olan şirketlere 200 milyon ödemiş veya borçlanmış; 300 milyon lira da Türk mühendis ve Türk işçisi tarafından yeni yapılanlara harcanmıştır.

Kadircan Kafk

Türk Ticaret Bankası

UMUM MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

1939 senesinden itibaren gazete ve mecmualarda Bankamıza aid olarak neşredilecek ilânlar badema İstanbul Şubemiz Direktörlüğünün tahriri emriyle icra edilecektir. Aksi halde vaki olacak her türlü talepler mesmu olmayacaktır.

Maliye Vekâletinden:

1 - 31/Kânunuevvel/937 tarihinde ilân edildiği üzere eski Bronz beş kuruşluklarla yüz parahlıklar ve nikel bir kuruşluklar 31 kânunuevvel 1938 akşamında itibaren tedavülden kaldırılacaktır.

Ellerinde bu nevi para bulunanlar 31 kânunuevvel 1938 akşamına kadar bildüm malsandıklarile Cümhuriyet Merkez ve Ziraat Bankalarına müracaat ederek mübadele ettirmelidirler.

2 - Tedavülden kaldırılan bu nevi paralar 2257 numaralı kanunun sekizinci maddesi mucibince 1 kânunusani 1939 tarihinden itibaren bir sene zarfında ancak malsandıklarına ve Cümhuriyet Merkez Bankasına yapılacak tediyatta kullanılabilirler. «4964» «8806»

Türkiye ŞEKER FABRİKALARI

Anonim Şirketinden:

Müessesemiz üçüncü parti olarak küp ve kristal ecnebi şekeri satın alınacaktır. Şartnamesi Bahçekapı Taşhan 42 numaradan isteyenlere verilir.

12 Sonkânun 1939 Perşembe günü saat 11 e kadar teklif mektupları şartname esaslarına göre kabul edilecektir.

BIRAKINIZ

İsraf ettikleri paralarını, heder eyledikleri ömürlerinin faydasız olduğunu ve uğriyacıkları

SUKUTU HAYAL'in

âzami elbet bir gün anlıyacaktırlar.

MUCİZE

devri geçmiştir. Kat'iyyet fenîye dururken hayalâtla uğraşılmasz.

KREM PERTEV

Hiç bir zaman sizlere muhali vâdetmedi.

FAKAT

her daim sözünü ispat eyledi.

Öksürük

için

en müessir ilaç

Pektorin

Komprimeleri

Kutusu 35 Kuruş

Beşir Kemal - Mahmud Cevad

ECZANESİ

Sirkeci - İstanbul

Şair Akif için dün yapılan törenler

(Baştarafı 1 inci sayfada)

dikemediğimiz taş abideyi tek başına mısra-
dan bir mozile gibi inşa ediveren, millî gu-
rurumuzun sesini veren marşın büyük san-
atkarını anmak ve lâhdinin temelini atmak
için Edirnekapı yolunu tutan kadirşinas
Türk gençliğinin peşindeyim.

İki sene evvel. Gene böyle bir günde onu
dünya yüzünün Sırat köprüsü olan bu yol-
dan, bizi insafsızca kırbaçlayan bir yağmur
altında buraya getirip Cenabı Hakkın rah-
metine bırakmıştık. O zaman arkasında sa-
nurum bir on bin kişi vardı. Şimdi on kişiden,
bir on kişi fazla değiliz. Amma, bu küçük
grup büyük bir kütle ile onun, toprakları
yeniden tazelenmiş kabrin sahibine olan
sevgisini taşıyor. Akif hiç olmazsa «kadri
musallaça» bilmediğimiz bahtiyar adam-
dır. Nitekim o on binin yarısı dün akşam
Üniversite konferans salonunda idi.

Kadirşinas gençlerin himmetleri ve hayır-
sever zevatın yardımıyla, büyük şairin bü-
yük yüklüğe mütenasib bir mezar yapmak için
temel açılmış, demir potreller geçirilmiş bi-
le. Biz sıvı yolcular gibi paçalarımız dizler-
mize kadar sıvalı mezarın başına geldiğimiz
zaman her şeyi hazır bulduk.

Saat tam 10...

Bestekâr Hafız Sadettin güzel sesle Akifin
çok sevdiği bir sureyi okumağa başladı. Hu-
şu içinde dinliyoruz.

Hafız Asım Şakir, Akifin meşhur «Asım» 1
Sadettinin arkası sıra gürlü sesle Kur'ana
devam ediyor. Mezarın içinde demir telleri
birbirine etkleyen Rum delikanlısı bile elini
karnında bağladı. Gözü fanî dünyanın son
durduğunda, dalgın dinliyor.

O ne?

Kur'an kesildi.. Hafız Sadettin «Çanakka-
le Şehidleri» ni bestelemiş nefis bir musiki
ambalajı içine koymuş bize sunuyor. Arka-
sından Asım Şakir «Secde» yi gene kıvrak
bir bestenin kalıbına sokmuş haykırıyor.

Bana öyle geliyor ki, Akif şimdiki mezarın-
da, dünyadan daha rahattır. Çünkü unutul-
mamamın ve beklenmiyen sürprizlerin se-
mamamın için içindedir; umarmıydı ki başucunda
«Çanakka» ve «Secde» musiki notaları ile ku-
caklaşarak kendisini yâd etsinler?..

Şimdi genç bir askerî tıbbiyeli, Fethi Te-
vet konuşuyor:

«Arkadaşlarımız!

Hanginiz hatırlamıyorsunuz ki?..

Hangi yıl önce, yağmurlu bir günde onu bu
iki yıl önce, yağmurlu bir günde onu bu
mezarlığın kapısına kadar omuzlarımızda
ve kapıdan toprağa kadar da basımız üstün-
de getirdik. Onu her ölüye yapıldığı gibi top-
rağa gömmüydük. Onu Allah katına, Canak-
ka le şehidlerinin arasına uğurladık. Her ö-
lü beyaz patkadan bir kefenle bürünür de
toprağa girer. Akif ise toprak olmak için gi-
rişten bayrağı sarıdı. Akif, kefeni bayrak
olan ölümsüzdür.

Onu ben, Türk gençliği namına niçin bay-
rakla kefenledim? Çünkü o, en çok toprağı
ve bayrağı severdi. Onu toprağı ve bayrağı
verdik.

Ona çok yerinde olarak gösterdiğimiz de-
rin saygı ve âlaka nedir?

Çünkü Akif, büyük bir şair, büyük bir va-
tanperver ve essiz bir karakter adamıdır.

Genç hatib, sözlerine şöyle devam etti:

«Akif yüksek ahlâkı ve yüksek seciyesi
ile sekinli sıcağa, soğukta, borada, kasırğa-
da daima muhafaza eden kaskatı bir ci-
simdi, bir granitti.

İnanan, inandıktan dönmiyen ve öyle
ölen Akif eşsiz bir karakter adamıdır. İşte
Akifi sevmemiz, Akifi saygı ile anmamız
bundandır.

Bugün inasına başlanan şu mezar ona
olan hürmetimizin ufak bir nişanesidir.»

Genç üniversiteli sözlerini şu mısrala oku-
yarak bitiriyor:

«En sevdiğim âşık seni koyunda uyuttu,
Akif, vatanın toprağı oldu bu ne mutlu!»

Fethi Tevet'den sonra Pendik bakteriyolo-
ji enstitüsünü sefi Doktor Ekrem, kısa bir hi-
tabe irad etti, dedi ki:

«Yaşayan Akif! Senin ile değilsek ruhun
ve hislerinle bu anda basbasavız. Bugün bu-
raya ölmek duyuların için Türk bayrağına
adına mezarını temelini atmağa, hatıranı
ada, saygıdan gelen kovmağa geldik. Genç-
lik gururu heyecanını senin basının ucunda
tasarına geldi. Genelik sağ olduca Büyük
Türk Milleti gibi sen de yaşayacaksınız! Se-
ni unutmamın Akif! Ruhun sad olsun!»

Sözler bitirdi. Evvelâ edebiyat fakültesi
doçentlerinden doktor Ali Nihad Tarlan, son-
ra mezarın inasında himmetleri görülen Nu-
ri Demirağ teaheden Muhtar Bayan Fik-
ret, temele birer kârek hare attılar.

Dini merasim

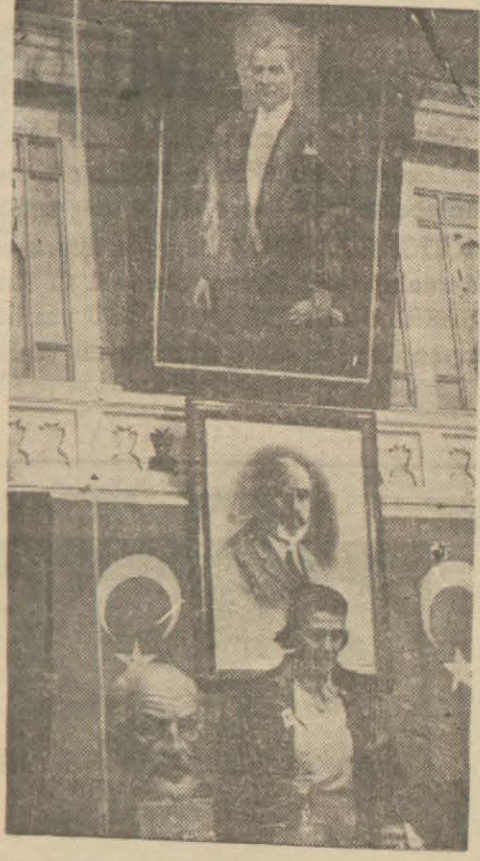
Gençler sabahleyin büyük şairin mezarı-
nın temelini atıp, hatırasını anarken İstan-
bul hafızları da Bevezid camisinde onun i-
çin dini bir ihtifal tertib etmişlerdi. Önce
namazını müteakib Bevezid camisini ağız
ağızına doldurur büyük bir kalabalık önün-
de en üstâd mevlâdeolar, hafızlar vardı.

Sigorta Şirketi müfettişlerinden Asım Şa-
kir, Lâleli camii imamı Hafız Necati, Ağaca-
mîl imamı Hafız Rıza, bestekâr Hafız Sa-
dettin, Sultanselimi Hafız Rıza Mevlâd; Nu-
rusmaniyeye imamı Hafız Mehmed, Fatih ca-
mii imamı Hafız Ömer, Hamidiye camii im-
amı Yusuf, Yenicami imamı Hafız Nuri Kur-
an okudular. Sabık hâkimlerden Nuri de gü-
zel bir dua ile merhumu andı.

Üniversitede

Saat 18 de üniversite gençliği konferans
salonunu ağız ağıza doldurmuş bulunuyor-
du. Salonda bulunanlar arasında bir çok ta-
hmis edilebilirlik, şairlerimiz, Akifin tak-
dirkârları da vardı. Herkesin göğsünde Akif-
in resmini taşıyan rozetler bulunuyordu.

Tam 18 de, gençlik heyecanlı, dik vakur
bir sesle Akifi konuşuyordu.

Üniversitedeki toplantıdan bir intiba

Akif 5000 genç hançerede dile geldi: İs-
tiklâl marşı okunuyordu.

Marş bittikten sonra kürsüyü doçent Ali
Nihad işgal etti. Daha heyecanlı buğu gibi
tüten, akisleri kulaklarda çınlayan marşın
hemen pesi sıra sözüne şöyle başladı:

«Onan sesidir:

Çiğerlerinizde ve hançerelerinizde yekpare
bir iman halinde ihtizaz eden bu ses, onun
sesidir. Ruhunuzda gökler gibi gurleyip, kö-
püren bu çağlayan! Ben imanı ne tunca, ne
granite benzetebilirim. Elmasa benzetirim.
Eğer onun ruhu ve hassasiyeti dünyalar ka-
dar ağır ızdırab altında ezilmeyeydi bu elma-
sı yaratamazdı. Bir çağlayan, buud ve mesafe
mefhumunu ercek kadar yüksek bir iman
shikâsından dökmülmeyeydi ruhlarmız da bu
kadar temiz ve bezav köpürmezdi.»

Dedikten sonra Mehmed Akifin hayatının
kısa bir tarihçesini yaptı. İnsan olan şah-
siyetine geçti ve sözüne devamlı:

«Akif, dedi.. Garbın müsbet ilmine vak-
ıf bir sarıkı idi. Cemiyeti daima o müsbet
ilim gözüle tetkik etmiştir. Akif Şarkın iki
mühim diline bihakkin vâkıf bir Türk idi.
Ankarada mebus iken bir taraftan şifleri le
halka heyecan vermeğe çalışıyor, bir ta-
raftan Arabca muallakat ve Farsca hâfız di-
vamı okutuyordu. Arab ve İran edebiyatları-
na hakikî vâkıf idi. Mükemmel Fransızca
bildirdi. Kültür itibarile çok zengin olan A-
kif bünye itibarile de o derece kuvvetli idi.
Mükemmel güreç ederdi. Küçükken Osman
pehlivandan güreş tahsil etmişti. Mükem-
mel vücutlu idi. İvi ata binirdi. Hayatında
sultisimal nedir bilmezdi. En büyük zevki o-
kumaktı. Dostlarına ve dostluğa vefakâr,
her türlü kötülükten mütenip, lekesez bir
hayat sürmüştü. Bir seve söz verdi mi her
şeye rağmen onu önünde varine getirirdi.

Kanaatine muhalif bir fikir ortaya atıldı-
ğı zaman mücadelede basıldı. Bunun haricinde
pek az söz söylendi. Zarif fıkralar din-
lemesini ve anlatmasını çok sevdi.»

Hatib, insan olan Akiften sair olan Akife
geçti:

«Akif, denebilir ki her mısramda klâ-
sik belâgatın örneğini vermiş bir şairdir. E-
serleri en ufak bir belâgat ve fesahat ha-
tasından âridir. Yalnız bir kusuru vardır:
Çok İtnaba düşer. Bunun sebebi şudur:

Akif, kuvvetli deşil, derşetli bir nazımdır.
Hattâ kendisi şöyle der:

Mevzur düşürür sacmayı bir saçma adam
var.

Manzum sayıklar gibi manzum sayıklar.

Yazdığı mısraları kolay kolay zillmeğe ku-
yamaz. Tasvirlerinde ekseriya kuvvetli bir
intihab, yani san'atkarlık, bazan tasvir foto-
toğrafa yaklaşıpca tefferiâtı tesbit eder.

Bir hâdisenin özünü alıp ta onun en kuv-
vetli karakteristik cephesini vâkıf bir şekil-
de yazmaz. Yazılarının heyeti umumiyesin-
de ancak bu kusur göze çarpar. Mısralar yal-
nız basını almırsa gerek vezin vani sekil:
gerek selâset ve belâgat noktasından tam-
amen kusursuzdur. Sark ve Garb edebiyatları-
na hakikî vâkıf olan, edebiyat nazariye-
lerini en hurde tefferiâtına kadar gayet iyi
bilen, bir zaman Darülfünunda edebiyat o-
kutan Akif, esasen başka türlü yazamazdı.
Akif Türkeye aruzu mal etmiş bir san'at-
kârdır.

Hic bir Türk seiri onun mertebesine yük-
selemedi. Hic bir Türk seiri millî felâketle-
rinde onun kadar içli, derin ağlamadı.
(Safahat) bunun en belîğ misalidir.

Bundan sonra Ali Nihad Tarlan Akife şa-
ir deşildir, mürtecdir, diyenlere çok kuv-
vetli cevaplar verdi ve sözlerini şöyle bi-
tirdi:

«Akif yalnız bir defa belki tevazuunda
yalan söyledi:

Rabnetle anılmak ebediyet budur anma,
Sessiz yasadım, kim beni nerden bilecek!

Derken yalan sövledin Akif! Az evvel ce-
sin çiğerlerimizde idi. Sen mi sessiz yasadın?
Cenaze otomobilini içinde mübarek nâşın
Bevezid camisine geldiği zaman seni bin bir
heyecanla bağırma basan, tabutunu gufranı
ilâhî gibi kızıl bayrağı saran gençlik mi seni
bilmedi?

Kısın o karlı ve camurlu günü erkasında
pardesüsü dahl olmağı hâlde seni elleri
üstüne alıp, omuzlarına bile indirmeğe kı-
yamadan Beveziddan Edirnekapıya kadar

Gözlük satışı kontrol altına alınıyor

Ankara 29 (Hususi) — Sıhhiye Ve-
kâleti mihraklı (numaralı) gözlük sa-
tışını kontrol altına almak üzere bir
gözlükçülük kanun projesi hazırlamış-
tır.

Bu projenin kanuniyet kesbetmesin-
den itibaren en az iki sene evvel tica-
carethane açmış olanlar veyahud ecza-
nesinde gözlükçülük yaptıkları anlaşıl-
anlar üç ay içinde müracaat ederek
imtihane tabi tutulacaklar ve ruhsat-
name alacaklardır.

On senedenberi muvaffakiyetle göz-
lükçülük yapanlar imtihana tabi tu-
tulmadan ve kendilerinden ortamek-
teb şahadetnamesi aranmadan san'at-
lerine devam edebileceklerdir. Proje-
nin diğer esaslarına göre göz mütehas-
sısı tabibler ticarethane açabilecekler
ve fakat ticarethane açtıkları müddet
içinde göz doktorluğu yapamayacaklar-
dır.

Meb'us namzedleri

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Elâzığ, Bolu, Çankırı, Kayseri, Sam-
sun, Bursa, Antalya, Burdur, İzmir, Siirt,
Muğla, Ankara ve İstanbul

Partinin göstereceği namzedler ara-
sında şu zatlar bulunacağını öğrendim:

Zörgeneral Naci Tinaz, General Kâ-
zım Karabekir, Hüseyin Cahid Yalçın,
Londra büyük elçimiz Fethi Okyar, Cüm-
hureşliği Umumi Kâtibi Hasan Rıza

Soyak, Devlet Şurası reisi Reşad, amiral
Fahri, Nafia Müsteşarı Arif, Ziraat Müs-
teşarı Naki Bekmen, Ziraat Bankası Um-
mum Müdür muavinlerinden Cezmi Er-
çin, Denizyolları sabık Umum Müdürü

Sadeddin, İktisad Vekâleti Deniz Müste-
şarı Sadullah Güney, Kastamonulu Şük-
rî Kasaboğlu.

General Kâzım Karabekirin İstanbul-
dan namzed gösterileceği zannedilmek-
tedir.

Gençyönü kurul toplandı

Ankara 28 (Hususi) — Yeni Gen-
çyönü kurul bugün saat onda Doktor Re-
fik Saydamın reisliğinde ilk toplantı-
sını yapmıştır. Saat on üçe kadar de-
vam eden toplantıda Parti program ve

nizamnamesine göre işlerin tedviri hak-
kında görüşmeler olmuş ve Kurul me-
saisi 13 büroya taksim edilecek üyele-
rin vazifeleri ayırmıştır. Yardımcı ü-
yeliğe Erzurum mebusu Doktor Fik-
ri, muhasebeciliğe de Antep mebusu

Remzi seçilmişlerdir.

Parti Grubu reis vekillikleri

Ankara 28 (Hususi) — İnhilâl eden
Parti grubu reis vekilliklerinden biri-
ne önümüzdeki Salı günü grup top-
lantısında seçim yapılmıştır. Namzed-
ler arasında Esbak Dahiliye Vekili Ce-
millin ve Doktor İbrahim Taliin isim-
leri sayılmaktadır.

İstanbulda seçim

Münhal İstanbul mebusluğu için Cu-
martsesi günü seçim yapılacağı Vilâyet
ve Partiyeye dün telgrafla bildirilmiştir.
İntihaba saat dokuzda Üniversite kon-
ferans salonunda başlanacaktır.

Meb'us namzedleri ilân edildi

Ankara 29 (Telefonla) — Cümhuri-
yet Halk Partisi dün namzed gösteri-
leceklerini haber verdiğimiz zevatın ne-
relere namzed gösterildiklerini bugün
ilân etmiştir:

Fethi Okyar (Boludan), Hüseyin
Cahid (Çangırından), Şükri Kasaboğlu
(Elâzığdan), Sadeddin Serin (Kayse-
riden), Naci Tinaz (Bursadan), Cezmi
Erçin (Antalyadan), Hasan Rıza Sovak
(Burdurdan), Resad Mimarçoğlu (İz-
mirden), Naki Yekmen (Siirtten),
Sadullah Güney (Muğladan), Arif
Baytın (Ankaradan), Kâzımkarabekir
(İstanbuldan) mebus seçileceklerdir.

göz yaşları içinde taşıyan, seni cenaze ara-
basına koymağı hatıranı hürmetsizlik te-
lakki eden Türk gençliği mi seni bilmedi?

Arkadan gelen otomobil sürüsüne dönüp
bakmadan cenazeni yaya takip eden mem-
leketin genç, ihtiyar bir çok edib ve şairleri
mi seni bilmedi?

Ve nihayet bugün mezarının üzerinde ha-
yatın kadar bezav temiz, seciyen kadar me-
lin merasim bir abideye temel atan bu ün-
verste gençleri mi seni bilmedi?

Hayır, büyük şair, seni unutmayacağız,
mü'terih yu!»

Ali Nihadın çok alkışlanan bu Konferan-
sından sonra bir çok gençler Akifi tebarüz
ettiren nutuklar söylediler, Akiften parça
ral okudular. Ve tören gene büyük şairin,
büyük millet'in marşı salonu sarsarken sona-
erdi.

Nusret Safa Coskun

Fransa İtalyaya karşı tedbirler alıyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Diğer taraftan akşam geç vakit resmi
kaynaklardan bildirildiğine göre hükü-
met, Somaliye takviye küt'aları gönder-
meğe karar vermiştir. Senegalli askerler-
den müteşekkil bu takviye küt'alarının
nakline tahsis edilen «Sfinks» ve «Şan-
tiye» gemilerinin bu akşam için kararla-
ştırılmış olan hareketi, Cumartesi gününe
kadar tehir edilmiştir.

Bütün gazeteler, İtalyan taleplerinin
kat'iyetle reddedilmesinde şiddetle ısrar
etmektedirler.

Fransız donanması Cibutiye gidiyor

Berut, 28 (A.A.) — Fransanın şark do-
nanmasına mensub bir torpido filotilla-
sını da Cibutiye gödeceği haber alın-
mıştır.

İtalyan hazırlıkları

Paris, 28 (A.A.) — Ordre ve Oeuvre
gazeteleri İtalyanın «Fransız sahillerine
mütevceh» mühim askeri hazırlıklarda
bulduğunu yazmaktadırlar.

Gönüllü toplanyormuş

Ordre diyor ki:

«Alp dağları boynundaki istihkâmlar
süratle hazırlanmaktadır. İtalyan filosu
yakında Spezziada toplanacaktır. Hattâ
Fransaya karşı gönüllü toplanmakta ol-
duğu da söylenmektedir.»

Oeuvre şöyle yazıyor:

«Roma hükümeti, 500.000 gönüllüyü
silâh altına almakta ve İtalyan endüstri-
sini seferber hale getirmektedir. Fransa
aleyhindeki mücadelenin psikolojisini
hazırlamak için bir komisyon teşkil edil-
miştir.»

İngiliz sefirinin temaları

Londra, 28 (Hususi) — İngilterenin
Roma sefiri Lord Pert, dün ve bugün İ-
talya hariciye nazırı Kont Ciano ile bir-
er saatten fazla süren iki mülâkatta bu-
lunmuştur.

Mülâkatın mevzuu gizli tutulmakla be-
raber, Habeşistandaki İtalyan askerleri-
nin Fransız Somalisi hududunda yaptık-
ları bildirilen harekâtlar alâkadar olduğu
tahmin edilmektedir.

Lord Pertin, bu harekâtın mahiyeti
hakkında Kont Cionandan izahat istemiş
olduğu söylenmektedir.

Roma seyahati suya mı düşüyor?

Diğer taraftan «Deyli Ekspres» gazete-
si de, Fransız Somalisi hududunda ce-
reyan eden hâdiselerin, Çemberlayn ve

Kabineden iki Vekil çekildi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

uzun tedaviyi istilzam eden rahatsızlık-
ları, vazifelerinde devamlarını müşkül-
leştirdiğinden dolayı af edilmelerini di-
lemiştirler. Reiscümhur tarafından isti-
faları kabul edilmiştir.

Maarif Vekilliğine İzmir mebusu Ha-
san Âli Yücelin ve İktisad Vekilliğine İz-
mir mebusu Hüsnü Çakırın tayinleri
Başvekil tarafından Reiscümhura arz
ve inha edilmiş ve bu inha tas'ib buyu-
rulmuştur.

İstifalarının Reiscümhur tarafından
kabul buyurulduğunun Başvekil tarafın-
dan B. Saffet Arkanla Şakir Keskibe
tebliğ ve Vekâletleri zamanındaki kıy-
metli hizmet ve başarılarından dolayı te-
şekkür edildiği de ayrıca istihbar edil-
miştir.

Yeni Maarif Vekilinin hayatı

Hasan Âli Yücel 1897 de İstanbulda
doğmuştur. Darülfünun ve Yüksek Mu-

Halifaksın Roma seyahatinden vazgeç-
melerine sebep teşkil edebileceğini yaz-
maktadır.

Londra, 28 (A.A.) — «Press Associa-
tion» un yazdığına göre, bugünkü vaziyet
devamlı nokta nazar teatisinde bulunul-
masını icab ettirdiğinden Londra ve Pa-
ris hükümetleri daimî temas halinde bu-
lunuyorlar.

Bununla beraber, Çemberlayn ve Lord
Halifaksın Roma seyahatinden vazgeç-
meleri mevzuubahs değildir.

Roma ne diyor?

Roma, 28 (Hususi) — İtalyan askerle-
rinin Cibuti üzerine akin etmeğe hazırlık-
larına dair Fransız matbuatının
verdiği haberler, buradaki gazeteler ta-
rafından gülünç addolunmaktadır.

İtalya statükoyu muhafaza edecek

«Ciornale d'Italya» nın bu akşamki
nüshasında Fransız - İtalyan gerginliği-
ni mevzuu bahseden Sinyor Gayda, İta-
lyanın hali hazırdaki statükoyu muhafaza
etmek istediğini ve Tunus hakkındaki
anlaşamamazlığı, sırf Tunustaki İta-
lyanların fena şartlar içinde bulundukla-
rından mütevellid olduğunu yazmakta-
dır.

Diğer taraftan Alman gazeteleri ise,
İtalyanın Akdeniz hakkında ileri sürdü-
ğü taleplerin doğru ve haklı olduğunu
söylemektedirler.

Paris, 28 (A.A.) — Başvekillette akte-
dilen konferansın tesbit ettiği program
mucibince, Daladye Korsika ve Şimal
Afrikası seyahatini bütçenin parlamen-
toda tastikini müteakib yani en geç 2
veyahut 3 Kânunusaniye yapacaktır. Baş-
vekil Tulonda bir kruvazöre binecek ve
Korsikada yalnız birkaç saat kalacaktır.
Kruvazöre üç torpido muhrihi refakat e-
decektir.

Başvekil Korsikadan Bizerteye, sonra
Tunusa geçecektir. Tunustaki ikametini
esasında Tunus cenubunda yapılan tah-
kimat işlerinin tetkik edecektir.

Cezayirde

Daladye müteakib Cezayire giderek
bir gün kalacaktır.

Daladye parlamentonun tekrar açıl-
masında hazır bulunmak üzere 10 Kânun-
usaniye Parise dönmüş olacaktır.

Daladye daha sonra ikinci bir seyahate
çıkarak Fransız Fasını da ziyaret edece-
ğini söylemiştir.

allim mektebi edebiyat şubesinden mez-
undur. Muhtelif maarif memuriyetle-
rinde ve hocahıklarda bulunmuş, mebus
olmadan evvel orta tedrisat umum mü-
dürü idi.

Yeni İktisad Vekilinin hayatı

Hüsnü Çakır 1892 de Hopada doğmuş-
tur. Fahsiliini Mülkiyede yapmıştır. İn-
hisarlar Umum Müdürlüğünü yapmış ve
bilâhare mebus seçilmiştir.

General Naci kabineye girecek

Ankara, 28 (Hususi) — Jandarma
Umum Komutanı Korgeneral Naci Ti-
naz tekaüdlüğünü istemiştir. Münhal
meb'usluklara Parti tarafından nam-
zed gösterilmekte olan Generalın me-
bus seçildikten sonra kabineye girece-
ği haber verilmektedir.

Saffet Arkan

Ankara 28 (Hususi) — Sabık Maarif
Vekili Saffet Arkanın bir elçiliğe ta-
yini kuvvetle muhtemeldir.

1939. YILBAŞI

Hava Kurumu Büyük Piyangosu

Büyük ikramiyesi

(500.000) Liradır.

Ayrıca: 200.000, 150.000, 100.000, 70.000, 60.000, 50.000,

30.000, 20.000, 15.000 Liralık ikramiyelerle (400.000ve 100.000)

liralık iki adet mükâlat vardır...

Keşice Yılbaşı gecesi yapılacaktır. Biletler - (2,5), (5) ve (10) lira-
lıktır... Vakıf kaybetmeden hemen biletinizi alın.

"Son Posta"nın Hikâyesi

HAYIRLI BİR FIRAR..

Çeviren: Faik Berman

Jinet nihayet üç senedenberi aklına koymuş olduğu şeyi yapabilmisti. Polise müracaat edilmemesi için bir mektub bırakarak büyüdüğü evi, bütün çocukluk hatıralarına, ve içinde geçirdiği mes'ud günlere rağmen üvey annesinin kinine ve hırsına tahammül edemediği için terk ediyor ve meçhul bir atıye doğru gidiyordu. Belki bu ızdıraba daha dayanabilirdi. Fakat üvey annesinin onu, vasisinin aptal ve biçimsiz oğluyla evlendirmeğe kalkışması bıçağı kemiğe dayandırmıştı.

Dört beş gün evvel bir gazetenin ilân sayfasına göz gezdirirken gözüne bir ilân ilişmişti. Bu ilân şu yazılı idi: «İki erkekten mürekkebi bir ailenin evini idare edecek ağır başlı bir bayana ihtiyaç vardır». İşte bu iş Jinet için biçilmiş kafa idi. Biraz daha ihtiyata riayet ederek gazetede ki adre sahibini hakkında tahkikat yapmış ve bunun tıp enstitüsü azasından olduğunu anlamıştı. Enstitüye azal olmak için alim, alim olmak için de yaşlı olmak lâzım geldiğine göre Jinet, bu adamlardan kendisine fenalık gelmeyeceğine kanaat getirdi.

Tam saat sekizde enstitü azası Mösyö Bakolorun kapısını çaldığı zaman kalbi yerinden kopacak kadar çarpmağa başladı. Orta yaşlı uşağa:

— Mösyö Bakoloru görmek istiyordum dedi.

— Kim diyeyim efendim?

— Şey.. evi idare edecek bir bayana ihtiyaçları varmış ta.. onun için müracaat ediyorum.

— Uşak şaşırarak beraber bir cevap vermedi.

Beş dakika sonra Jinet sade döşenmiş bir çalışma odasından içeri giriyordu. Gözüne ilk çarpan şey, geniş masasının önünde oturan beyaz saçlı, çok sevimli bir ihtiyar oldu. Odada kütüphaneye dırşğini dayamış daha biri vardı. Fakat Jinet başını kaldırıp bakamadığı için bunun kim olduğunu görememişti.

Sevimli ihtiyar binbir teessüf izhar ederek:

— Kabahat bende matmazel, dedi, ilâna istediğimiz bayanın yaşını ilâve etmeyip unuttum. Sizden evvki bayan almış yaşındaydı.

Kapısından girer girmez ısındığı bu eve kabul edilemeyeceği korkusile ağılayacak bir hale geldi, ve:

— Beni reddetmeyiniz efendim, dedi, sizi memnun etmek için elimden geleni yapacağım. Bir defa tecrübe edin!

İhtiyar tam kabul eyileceği zaman kütüphaneye aslanmış olan söze karıştı:

— Galiba evinizden kaçmışa benziyorsunuz matmazel. Kaç yaşındasınız, anneniz, babanız yok mu?

— Yirmi iki yaşındayım. (Yirmi yaşındaydı amma iki fazlasile yalanın ehemmiyeti yoktu), annem, babam yok. Üvey annem fakir. (Hiç te yalan değildi; paraca değil amma, kalbce, ve akılca fakirdi.)

— Babanız kimdi?

— Denizci idi babam.. gemici. (Babasının büyük bir harb gemisi kumandanı olduğunu söylemeyi doğru bulmamıştı.)

Baba oğul bu genç vekilhare kadını ne yapacaklarında mütereddid kaldılar. Şim dilik Adolfu çağırıp matmazeli odasına göndermeyi münasib buldular. Kaçacak delik arıyan bir fare korkusile bu odaya büzülüp te şöyle uzandığı zaman üst o dadan sesler kulağına geldi. Oğul konuşuyordu:

— Baba, böyle bir çocukluk yapmaya caksın? Bu küçüğün söyledikleri hepsi yalan.. arkasındaki kostüm gayet sık, hele elleri, hizmetçi eline benziyor mu hiç?

Babamın sesi pek duymuyordum amma her halde belli idi ki Jineti müdafaa ediyordu. Oğlanın sesi gene işitildi:

— Bilhassa lüzumundan fazla güzel!

Ah, Jinet güzelliğinin mesleğine zarar vereceğini ummamıştı.

Ertesi sabah sözde işe başladı. İş namına hiç bir şey bildiği yoktu; fakat çocukça ve mesum halleri evin içindekileri teshir etmişti. Aşçıya kadar evde kim varsa hepsi de onu ilk görüşte sevmişlerdi.

Jinet fırsatını bulup yalnız kaldığı vakit ihtiyar profesörün yanına yaklaşıp:

— Aman mösyö ne olur, beni kovmayınız! diye yalvardıkça profesör hiç dayanamıyordu.

Yemek masasını kurduğu zaman iki takım yerine üç koyunca uşağın aklı başından uçuyordu. Fakat sesini çıkarmadı. Baba oğul sofraya oturunca göz ucile Jineti de davet ettiler. Yemek sırasında gözlerini kaldıran Jinet Mösyö Reymona baktı. Bu sade giyinmiş bir gençti.

Aradan iki gün geçince, aşçı kadın hasta kardeşini görmeğe gitti. Adolf da bir yere gitmişti. O akşam yemeği pişirmek Jinete düştü; o vakit ihtiyar profesör:

— E Jinet, zannederim, ki bir şeyler pişirmesini biliyorsunuzdur, dedi.

— Evet efendim, yumurta pişirmesini bilirim.

— Pekâlâ öyleyse, bu akşamı da böyle geçiririz.

Yağda pişmiş yumurtalar sofraya gel-

diği zaman ancak bir tanesi yenebilecek haldeydi. Bunun üzerine ihtiyar profesör gülererek tabağı eline aldı ve yenebilecek yumurtayı Jinetin tabağına koydu. Açlıklarını gidermek için bol bol meyva yediler. Babası öldüğündenberi ilk defa gülen Jinet türlü maskaralıklar yaparak onları gülmekten kırıp geçirdi.

Yemektan sonra evin diktatörü sayılan oğul babasına:

— Bu akşam çalışmamalıyız, dedi, yorgun görünüyorsunuz!

Jinet hemen atılarak:

— Mösyö ister misiniz, yorgunluğunuzu unutturmak için size piyano çalıp şarkı söyleyeyim? dedi.

Günler geçiyordu. Vekilhare matmazelin maddeten eve hiç bir faydası dokunmuyordu. Fakat bu ağır havali ve kasvetli evin içini kuş civıtlısı andıran sesle şenlendirmişti. Adolf onun arzularını yerine getirmek için parçalanıyor, profesöre gelince Jinetsiz on dakika bile yapamıyordu. Delikanlı ise artık vekilharcin kovulması hususunda ısrar göstermiyordu.

Biraz huzura kavuşan Jinet şimdi Mösyö Reymona dikkat edebiliyordu. Mösyö Reymon çok yakışıklı idi. Sarı saçları ve durgun derin gözleriyle hoşça gider bir gençti.

Jinetin bütün işi gücü evi çiçeklerle ve kakkahalarile süslemektir. Piyanodaki ve şarkı söylemekteki hünerine diyecek yoktu. Akşamları kapıyı açarken mösyölere soruyordu:

— Yumurtanızı nasıl pişireyim efendim?

Jinet geleli bir ay olmuştu. Sevincine ve saadetine söz yoktu. Lâkin maalesef bir akşam olan oldu. O akşam korkudan titriyerek Mösyö Reymonun odasına girdi, ve:

— Mösyö, dedi.

Delikanlı başını kaldırmadan:

— Yumurtayı mı soruyorsunuz, rafa dan olsun, dedi.

— Onu söyleyemeycektim efendim, vâsim gelmiş beni alıp götürmek istiyor. Affedersiniz Mösyö Reymon ben size biraz yalan söyledim. Ben ancak yirmi yaşındayım. Üvey annem beni sevmiyor; ve vasimim aptal oğluna vermek istiyor; çok rica ederim; beni himaye ediniz! Ben saadeti ancak burada buldum. Bilseniz burada ne kadar bahtiyarım. İşinize yaramadığımı biliyorum. Fakat çok şefkatliyim size karşı.

Jinetin sesile ayağa kalkan Reymon a falladı. Bu sevimli küçücük kıza dikkatle baktı. Mösyö Reymon çok mütees-

Nafia Vekâleti
İstanbul Elektrik İşleri Umum Müdürlüğünden:
Mühim ilân

Memur ve müstahdemimizizin 1938 senesine aid «Yeşil» renkli hüviyet varakalarının 1 İkincikanun 1939 tarihinden itibaren iptal edilerek 1939 senesi için muteber olmak üzere «Kırmızı» renkte varakalarla değiştirileceğini UMUM MÜDÜRLÜĞÜMÜZ Sayın müşterilerine arz ederiz. Bu kartların baş tarafında İdarenin resmî ünvanı olan «T. C. NAFİA VEKÂLETİ İSTANBUL ELEKTRİK İŞLERİ UMUM MÜDÜRLÜĞÜ» yazılıdır. Yukarıda gösterilen evsafa uygun olmayan kartlar sahte addedilmeli ve hâmilleri polise haber verilmelidir. «9413»

UMUM MÜDÜRLÜK

GRİPİN

Baş, Dil, Nezle, Grip, Komatizma
Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.

İçerisinde günde 3 kafe alınabilir.

İstanbul Defterdarlığından:

Senelik mür-hammün kira	Kira müddeti	Lira	
		120	3
Küçükpaşada Sarıdemir mahallesinin Kibleçeşmesi sokağında eski 25, yeni 31 sayılı dükkân.	102	1	
Büyükçarşıda Terikçiler sokağında 15/1 sayılı dükkân.	18	1	
Kocamustafapaşada Arabacı Beyazıt mahallesinin Kocamus-tafapaşa caddesinde 264 sayılı ev.	60	1	
Tophanedeki Necatibey caddesinde Kışla altında 363 sayılı dükkân.	66	3	

Beşiktaşta Sinanpaşa mahallesinin Köprübaşı Hayrettin iskelesine sokağında 130 metre murabba 6/1 sayılı arsa.

Yukarıda gösterilen emlak hizalarındaki müddet ve bedeller üzerinden açık arttırma usulile ayrı ayrı kiraya verilecektir. İsteklilerin ve seraiti öğrenmek isteyenlerin % 7,5 teminat akçeleriyle 5/1/939 Perşembe günü saat 14 de Millî Emlak Müdürlüğünde toplanan komisyona müracaatları. (M.) (9202)

sirdi. Her zamankinden daha yumuşak ve tatlı bir sesle:

— Vasınızı görmeden evvel ikimiz baş başa verip bir çare düşünelim, dedi. Sinni rüşde gelmemişsiniz henüz. Vaziyet tehlikeli! Ancak evlenirseniz visayetten kurtulabilirsiniz. Madem, ki yanımızda kalmak istiyorsunuz: iki çare var; ya benimle veya babamla evlenmeniz icab ediyor.

Bu çareni halden pek şaşırın Jinet bir müddet sustu. Nihayet yaşlı gözlerini Mösyö Reymona kaldırarak:

— Babanız bütün kalbimle seviyorum, dedi, fakat benim için lüzumundan fazla ağır başlı bir koca olacak.

Neticede, böyle zamanlarda nasıl vu-

kua geldiği bilinemeyen bir hâdis oldu. Jinet bir aralık kendisini Mösyö Reymonun kollarında buldu. Küçücük başı, genç adamın omuzlarında o kadar müddet kaldı, ki kuranderden ödül patlayan matmazelin vasisi Mösyö Fuina pencereleri açık salonda mükemmel bir nezleyle yalandı.

YARINKİ NÜŞHAMIZDA:

Çiçekçi güzeli

Yazan: İsmet Hulusî

Son Postanın edebî romanı: 10

Âşıklar yolunun
yolcuları

Yazan: Halid Fahri Ozansoy

Evet, onunla derdleşince muhakak ki hafifleyecektim.

Önce, şuradan buradan, basit sözler konuştuk.

Nihayet hizmetçi kahvelerimizi getirdi ve bu sabah kahvelerimiz böyle karşı karşıya içiş, gittikçe dost kalberimize bir ferahlık verdi. Öyle ki, şık salonun dibindeki hususî köşede, oturduğumuz pembe desenli kubbik ve geniş divana sırtımızı yasladıkça yaslanmış tük. Burası ne rahat, ne sessizdi! Yalnız ta karşından, salonun öbür ucunda ki açık pencereden, ara sıra, uzaktan uzağa tramvay ve otomobil sesleri duyuluyor, fakat bütün bu derindeki şehir uğultusu bize hiç yorgunluk vermiyor, hele bana bu dakikada Adanın çamblıklarındaki sükûndan bile tatlı geliyordu.

Yalnız bir merakım hâlâ geçmemişti. Suphiye dedim ki:

— Sana bir şey soracağım ama, dârilma.. bilirsin ya, seninle ikimiz eskidenberi açık konuşuruz.

— Tabii..

— Demir hizmetçi kız bana biraz tereddüde baktı. Hattâ beni salona alırken şaşkın gibi gördüm.

Suphi keskin bir kakkaha ile yerinden fırladı:

— Aşkolsun! Müthiş anlayışsın!
— Nasıl?.. Demek benim gelişim biraz mevsimsiz düştü!

— Başkası için mevsimsiz diyebilirim, fakat senin için değil!

— Teşekkür ederim. Ne var?

— İhtimal anlamışsındır. Yalnız deyim de..

— Bir kadın mı?

— Evet.. belki uzaktan tanırısın. Çünkü o, seni tanıyor. Biraz da meslekdaş sayılırsın.

— Meslekdaş mı? Kim bu?

— Söylemem!

— Sen bilirsin. Ben zaten çok kalacak değilim

— Yoo.. kalacaksın ya... Yemeği beraber yiyecesiniz.

— Metresinle mi?

— Ne ziyânı var? Ona söyledim, senin nasıl candan bir arkadaşım olduğunu.. Hem zaten şimdi yanımıza gelecekt!

— Desene, asıl sürprizi sen bana yapacaktıydın?

Sözüm ikinci bir kakkaha ile cevap verdi. Bu anda, yanımızdaki koridora açılan kapının dışında bir ipek huşu-

ve hafif ayak sesleri işittim. Sonra içeriye, Suphinin canlı sürprizi girdi.

Hemen ayağa kalktım ve bana doğru, sırtında bir kimono, teklifsiz bir sabah kıyafetile ilerleyen kadına baktım. Zayıf denecek kadar ince uzun bir kadın.. yüz, âdetâ bir çocuk yüzü.. kumral saçlar ve ufak bir burunla bir ağzı.. gözler yeşile yakın.. yaş, ancak yirmi üç, yirmi dört.. fazla değil!

Suphi bizi birbirimize takdim etti:

— Arkadaşım Suphi.. Nevin hanım.. heykeltıraş..

— Teşerrüf ettim, hanımefendi!

Dedim. Sonra bir lâhza durdum ve ilâve ettim:

— Suphinin saadeti bana sevinç verdi.

Genç kadın, hafifce gülümsedi ve gözlerinin rengine uyan kimonusunun etkilerini Japonce terlikleri üstüne düşürerek.

— Teşekkür ederim, dedi, Suphiyi sevdiğinizden..

Sonra tatlı bir sesle adeta fısıldadı:

— Zaten herkes onu seviyor.. bütün dostları..

Suphi, birden, atıldı ve kollarını açarak, kadını bir tüy hafifliği ile havaya kaldırdı:

— Fakat en fazla sen.. öyle değil mi?

O bunu derken, Nevin, aşıkının kolları üstünde çırpınıyor, mes'ud gülüşlerle ve bükülüşlerle kıvranıyordu.

Ben, buna benzer levhalarla, İtalyada muhtelif milletlerden atelye arkadaşlarının basit panşiyon odalarında da karşılaşmıştım. Fakat hiç birinde, burada şahid olduğum kadar saadet duymamıştım. Muhakkak ki bunlar,

benim tahminimden fazla seviyorlardı ve bu sevgi, ihtimal pek yakında meşru bir rabita ile, bir izdivacla neticelenecekti.

Fakat.. yemektan sonra, onlardan dinlediğim bazı sözler bana bu rabitanın acı taraflarını gizleyemedi. Kadın, şahsını tanımamakla beraber ismini işittim meşhur bir mühendisin karısı idi ve ondan henüz yeni ayrılmıştı. Sebep, kendisinin anlatışına göre, kocasının aşırı derecede kiskançlığı idi. Vakiâ için bu tarafını ne Suphi, ne de metresi itiraf etmemekle beraber, bu ayrılıştan, ihtimal, en ziyade arkadaşım olan macerasının gizli veya açık bir tesiri vardı. Yalnız, gene kadının iddiasına bakılırsa, mühendis kocası hiç de kendisini anlamış, duygulu bir insan değildi. Nihayet işte, bir çocukları olduğu halde, ayrılmışlardı. Fakat gürültü ile değil, dostca ve anlasarak bir ayrılıştı! Bu anlaşmanın en mühim ve esaslı noktası da, henüz dört yaşlarındaki Emelin babasına terk edilmişliği idi. Kocası ve avukatı bu hususta mahkemede ısrar etmişlerdi. Nevin de, iş uzamasını diye, hayır diyememişti. Amma ne ziyânı vardı? Çocuğa, zaten doğduğundanberi, dadısı bakıyordu. Şimdi on beş günde bir anasını görmeğe de yolluyorlar.. o halde mesele çikarmak doğru değil!

Bu mantık, ananın mantığı, biraz da arkadaşım Suphinin.. Bana gelince, bu macerayı dinlerken bir aralık gözlerimin yandığını hissettim.

Bu bahis kapandıktan sonra, söz, başka vadilere dökülmüştü ve artık sayfiyelerden, bilhassa Adalardan bahse-

diliyordu. Maamafih ben, yaz münasebetile dedikoduya pek müsaide olan bu bahiste pek durmak istemiyordum. Müphem bir hisle bir şeylerden korkuyordum. Fakat nedir?.. Onu o saatte kendim de kestiremezdim.

Bayan Nevin Adaları, bilhassa Büyükkadayı çok seviyordu. Fakat bu seneye, kendisini tanıyanlara orada hiç görünmek istemiyordu. Bu sebepten, bütün arzularına rağmen, en güzel mevsim olan sonbaharda bile Adaya gele-meyecekti. Fakat gelecek sene.. muhakak gelecekti. Suphi ile beraber..

Suphi, tasdik ediyordu:

— Hay hay.. ne zaman istersen.. Bence hiç bir mahzur yok!

Zavallı dostum!.. Bunu ne de tabii söylüyordu. Ya Nevin? bu dünkü zevce ve bugünkü metres? cemiyetin te-lâkkisine, bu yıl değilse bile gelecek yıl hiç aldırış etmeden göğüs gereği-ne nasıl da inanıyordu! Halbuki ortada bir çocuğu vardı, onun istikbaldeki şerefi vardı ve ihtimal deminki düşün-cemin aksine, Suphi ile izdivacını dâima uzaklaştırması muhtemel olan bu rabita o çocuğa en sonunda bir leke olacak ve onun hayatını zehirleyecekti!

Ne yazık ki, yüzlerine karşı haykarmak istediğim bu düşündüğümü onlara söyleyemiyordum, sadece susuyordum. Fakat kalbimden adeta bir şeyin koptuğunu, bir damarın sızladığını duyuyordum.

Ada bahsi, Suphiyi yeniden coşturmuştu. Gelecek yıl orada tutacakları köşkü Nizamda mı, yoksa Madende mi tutsunlar, onu muhakeme ediyor, bir tarafın fazla sığacağından, diğer tarafın fazla rüzgârından bir türlü kararını veremiyordu!

(Arkası var)

İlk Türk kadın casusu

Yazar: Ziya Şakir

Harbin son günleri

Eğer tefrikanın ilk sütununda, (İstanbul) kelimesinin birkaç kere teker-rür ettiği gözümüne çarpmasaydı, bu yazılara zerre kadar ehemmiyet vermiyecektim. Fakat mevzuun İstanbulda geçen bir vak'aya aid olduğunu görür görmez, derhal okumak ihtiyacını hissettim.

Nasıl bir mevzu ile karşılaşsam beğenirsiniz?. Tamamile benim maceram değil mi?..

Aşkolsun tefrika muharririne... Maceramın ana hatlarına tamamile sadık kalmış. Fakat teferrüatta, bizim tefrika muharrirlerini pek gölgede bırakacak derecede derinliklere dalmış. Beni bile hayret ve dehşetler içinde bırakan bir çok düşüncelerimi, konuşmalarımı, tasvirlerimi ve tasavvurlarımı bütün inceliklerle anlatmış..

Tefrikanın umumî şekli, hoşuma gitti. Hele Mister Coni, her okuduğum parçayı, büyük bir zevk ile dinledi ve dinlerken de ikide birde:

— Doğru mu?..

— Hakikaten, böyle mi?..

— Demek ki böyle düşünüyordunuz.. hayret!..

Diye sözümü kesti.

İhtiyar dostumun zevkini ihlâl etmek için, bu mübalâgalı tefrikayı tenkid ve tezkibe girişmedim. Parlak zekâlı İngiliz muharririne, âdeta yalancı şahidlik ettim.

★

Mister Coni'nin üzerinde bu kadar tevakkuf ettiğimi sebebişiz sanmayınız. Eğer onun hakkında bu kadar malûmat ve tafsilât vermeseydim, (Malta) denilen o taş cehenneminden nasıl kurulabildiğimi hakkile anlatamazdım.

Burada, açık bir lisan ve derin bir şükran ile tekrar edeyim ki; Türk dostluğunun kıymetini babasından öğrenen bu asil kanlı İngiliz, en sarîh manasile benim halâskârım olmuştur. Ve beni buradan kurtarabilmek için, çok garib bir teşebbüste bulunmuştur.

Bunu, biraz sonra izah edeceğim.

★

Her hafta sonunda gelen paket paket gazeteler, artık harbin son saf'alara girdiğini hissediyordum.

Suriyede ve bilhassa (Nablus) ta cereyan eden kanlı ve korkunç harbin tafsilâtını uzun uzadıya nakleden gazeteler, Osmanlı ordusunun mütemadiyen şimale doğru çekildiklerini kaydediyorlardı.

Nihayet, (Haleb) de İngiliz ordusunun eline geçmişti. Fakat buna mukabil (Mustafa Kemal Paşa)'nın kumanda ettiği 7 inci ordu, Toros dağlarının eteklerinde düşmana karşı geçilmez bir tunç siper teşkil etmişti.

(Mustafa Kemal).. Bu ismi, bilmiyorum detildim. Düşmanların, Çanakkale'yi zorladıkları zaman, onun orada ne büyük bir kahramanlıkla emsalsiz bir zafer kazandığını defalarca işittim.

Onun için, şimdi onun burada da düşman ordularını karşılamasında iyi bir netice çıkacağına hüküm vermiştim.

Garib değil mi? Mister Coni de benim gibi düşünüyordu.

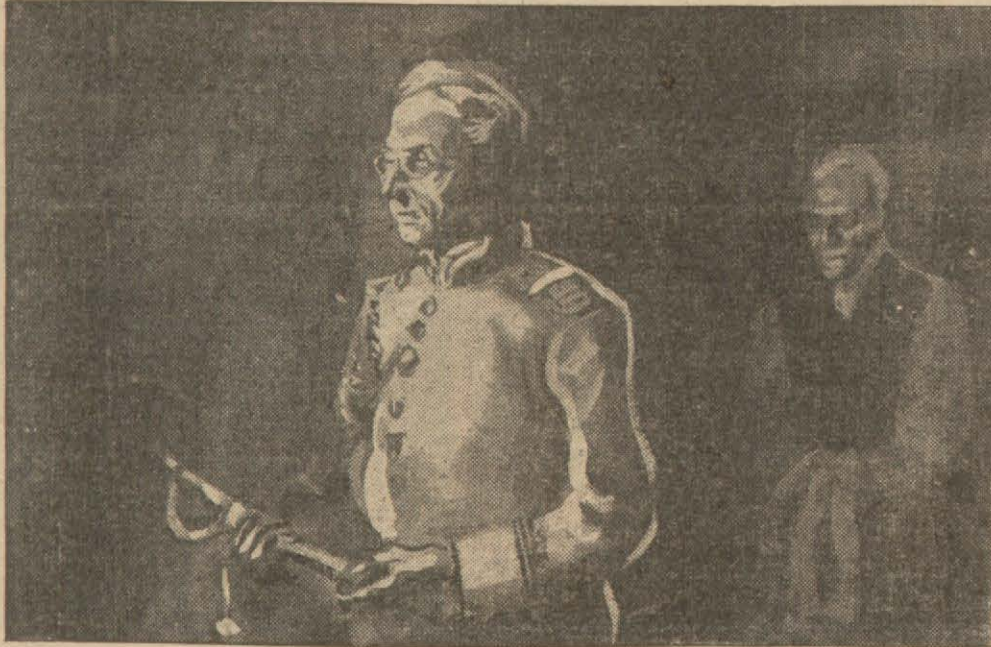
— Bizimkiler, ancak üç sene uğraştıktan sonra, Suriyeyi geçebildiler. Fakat, çektikleri bu zahmet ve meşakkatin mükâfatını göremiyecikler. (Mustafa Kemal) in cephesini yapıp geçemiyecikler. Her ne üzerine olursa olsun, iddiaya hazırım ki, artık harbin sonu gelmiş demektir.

Diye, fikirler beyan ediyordu.

Türk cephesi bu halde iken, diğer harb sahalarında da mühim hâdiseler cereyan etmeğe başlamıştı.

Bulgarlar, birdenbire silâhlarını terk etmişlerdi. Almanya'da zühür eden siyasî cereyanlar yüzünden, Garb cephesindeki jelik siperler, çarçabuk çöküvermişlerdi.

Nihayet.. bir gün güneş gurup ediyordu. Köyün 'Santamarya' adındaki kilisesinin notalı çanları, günde kırk

Mister Coni bugün sırma şeridli büyük üniformasını giymişti

defa ibadet eden balıklı kadınlarını akşam duasına çağırıyordu.

Mister Coni, dudaklarında tatlı ve neş'eli bir tebessümle odamdan içeri girdi:

— Mis Melek! Size, hoşunuza gidecek bir haber getirdim. Hükümetiniz ile muharib devletler arasında mütareke akdedildi. Yakında memleketinize avdet edebileceksiniz.

★

Günler, haftalar, aylar geçiyordu. Fakat İstanbul'a avdetime dair beklediğim emir gelmiyordu.

Memleket ve bilhassa babamın hasreti, artık dayanılmaz hale gelmişti. Emrin uzaması ve bu hasretin de gündüne artması, birkaç defa beni firar teşebbüsüne kadar sevkeylemişti.

Fakat, Mister Coniye mes'uliyet geleceğini bildiğim için, her defasında bu fikirden vazgeçmiştim. Ve mütemadiyen Malta valisine mektuplar göndererek bir an evvel memleketime avdetemüsaade etmeleri için ricalarına devam etmiştim.

Vakîâ, artık İstanbul ile muhabere ediyordum. Ve zavallı babacığımın, aynı vaziyette olduğunu öğreniyordum.

Lâkin, aldığım iyi haberler beni tatmin etmiyordu.

Bu vaziyetten Mister Coni de müteessirdi.

— Ah.. Biz, İngilizler, çok tuhaf insanlarızdır. Bizden başkalarına güç i-

timad ederiz. Fakat itimad ettikten sonra da, onun hakkında büyük bir emniyet ve hayırhahlık besleriz.

Diyordu.

★

Son müracaatımın akim kalması üzerinden bir hafta geçmişti ki bir gün Mister Coni:

— Ben, şehre gidiyorum. Belki de bu gece gelmiyeceğim.

Dedi.

Bu sürgün köşesinde, bana (muharif)lıktan ziyade (hâmi) lik etmiş olan bu iyi kalbli adam, ara sıra şehre gider, bir gece kaldıktan sonra avdet ederdi.

Fakat bu defa gidişi nazarı dikkatimi celbetmişti. Çünkü, Mister Coni, bu gün sırma şeridli büyük üniformasını giymişti. Göğsünde nişanları parlıyordu. Vaziyetinde büyük bir ciddiyet ve resmiyet görünüyordu.

Sordum:

— Mister Coni!.. Galiba, şehirde büyük bir merasim yapılacak ve siz de buna iştirak edeceksiniz?..

Ağırbaşlı ihtiyar İngiliz, bu sualime cevap vermedi. Sadece, hafif bir tebessümle iktifa etti.

★

Ertesi akşam, onun avdetini sabırsızlıkla bekledim.

Geldi. Ümid edimiyecek derecede neş'e içinde idi.

(Arkası var)

Karabük fabrikalar şehri Safranbolu Bağlarında kurulabilir

(Baş tarafı 5 inci sayfada)

geçidindeki Kerç boğazında Kerçenski Zovod adını verdikleri demir fabrikasına Kerç şehri 12 kilometre mesafededir. En yakın bir misal olarak zikrettiğimiz bunun benzerlerini her suretle ve umumiyetle çoğaltmak mümkün dür.

Karabük için bu umumî mahzurdan başka ikinci bir mahzur daha mevcuttur. O da, jeolojik durumu itibarile fabrika inşaatına çok elverişli olan Karabük'ün şehir yapılmaya hiç de elverişli olmayışı.

Mütehasısların da mütaleasına nazaran hiç bir suretle izale edilemeyecek olan bu iki esaslı mahzur karşısında Bağların şehir ittihaz edilmesinin tek güçlüğü 9 kilometre yolun kat'ıdır. Mesafe mefhumunu yok eden bugünkü vesaiti medeniyeye sayesinde bu 9 kilometre yolun icab ettireceği küçük fedakârlık yarın muhakkak surette temin edeceği iktisadî ve içtimâî menfaatlere nazaran hiç şüphesiz bir hiçtir.

Bu hat için ilk hatıra gelen otobüs, ilk bakımda biraz müsteb'ad gibi görülün ve fakat üzerinde durulduğu zaman çok maku' olduğu neticesine varılan şimendiferdir.

İşçilerin aynı saatte yetiştirilebilmesi esas olduğuna göre otobüsle bu işin başarılabilmesi için devamlı olarak azami fedakârlıklara ihtiyaç vardır.

Trende ilk harcanacak para ile maksada erişilmiş ve menfaat yoluna girilmiş olacaktır. Bahusus ki Çay kıyasını takip edecek olan bu düz, arızasız yol çok fazla bir para sarfına da bâdi olmayacaktır.

Esasen bu tezin bir ikinci müeyyidesi de Kastamonu, Daday, Bartın, Araç şoselerinin birleştiği ve halihazır vaziyetile bu vilâyet ve kazaların iktisadî merkezi şikletini teşkil ettiği bir yer olan Safranboluya ergeç Karabük'ten bir varyant çekilmesi bir gün meselesidir.

Tam bir hüsnü niyetle dermeyan ettiğimiz mütalealarımıza şunu da ilâve edebiliriz ki bundan yıllarca evvel sırf Çarşamba kazasının istihsalâtını koruma maksadile, hususî bir teşebbüsle Samsun - Çarşamba demiryolu kurulmuştu. Binaenaleyh ortada bu kadar ehemmiyetli menfaatlerin mevzuu bahseldüğü 9 kilometrelik Karabük - Safranbolu hattı bu teşebbüsün karşısında pek küçük kahr sanıyorum.

M. Enver Beşe

İnhisarlar U. Müdürlüğünden :

I — İdaremizin Çamaltı tuzlasına getirilecek içme suyu için şartnamesi mucibince 750 metre font boyu açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

II — Muhammen bedeli 1150 lira ve muvakkat teminatı 86.25 liradır.

III — Eksiltme 13/1/939 tarihine rastlayan Cuma günü saat 16 da Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak hergün İnhisarlar Tuz Fen Şubesinden alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek isteyenlerin fiatsız tekliflerini ve bu işe ain kataloğlarını ihale gününden 3 gün evveline kadar İnhisarlar Tuz Fen Şubesine vermeleri ve tekliflerinin kabulünü mutazammın vesika almaları lâzımdır.

VI — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paraları ile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. #9481

I — Şartname ve nümunesi mucibince satın alınacak 25000 kilo bel ipi kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli beher kilosu 59 kuruş hesabıyla 14750 lira muvakkat teminatı 1106.25 liradır.

III — Eksiltme 16/1/939 tarihine rastlayan Pazartesi günü saat 15 te Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabileceği gibi nümune de görülebilir.

V — Mühürlü teklif mektubunu kanunî vesak ile % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarflar eksiltme günü en geç saat 14 e kadar yukarıda adı geçen Komisyon Başkanlığına makbuz mukabilinde verilmesi lâzımdır. #9485

I — İdaremizin Cibali tütün ve kutu fabrikasında halen mevcut olanlarla Mayıs 939 gayesine kadar birikeceği tahmin edilen 160.000 kilo tahta parçası pazarlık usulile satılacaktır.

II — Muhammen bedeli beher kilosu 50 santim hesabile 800 lira ve % 15 teminatı 120 liradır.

III — Arttırma 13/1/939 tarihine rastlayan Cuma günü saat 15,30 da Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesinde müteşkil komisyonda yapılacaktır.

IV — Nümuneler Cibali ve kutu fabrikalarında görülebilir.

V — İsteklilerin arttırma için tayin edilen gün ve saatte % 15 teminatlarla birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (9484)

I — İdaremizin Paşabahçe fabrikasında yaptırılacağı ve 26/12/938 tarihinde ihale edileceği ilân edilen 15202,40 lira muhammen bedelli betonarme döşemelerle sair müteferrik işlerin eksiltmesi görülen lüzum üzerine bir hafta sonraya talik edilmiştir.

II — Eksiltme 3/1/939 tarihine raslayan Salı günü saat 15 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Mühürlü teklif mektubunu kanunî vesak ile inşaat şubemizden alınacak ehliyet vesikası ve % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarfların eksiltme günü en geç saat 14 de kadar yukarıda adı geçen alım komisyonu başkanlığına makbuz mukabilinde verilmesi lâzımdır. (9409)

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Kıymeti	Pey parası
Lira Kuruş	Lira Kuruş
940 00	70 05

Aksarayda Guraba Hüseyinâğa mahallesinin Tekke sokağında 6 sayılı 5 oda, 2 sofa ve iki helâsi ve tarası bulunan ahşab evin tamamı 15 gün müddetle satılmak üzere açık arttırmaya çıkarılmıştır. İhalesi 2/1/1939 Pazartesi günü saat 14 de icra edileceğinden taliblerin Çemberlitaşta Vakıflar Başmüdürlüğü mahlûlât kalemine müracaatları. #9188

İstanbul Belediyesi ilânları

Beyoğlu kaymakam ve B. Ş. müdürlüğünden Hasköyde Kumbarane caddesinde 54 No. lu dükkânın harab ve mailî inhidam bulunması dolayısıyla yapılacak tebliğat için mal sahibinin mevcut olmamasına binaen 15 gün zarfında tamiren veya hedmen mahzurun izalesi için ihtarname makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (9447)

Kurukluk?

Ürperme?

Vücudünüz bir tehlikenin yaklaştığını haber veriyor :

Grip!

Hemen **ASPIRİN**; grip, soğukalgınlığı ve ağrıların emniyetli ilacı **ASPIRİN** alın! Aspirin'in iyi tesirini pek az sonra göreceksiniz.

Israrla

ASPIRİN

isteyiniz!

20 ve 2 tabletlik şekillerde bulunur.

Her şeklin üstündeki markası aldığınız maim hakiki olduğunun ve iyi tesirinin garantisidir.

"Zevcim gözlerine inanmak istemiyor,"

İşte, Fransada Sen Şehrinde Montreuil kasabasında Emil Zola sokağında 17 No. da Bayan Wagner, Böyle diyor ve ilâve ediyor:

"O, Bana; Sen 10 Yaş Gençleşmişsin Diyerek Hayretini İzhardan Kendini Alamıyor,"

Bayan Wagner'in Biocelli yeni cild unsurunu kullanmazdan evvelki fotoğrafı

Bayan Wagner'in birkaç hafta zarfında kazandığı şayanı hayret güzelik tebeddülünü gösteren fotoğraf

"Zevcim Jorj, bu âdeta bir mucize - dir, diyor. Filhakika iki ay kadar ev - vel, alımda, gözlerimin ve ağzımın et - rafında buruşukluklar ve çizgilerim vardı. Bugün ise bütün arkadaşlarım bu şayanı hayret tebeddüle şaşıyorlar. Onlara yaptığımı söyledim. Yegâne cild unsuru olan pembe renkteki Bio - celli Tokalon kremi kullanmalarını tavsiye ettim. Birçokları bizzat tecrübe ederek şayanı hayret semeresini gö - rüncüye kadar benimle alay ettiler. Fa - kat sonra bana hem teşekkür ettiler,

hem de son derece memnun kaldılar." Her akşam yatmadan evvel pembe renkteki Tokalon kremi kullanınız. Terkinde, Viyana Üniversitesi Pro - fesörü doktor STEJSKAL'ın keşfi olup tpki insanın tabii ve hayatî cild unsuru - nun aynı olan ve genç hayvanların cild hüceyrelere istihsal edilen Biocell gençlik cevheri vardır. Gündüz için de beyaz renkteki Tokalon kremi - ni kullanınız, cildinizi yumuşatıp be - yazlatır ve siyah noktaları eritip açık mesameleri sıklaştırır.

En rahat çelik somyeleriyle şık, metin ve ucuz

KARYOLALARI HALİL SEZER

Karyola ve madenî eşya fabrikası salonlarındaki meşherinde görülebilsiniz.

Sirkeci, Salkımsöğüt, Demirkapı caddesi No. 7 Tel: 21632

Tornacı alınacaktır.

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden:

Kırkkalede istihdam edilmek üzere tornacı alınacaktır. Fabrikalarımıza gir - mek isteyenlerden İstanbuldakilerin Zeytinburnu fabrikasına, İzmirdekilerin İzmir silâh fabrikasına vesair yerdekilerin de Umum Müdürlüğe müracaatları.

«9354»

Ucu Kabili Ayar

WAHL-EVERSHARP

Mürekkep Kalem

Tam elinize uy - gun yapılmış olduğu tesirini ve - rir... İşte kabili ayar ucunun en büyük feldası: mü - rekkebin akışını ve ucun ayarını tan - zım için ucundaki küçük vidayı yuk - rıya veya aşağıya oynatmak kâfidir. Hazinesi şeffaf - Fazla mürekkep alma kabiliyeti - dayanıklı ve şekli zarifdir. Aynı şekilde kendi kendine dolan yeni kurşun kalemler vardır.

EVERSHARP

Dr. Besim Ruşen

Cerrahpaşa Hastanesi Dahiliye Mütahhasısı Çarşıkapı Tramvay Duğak. Ahun Ap-

Son Posta

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25

Yevmi, Siyasî, Havadis ve Halk gazetesi İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

ABONE FİATLARI

	1	6	3	1
	Şene	Ay	Ay	Ay
	Kr.	Lr.	Lr.	Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	100
YUNANISTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlanlardan mes'uliyet alınmaz.

Cevap için mektuplara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul

Telgraf : Son Posta

Telefon : 20203

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası

24 - Birincikânun - 1938 Vaziyeti

AKTİF

Kasa :	
Altın: Safi kilogram 17.159, 129 lira	24.135.687,67
BANKNOT	16.060.630,—
UFAKLIK	1.202.462,61
Dahildeki Muhabirler :	
Türk lirası	770.028,65
Hariçteki Muhabirler :	
Altın: Safi kilogram 9.054,614	12.736.038,33
Altına tahvillî kabul serbest dövizler	20.157,97
Diğer dövizler ve Borçlu kırling bakiyeleri	5.748.482,73
Hazine Tahvilleri :	
Deruhde edilen evrakı nakdiye karşılığı	158.748.563,—
Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfiakan hazine tarafından vâki tediyat	16.004.121,—
Senedat Cüzdanı :	
TİCARİ SENEDAT	87.447.489,32
Esham ve Tahvilât Cüzdanı :	
(Deruhde edilen evrakı nak - A - (diyenin karşılığı Esham ve Tahvilât itibarı kıymetle)	41.776.011,95
B - Serbest esham ve tahvilât	6.763.051,76
Avanslar :	
Altın ve Döviz üzerine Tahvilât üzerine	159.555,27
Hissedarlar :	7.808.722,—
Muhtelif :	4.500.000,—
	13.338.291,35
Yekûn	385.211.051,61

PASİF

Lira		Lira	
Sermaye :		15.000.000,—	
İhtiyat Akçesi :			
Adi ve fevkalâde	2.112.234,11		
Hususi	6.000.000,—		
Tedavüldeki Banknotlar :		8.712.234,11	
Deruhde edilen evrakı nakdiye	158.748.563,—		
Kanunun 6 - 8 inci maddeleri ne tevfiakan hazine tarafından vâki tediyat	16.004.121,—		
Deruhde edilen evrakı nakdiye bakiyesi	142.744.442,—		
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vaz edilmiş Reeskont mukabilî ilâveten teda - vazed.	19.000.000,—		
	43.000.000,—		
Türk Lirası Mevduatı :		204.744.442,—	
Döviz taahhüdâtü :		23.426.869,18	
Altına tahvillî kabul dövizler	4.883,40		
Diğer dövizler ve alacaklı kırling bakiyeleri	22.678.924,98		
Muhtelif :		22.683.808,39	
		90.643.697,93	
Yekûn	385.211.051,61		

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren:
İskonto haddi % 4 Altın üzerine avans % 3

Bütün senenizin ağız tadile geçmesini isterseniz

YILBAŞINDA

HACI BEKİR ŞEKERİ YİYİNİZ.

ALİ MUHİDDİN

HACI BEKİR

Merkezi: Bahçekapı, Şubeleri: Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy

Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

ANKARA

- 1 - Kurumumuz talebe ve müstahdeminin Kânunusani 939 dan 31 Mayıs il - hayetine kadar aşağıda gösterildiği üzere 7 grupta ayrı ayrı ve hizalarında gös - terilen şekilde bir kısmı kapalı zarfla, bir kısmı da açık eksiltmeye konulmuştur.
- 2 - İhaleler her grup hirasında yazılı gün ve saatlerde Yüksek Ziraat Ensti - tüsü Rektörlük binasında müteşekkil komisyon tarafından yapılacaktır.
- 3 - Muvakkat teminat % 7,5 tur.
- 4 - Teminatlar ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyona teslim edi - lecektir.
- 5 - Daha fazla izahat ve parasız şartname almak isteyenlerin Enstitü Daire Müdürlüğüne müracaatları.

Cinsi	Mikdarı	Fiati	Teminatı	İhale günü ve saati
Ekmek	75000 Kilo	9,75 kuruş	548,44	9/1/939 Cuma günü saat 10 kapalı zarf usulü.
Sadeyağ	5000 »	110 »	712,50	9/1/939 Cuma günü saat 11 kapalı zarf usulü.
Tereyağ	1000 »	140 »		
Zeytinyağ	5000 »	60 »		
Zeytin tanesi	2000 »	40 »		
Dana eti	5000 »	40 »	507,00	9/1/939 Cuma günü saat 12 kapalı zarf usulü.
Koyun eti	10000 »	37,5 »		
Kuzu eti	1000 »	100 »		
Beyaz peynir	1500 »	50 »	221,25	9/1/939 Cuma günü saat 14 açık eksiltme.
Kaşar	1000 »	70 »		
Süt	2000 »	20 »		
Yoğurt	2000 »	25 »		
Yumurta	30000 Aded	2 »		
Uskumru	2000 Kilo	50 »		
Lüfer	1000 »	50 »	435,00	9/1/939 Cuma günü saat 15 kapalı zarf.
Torik	1000 Aded	70 »		
Tavuk	3000 »	55 »		
Hindî	1500 »	130 »		
Kesme şeker	3500 Kilo	32 »		
Toz şeker	10000 »	28 »		
Kuru safuiye	4000 »	12 »		
Un	2000 »	15 »		
Makarna	2000 »	26 »		
Şehriye	500 »	26 »		
İrmik	500 »	22 »		
Ararot	100 »	50 »		
Çay	150 »	380 »		
Kekik	25 »	60 »		
Mercimek	1000 »	15 »		
Bulgur	1000 »	11 »		
Ceviziçi	400 »	50 »		
Fındık	500 »	110 »		
Fıstık	200 »	220 »		
Sirke	2000 »	12 »		
Limon tuzu	50 »	110 »	998,00	9/1/939 Cuma günü saat 16 kapalı zarf usulü.
Tarçın	25 »	150 »		
Karabiber	100 »	110 »		
Kırmızı biber	100 »	30 »		
Salça	1500 »	30 »		
Sabun	2000 »	42 »		
Tuz	2500 »	6,5 »		
Buğday	500 »	15 »		
Nohut	2000 »	15 »		
Kuru üzüm	1000 »	30 »		
Tahan	1000 »	35 »		
» helva	1000 »	35 »		
Bekmez	1000 »	15 »		
Reçel	3000 »	40 »		
Börülce	1000 »	20 »		
Turşu	1000 »	30 »		
Barbunya	3000 »	12 »		
Patates	10000 »	8 »		
Ebegömeçi	1000 »	15 »		
Yeşil salata	7000 Aded	5 »		
ve marul				
Balkabağı	2000 Kilo	10 »		
Ispanak	5000 »	15 »		
Pırasa	5000 »	10 »		
Lâhana	3000 »	8 »		
Kereviz	2000 »	17 »		
Havuç	4000 »	8 »		
Limon	10000 Aded	5 »		
Tere otu	1000 Demet	2 »		
Maydanoz	2000 »	2 »		
Ayva	2000 Kilo	15 »		
Elma	2000 »	25 »	701,00	9/1/939 Cuma günü saat 17 de kapalı zarfla.
Portakal «80»lık	10000 Aded	6 »		
Soğan	6000 Kilo	7 »		
Taze Zerdalî	1000 »	25 »		
» Kayısı	1000 »	30 »		
Vişne	1000 »	30 »		
Kiraz	1000 »	30 »		
Hıyar	1000 Aded	5 »		
Taze bakla	2500 Kilo	15 »		
Bezelye	1000 »	20 »		
Enginar	5000 Aded	25 »		
Sarımsak	250 Kilo	25 »		
Salamura yaprak	500 »	25 »		
Taze yaprak	1000 »	20 »		
Turp	2000 Demet	6 »		
Karnabahar	3000 Kilo	20 »		

KRIPTON sayesinde gündüz ışığı gibi bembeyaz ve sonderece idareli bir tenvirat elde edilmiştir.

TUNGSRAM'ın ampullarının içine koymağa muvafak olduğu KRIPTON gazı, havada nadir tesadüf edilen ve pek güç zaptedilen bir gazdır. KRIPTON gazının moleküllerinin hususiyetleri sayesinde TUNGSRAM KRIPTON ampullarının aydınlığı tamamen beyazdır. Yani gündüz ışığının temizliğini ve şeffaflığını haizdir. KRIPTON'un mevcudiyeti elektrik cereyanını ışığa tahvil eden en birinci amildir. Aynı cereyan sarfı ile TUNGSRAM Krypton ampulları kat kat fazla ışık temin ederler. Bu sayede ampulların kararması ve bozulması asgarî dereceye inmiştir. Bundan dolayı elektrik ampulu alırken TUNGSRAM KRIPTONLARI tercih etmelisiniz.

TUNGSRAM
KRIPTON

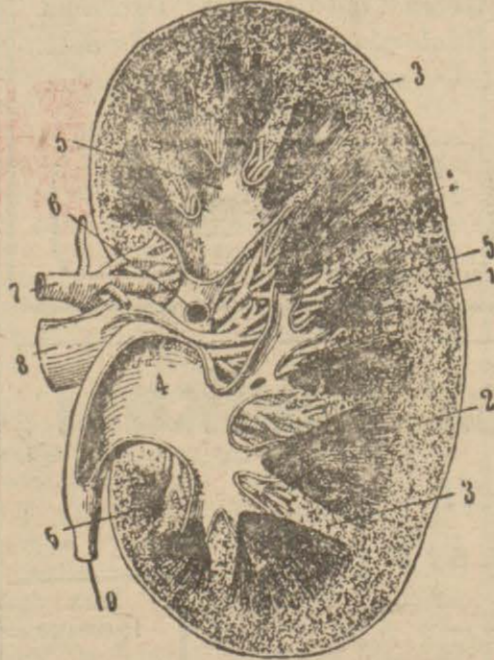
BOURLA BİRADERLER
İSTANBUL - ANKARA - İZMİR

Böbreklerden idrar torbasına kadar yollardaki hastalıkların mikroplarını kökünden temizlemek için (HELMOBLÖ) kullanınız.

Helmoblö

Böbreklerin çalışmak kudretini artırır, kadın, erkek idrar zorluklarını, eski ve yeni belsoğukluğunu, mesane iltihabını, bel ağrısını, sık sık idrar bozmak ve bozarken yanmak hallerini giderir. Bol idrar temin eder. İdrarda kumun ve mesanede taşların teşekkülüne mâni olur. Sıhhat Vekâletinin ruhsatını haizdir. Her eczanede bulunur.

DİKKAT: HELMOBLÖ, idrarınızı temizliyerek mavileştirir.

İlan Tarifemiz

	Tek sütun santiml
Birinci sahife	400 kuruş
İkinci sahife	250 »
Üçüncü sahife	200 »
Dördüncü sahife	100 »
İç sahifeler	60 »
Son sahife	40 »

Muayyen bir müddet zarfında faclaza miktarda ilân yaptıracaklar ayrıca tenzillâtı tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

Hâncılık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Güzellik ve sıhhat için ilk şart
Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra

RADYOLİN

Kullanmaktır.

Radyolin dişleri Dişler çehreyi
Güzelleştirir.
Radyolin dişleri, Dişler mideyi
Sağlamlaştırır.

Radyolin dişleri temizler ve parlatır, mikropları yüzde yüz öldürür. Diş etlerini besliyerek hastalanmalarına mani olur, ağız kokusunu keser. Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra
RADYOLİN

İZMİR İNCİR ve ÜZÜM TARIM
SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ

TARİŞ

Mamulâtı

Bütün Tariş malları en modern usullerle kat'iyen sıhhi ve temiz olarak hazırlanmıştır. Tesisatımız Türkiyede biriciktir ve en müterakki garp anlamlarına uygundur. Tariş'ten başka mahalde Fümige edilmiş incir yoktur.

Beşoğlu İstiklâl caddesi No. 64
(Parmakkapı Tramvay durağı)

MUHTIRALI-HARİTALI
HAYAT TAKVİMİ
ÇIKTI

320 Sahife, en faydalı malûmat, haritalar, mükemmel bir muhtıra, Takitlerini almamak için HAYAT takvimi adına dikkat etmelidir.
Fiatı 25 Ciltli 35 kuruştur.

ŞOKOLAKSİN

Bir adedi müleyyin — İki adedi müşhildir.
En muannid kabızlarda bile tesiri kat'i, lizzeti gayet lâtif rakipsiz müleyyin, müşhil çikolatasıdır. 8 adedi 20 Kr. Eczanelerden arayınız.

KANZUK
ÖKSÜRÜK ŞURUBU

"Sirop Pectoral,"

Eski ve yeni bütün öksürükleri geçirir, balgam söktürür, bronşları temizler, nezle ve gripten korur, göğüsleri zayıf olanlara bilhassa şayanı tavsiyedir.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beşoğlu İstanbul

Bayan bir **MOVADO** istiyor. Bay bir **MOVADO** istiyor

A'tın ve metal kadın erkek KOL ve CEP saatleri
Galata. Bankalar caddesi No. 47 Voyvoda han zemin kat
Beyazıt Üniversite caddesi No. 28 Kadıköy iskele caddesi No. 33/2

OSMAN ŞAKAR

6 ay
VERESİYE

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp EMEÇ

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL